

debatten, og det er den debat, jeg efterlyser. Jeg efterlyser ikke en debat om dette lovforslag, for den har ligget lidt i luften siden sidste år. Nej, det er en debat om 10. klasse: Hvordan vil vi se på den i fremtiden? Det er den debat, jeg efterlyser, og det er den debat, vi ikke har haft.

Jeg diskuterer gerne indhold og pædagogik osv. osv., men bare at sløjfe noget forlods uden at have haft en diskussion om det beklager jeg.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jamen der er jo heller ikke tale om bare forlods at sløjfe noget uden at have haft en diskussion, og i det hele taget sløjfer vi ikke noget her. Der vil fortsat være mulighed for, at de efterskoler, som ønsker det, kan tilbyde unge et efterskoleophold i 10. klasse. Det ændrer forslaget ikke på.

Forslaget giver efterskolerne et incitament til at give et tilbud til 8.- og 9.-klasse-eleverne svarende til det tilbud, de giver i dag til 10.-klasse-eleverne, og frigøre sig for alene at koncentrere sig om 10. klasse. Det hænger naturligvis sammen med, at vi fra regeringens side ønsker at fastholde, at der er 9 års undervisningspligt. Der er 9 års undervisningspligt, og det har jeg sådan set ikke hørt nogen i Folketinget foreslå ændret. Det blev ikke rejst krav om det undervejs i de meget grundige forhandlinger, vi havde om ændringer af folkeskoleloven, så vi ønsker at fastholde, at der er 9 års undervisningspligt. Derfor mener jeg også, det bør være en opgave for efterskolerne, at de i stedet for alene at koncentrere sig om at give et tilbud til unge i 10. klasse, også giver et tilbud til unge i 8. og 9. klasse.

Jeg er meget glad for, at fru Marianne Jelved netop er enig i, at vi skal holde tingene adskilt. Ét er selve indholdet i 10. klasse, og hvordan vi bygger 10. klasse op, og noget andet er det, vi drøfter her, nemlig tilbageførslen af omstillingsreserven.

Jeg vil gerne understrege som svar til fru Bodil Kornbek og også til fru Marianne Jelved, at hvis vi når frem til, at der skal ske ændringer af indholdet i 10. klasse, må det naturligvis være ændringer, som vedrører alle udbydere af 10. klasse. Det skal ikke være sådan, at vi først drøfter 10. klasse i folkeskolen og derefter 10. klasse i efterskolerne. Når vi taler om det indholdsmæssige, må det vedrøre samtlige udbydere af 10. klasse.

Kl. 18.45

Så vil jeg sige til hr. Aage Frandsen: Jeg har sådan set allerede været inde på det, men jeg un-

derstreger, at vi har 9 års undervisningspligt, og det ønsker jeg ikke at ændre ved.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, lov om erhvervsuddannelser, lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. og lov om produktionskoler. (Fornyelse af vekseluddannelsesprincippet, finansieringsomlægning m.m.).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 13/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Der har her været et ønske om, at man fik dobbelt taletid. Det har jeg imidlertid ikke sagt ja til, for vi skal jo ikke flytte udvalgsbehandlingen ned i Folketingssalen, men formanden vil se med milde øjne på det, hvis der er behov for, at en ordfører går lidt ud over de 5 minutters taletid, som ellers er gældende ved førstebehandlingerne.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Tak til formanden for den let forlængede taletid.

Erhvervsuddannelserne fungerer som helhed meget fornuftigt i Danmark. Vekseluddannelsesprincippet er et reelt valg for langt de fleste elever, og de drager nytte af de forskellige

kompetencer, som kan opnås dels på skolen, dels i virksomheden.

Der er for Venstre ingen tvivl om, at vekselluddannelsesprincippet skal være bærende for så mange elever som muligt i erhvervsuddannelserne. Det har derfor været Venstres intention med flerårsaftalen at sikre, at strukturelle barrierer for indgåelse af uddannelsesaftaler og incitament, som har modvirket aftaleindgåelsen, skulle fjernes.

Initiativerne, som er gennemført, siden den nuværende regering tiltrådte, samt nærværende lovforslag udgør samlet en pakke, som skal medvirke til at sikre de flest mulige elever en så god uddannelse som muligt, hvor praktisk erfaring kombineres med de teoretiske færdigheder, som skolerne bibringer eleverne. Gennem de seneste år er antallet af skolepraktikelever steget år for år, og frafaldet fra uddannelserne er fortsat for højt. Ændringerne er således påkrævet.

Lovforslaget lægger op til indførelsen af en ny uddannelse, EUD+, som giver eleven mulighed for at vende tilbage til skolen, uanset om vedkommende har en uddannelsesaftale eller ej. Uddannelsen er således et reelt ekstra tilbud til de unge elever, således som GVU, altså grundlæggende voksenuddannelse, er til de voksne elever.

Der etableres endvidere nye korte uddannelser. Disse er ikke halve uddannelser, sådan som nogle har påstået, men ganske enkelt uddannelser, der enkeltstående eller suppleret med yderligere kurser retter sig mod konkrete funktioner på arbejdsmarkedet. Ideen om nye korte uddannelser er opstået i det udvalg, bestående af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, som ministeren nedsatte i forlængelse af flerårsaftalen om erhvervsuddannelserne.

Det er Venstres opfattelse, at flere korte uddannelser vil kunne tilgodese elever, der ellers er i risikozonen for at falde fra uddannelserne. Samtidig sikres skolen klare incitament til at medvirke til at skaffe eleverne i praktik. Således indeholder lovforslaget en præmiering til skolerne for hver uddannelsesaftale, der indgås, og muligheden for at skabe fleksible uddannelsesaftaler øges, så mange af de såkaldte hvilende praktikpladser kan bringes i anvendelse.

Den stigende volumen i skolepraktikken har været koncentreret på et forholdsvis lille antal uddannelser, hvilket har medvirket til, at det har været besværligt at sikre et match mellem eleverne med de uddannelsesønsker, de har, og de relevante virksomheder, som har haft et praktik-

pladspotentiale. Samtidig har der været en utilfredsstillende beskæftigelsesgrad for visse uddannelsers vedkommende, når eleven er uddannet i skolepraktik.

Endelig kan man frygte, at der har været reel spekulation i at tage elever i midlertidigt arbejde gennem virksomhedsforlagt undervisning frem for at påtage sig det egentlige uddannelsesansvar for eleverne, som jo følger af at have en uddannelsesaftale. Venstre finder det ikke hensigtsmæssigt, at virksomhederne kan shoppe mellem eleverne og ganske gratis afprøve elever, der i den situation står forholdsvis svagt i retmæssig henseende. Tværtimod bør afprøvning af eleven finde sted inden for rammerne af en uddannelsesaftale i prøveperioden, som jo er obligatorisk i forbindelse med kontraktindgåelse.

Kl. 18.50

Det er således et selvstændigt mål at reducere tilgangen af skolepraktikelever gennem adgangsbegrænsning på udvalgte uddannelser, og samtidig lægger lovforslaget op til en reduktion af elevernes godtgørelse under skolepraktik.

Hidtil har det været således, at skolepraktikelever har oppebåret samme løn som elever, der arbejdede i virksomhederne. Det har endog været sådan, at da skolepraktikeleverne ikke skal betale arbejdsmarkedsbidrag, har de i visse tilfælde faktisk tjent mere end de elever, som har påtaget sig en uddannelsesaftale. Det er ikke hensigtsmæssigt, at elever eller andre direkte skal tabe penge på at påtage sig et arbejde, men med lovforslaget fastholdes imidlertid et fortsat højt og rimeligt forsørgelsesniveau for eleverne.

Lovforslaget sikrer de bedst mulige rammer for at øge antallet af praktikpladser, og det indeholder incitament for alle aktører på praktikpladsmarkedet til at medvirke til forbedring af situationen. Det giver sig selv, at Venstre vil følge området meget tæt. Målet er et bedre match mellem eleverne og virksomhederne, så ikke blot 90 pct., men endnu flere opnår muligheden for at erhverve sig såvel praktiske som teoretiske færdigheder og vel at mærke under rimelige og velordnede forhold i form af indgåelse af uddannelsesaftaler.

Med vedtagelsen af lovforslaget vil der ske en større finansieringsomlægning, som betyder, at staten overtager det finansielle ansvar for skolepraktikordningen og for arbejdsgiverens elevrefusion, AER, mens arbejdsgiverne fremover skal bidrage til finansiering af VEU-godtgørelsen. Lovforslaget fastslår samtidig, at produktions-

skoleydelsen fastholdes på det nuværende niveau, mens der skabes incitament til, at skolerne kan bruge reduktion i ydelsen som sanktion i tilfælde af ulovlig udebliven fra undervisningen. Også denne ændring er vi i Venstre godt tilfredse med.

I Venstre finder vi, at lovforslaget i sin helhed sikrer de bedst mulige betingelser for eleverne, for de virksomheder, der ønsker at gøre en uddannelsesindsats, og for de skoler, som sætter praktikpladsformidlingen og kvalitet i højsædet. Samtidig sikrer forslaget en mere hensigtsmæssig ressourceanvendelse, og Venstre kan derfor varmt støtte forslaget.

Formanden:

Der er tre, der har bedt om korte bemærkninger: Fru Pernille Rosenkrantz-Theil, hr. Carsten Hansen og hr. Torben Hansen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg står her med to forskellige udtalelser. Den ene er fra undervisningsministeren og lyder sådan:

»Jeg forventer, at der på grundlag af de nævnte initiativer og initiativerne, som jeg gennemgik i spørgsmål t, skabes grundlag for, at der i alt skabes hen ved 3.800 nye aftaler. Der er tale om en skønnet effekt, der forudsætter, at både elever, erhvervsskoler, virksomheder og faglige udvalg yder deres bidrag til, at vi når målet.«

Det er den ene udtalelse, og desuden står jeg med en udtalelse fra de økonomiske vismænds rapport, hvis klausul blev ophævet i dag kl. 12.00, og hvori der står:

»Med finanslovens aftale om skolepraktik tilskyndes virksomhederne ikke til at oprette flere praktikpladser i forhold til det nuværende system. Reduktionen i antallet af skolepraktikpladser kan imidlertid have utilsigtede effekter, eksempelvis at unge fravælger erhvervsuddannelser til fordel for gymnasiale uddannelser eller slet og ret ikke påbegynder en uddannelse.«

Hvilken af de to vurderinger mener fru Tina Nedergaard er mest korrekt?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det var ganske interessant at se de første reaktioner fra vismændene, de kloge ord, vismændene kommer med. Tværtimod vil det betyde, at de unge mennesker fravælger erhvervsuddan-

nelserne og helt opgiver at få en uddannelse, advarer vismændene. I dag har vi også haft tre direktører fra tre store tekniske skoler i Uddannelsesudvalget, og de påpegede følgende to problemer:

Det ene er, at det materiale, man allerede nu er ved at omdele ude på skolerne, ikke lever op til den nye aftale. Hvad er det for et grundlag, eleverne vælger på? De kender ikke lønnen, og direktørerne ved, at det vil betyde, at der er en masse, der vil fravælge. Det materiale, der er trykt, er det, der skal anvendes i forbindelse med kampagnen for det næste år.

Det andet, de påpeger, er: De 3.000-4.000 elever, som starter efter endt karensid, når de ikke har fået en praktikplads, vil aldrig få en skolepraktikplads på det grundlag, som de gik ind i uddannelsen på. Er det ikke at snyde dem, når man ser på det grundlag, de egentlig gik i gang med uddannelsen på?

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Venstres ordfører sagde i sin ordførertale, at i dette lovforslag er der incitament for alle aktører. Vi fik ikke helt præcist at vide hvilke, men når nu Venstres ordfører har chancen for at svare, vil jeg da gerne spørge: Hvilke krav agter man at stille til arbejdsgiverne? Hvor er kravene henne i lovforslaget? Hvor er de nye incitament til at oprette praktikpladser, som ikke var der tidligere? Jeg tror, der er mange, der venter i spænding.

Vi kan jo se, som også andre har påpeget, at så sent som i dag venter vismændene også i spænding på de svar, så vi må da få nogle svar, der er lidt ud over, at der skal gøres en ekstra indsats, og at det kan være, der skal gøres lidt ekstra ved skolerne. Hvor står det helt klart og tydeligt i lovforslaget, at arbejdsgiverne også har et ansvar, og hvor er incitamentet til, at de skal følge op på det? Vi kan ikke se det, og vismændene kan ikke se det.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spørger, hvilken udtalelse jeg er mest enig i, Det Økonomiske Råds eller ministerens. Jeg ved sådan set ikke, hvem jeg er mest enig med, men jeg kan i hvert fald sige det på den måde, at ministeren har forstået aftalen, og jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt man gør det helt til bunds i Det Økonomiske

Råd, fordi man overser de klare incitament, der ligger i at skabe nye praktikpladser.

Det fører mig over til hr. Torben Hansens spørgsmål: Hvilke krav bliver der stillet til arbejdsgiverne? Nu er det sådan, at vi har en liberal minister, og derfor er krav ikke det, der nødvendigvis falder først for. Men vi skaber incitament og mulighed for, at vi ad frivillighedens vej fjerner muligheden for de ting, jeg nævnte. Vi fjerner muligheden for, at man kvit og frit kan benytte sig af gratis arbejdskraft og derefter forvente, at man har færdiguddannet arbejdskraft til rådighed, som er betalt med en blankocheck af arbejdsgiverne generelt.

Derudover fjerner vi i vidt omfang muligheden for spekulation. Før denne regering trådte til, bestod spekulatoren i, at det rent faktisk virkelig kunne svare sig for virksomheden at afvente et stort restuddannelsesstilskud på omkring 13.000 kr. om året, og derudover var virksomheden ikke forpligtet af en uddannelsesaftale. Situationen i dag er, at hvis man er ude på en skole eller et AMU-center, som har en skolepraktikuddannelse, sker det meget ofte, at man ikke møder praktikeleverne her, da det rent faktisk er ude i virksomhederne, og det er alle disse hvilende praktikpladser, vi gerne vil aktivere.

Med hensyn til at Det Økonomiske Råd vurderer, at der vil blive færre erhvervsuddannelseselever, vil jeg sige, at jeg er af en ganske anden tro. Jeg tror på, at de nye korte uddannelsesforløb og EUD+ samlet set kan bevirke en øget tilgang til erhvervsuddannelserne.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg lagde meget mærke til ordførertalen, og derfor vil jeg gerne spørge Venstres ordfører, fru Tina Nedergaard:

Det er jo sådan, at partierne skal oplyse, hvad man gerne vil opnå ved at ændre en allerede eksisterende lov, og hvad det er for nogle ting, man sætter på. Men jeg synes ikke, jeg hørte spor om økonomi, så hvorfor er lovforslaget i det hele taget kommet til verden? Er det et besparelsesforslag? Er det for at tilgodese nogle i erhvervslivet? Er det for at få en mindre udgift fra statens side? Er det for at styrke skolerne, eller hvad skal det være? Det må jo være meningen, at forslaget skal have en effekt, ud over økonomidelen må der også være nogle målsætninger med det.

Jeg kan læse i aftalen, at man ikke mener, der er behov for skolepraktikken. Men hvad med de

folk, der eventuelt ikke får en praktikplads? Hvad skal der ske med dem? Hvordan er hele det spørgsmål indregnet i den økonomiske del af dette?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil nok sige, at jeg synes, det er lidt af en tilsnigelse at sige, at de økonomiske vismænd ikke har forstået aftalen. Én ting er, at man er uenig i nogle vurderinger, det er, hvad det er, for man kan have forskellige holdninger. Men at de økonomiske vismænd ikke skulle have forstået den, synes jeg godt nok er stærke ord.

Det får mig til at spørge: Hvor er de klare incitament henne? De økonomiske vismænd vurderer jo, at der ingen incitament er, og det behøver man sådan set ikke være økonomisk vismand for at vurdere. Det er sådan set den kritik, eleverne har rejst, lige siden det øjeblik aftaleteksterne lå på bordet. Eleverne har sagt: Det her giver os ikke én praktikplads ekstra, og der er ikke noget incitament til arbejdsgiverne.

Kl. 19.00

Det er fuldstændig rigtigt, at man indlægger en incitamentsstruktur i forhold til skolerne. Det store spørgsmål er: Hvor er incitamentet for arbejdsgiverne? Det er jo i sidste ende dem, der skal oprette praktikpladserne, og ikke skolerne.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg ved ikke, om jeg forstod svaret fra Venstres ordfører korrekt, men jeg forstod det således, at da det er en liberal minister, vil man ikke stille krav. Det synes jeg er en lidt flot udtalelse, når vi her for 2 måneder siden hørte landets statsminister, som i hvert fald er medlem af det samme parti som ordføreren, stå og tale om konsekvens, og at man skulle gøre op med slaphed og rundkredspædagogik og alle mulige andre ting. Nu vil man lige pludselig ikke stille krav. Og det kan vi da også godt se at man heller ikke har gjort til arbejdsgiverne.

Men så kan jeg forstå, at det heller ikke er liberal politik så at stille krav til eleverne, og det er jo det, man gør her; man sætter deres løn ned, man stiller skærpede krav om geografisk mobilitet og faglig mobilitet. Men det er åbenbart heller ikke liberal politik. Og hvis det ikke er liberal politik, så tror jeg da godt, man måske på det enkelte lille punkt kunne finde et flertal i Folketinget for at pille det ud af aftalen.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Da jeg tidligere svarede hr. Torben Hansen, var det sådan for nemheds skyld, at jeg prøvede at præcisere, at når man har en liberal regering, så var det ikke nye krav. Det, jeg måske skulle have præciseret, for at man bedre kunne forstå det ud fra et socialdemokratisk udgangspunkt, var, at hvis det var nye skatter og afgifter, der skulle tvinge arbejdsgiverne på banen, så var svaret et klart og klingende nej fra Venstre, for det, der jo ville ske, var, at med et løntilskud, som Socialdemokraterne har foreslået, ville dette blot fortrænge andre fra arbejdspladserne på arbejdsmarkedet.

Vi har tidligere haft drøftelsen om økonomiske incitament for virksomhederne, og jeg kan gentage, at det ikke er Venstres politik, at man lægger op til, at virksomhederne skal have eleverne så billigt som muligt. Vi mener faktisk, at eleverne kan og skal kunne så meget, når de forlader skolen, at de også er deres løn værd. Hvis Socialdemokraterne er uenige heri, står det selvfølgelig Socialdemokraterne frit for endnu en gang at fremsætte forslag om flere skatter og afgifter for virksomhederne. Det skal jo nok hjælpe på beskæftigelsen i samfundet.

Med hensyn til de økonomiske incitament for arbejdsgiverne, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil spørger til, så er jeg nødt til at fastslå en gang mere, at vi jo er gået så langt, som man egentlig kan gøre, ved at fjerne de uheldige incitament, der har været for virksomhederne til at tage eleverne på et senere tidspunkt, end de ellers ville have gjort. Det er ikke hensigtsmæssigt, når en elev har gennemgået et grundforløb, at vedkommende efterfølgende skal 2 måneder i karenperiode – det er i øvrigt noget, vi har reduceret fra 3 til 2 måneder – og derefter skal gå i skolepraktik et halvt til et helt år, før man findes værdig i virksomhederne som elev. Nej, tværtimod må det helt klart være således, at det kan svare sig også for virksomheden at tage eleven hurtigst muligt og påtage sig det samfundsmæssige ansvar, og også det ansvar, der ligger i at tage eleven efter grundforløbet.

Skulle dette mod forventning ikke være tilfældet i alle situationer, ja, så er der den mulighed, at eleven kan opkvalificere sig yderligere i 10 uger i grundforløbet og dermed sikre sig de bedste muligheder for at komme videre.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Når jeg læser det her lovforslag, kan jeg næsten få den tanke, at mangel på praktikpladser i dag primært skyldes manglende opsøgende arbejde fra skolernes og elevernes side. Der bliver nemlig stillet nogle klare krav til netop de to parter. Eleverne skal være mere mobile, de skal også være mere aktive og mere opsøgende. Når det drejer sig om virksomhederne, skal de vedkende sig, at de har et ansvar. Det gik jeg egentlig også ud fra at de skulle i dag.

Hvordan vil man så sikre, at virksomheden lever op til det ansvar? Der er unge, som ikke får en uddannelsesaftale, for der kommer måske ikke flere praktikpladser. Man skønner, at der kommer flere, men vi er ikke sikre på det. De får ingen uddannelsesaftale; de kan ikke komme i denne her skolepraktik. Hvad så? Så har de måske en mulighed for at tage den nye kortere erhvervsuddannelse. Er der en efterspørgsel på det? Har vi noget arbejdsmarked, som råber og skriger på kortere uddannelser? Er det dér, man ser dem? Og hvad er det, vi skaber ved at lave sådan nogle kortere uddannelser? Hvilken type unge er det, der kommer ud netop dér?

Kl. 19.05

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

De helt essentielle spørgsmål i denne her aftale er: Hvor går de over 6.000 unge mennesker hen, som ikke får en praktikplads fremover? Og hvor er det, der er noget som helst i samfundet, der indikerer, at der vil blive oprettet flere praktikpladser?

Fru Tina Nedergaard har jo fulgt området tæt i mange år, ved jeg, og det er kun gået én vej. Siden man afskaffede den kollektive ordning, som vismændene anbefaler her i rapporten, er det gået fra 35.000 i 1998 og ned til under 29.000 i dag. Vi har 7.400 unge mennesker i skolepraktik i dag, og det vil man reducere til 1.200. Hvor går de hen? Lad os få et klart svar på, hvor de skal være. Hvis man regner den halve uddannelse, som fru Tina Nedergaard har snakket meget om, EUD+, med, så anbefaler man 1.400, det er det, regeringen selv regner med. Lad os trække dem fra 7.000. Hvor går de resterende godt og vel 5.000 unge mennesker hen?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg mener ikke, at Venstres ordfører heroppefra har godtgjort, hvor de mange praktikpladser skal komme fra, og i al vores polemik er det lige præcis det, der ikke skal gå tabt, nemlig diskussionen om præcis det. Det er altså folks uddannelse, vi taler om. Vi taler om, at der er nogle mennesker, der ikke får mulighed for at gennemføre deres uddannelse, hvis der ikke er praktikpladser nok. Det synes jeg at Venstres ordfører skal svare på heroppefra, sådan at de elever, der er rundtomkring i landet, i hvert fald forstår, hvorfor de ikke kan få sig en praktikplads – det må man da kunne kræve som et minimum.

Så siger Venstres ordfører, at man ikke vil indføre skatter og afgifter og al den slags ting for at få arbejdsgiverne til at levere varen. Til det vil jeg bare sige: Hvem er det, de leverer varen til? Hele denne her tankegang om noget for noget er vel lige netop det, det handler om i denne her sammenhæng: hvis man indfører en kollektiv ordning, er det sådan, at alle arbejdsgivere indbetaler til en kollektiv ordning, og at alle arbejdsgivere får noget ud af det, alle arbejdsgivere får nemlig uddannet arbejdskraft ud i den sidste ende.

Situationen er i dag, at der er nogle arbejdsgivere, der påtager sig et ansvar for at uddanne nogle folk, som alle de andre arbejdsgivere også får gavn af i fremtiden. Så i forhold til et noget for noget-princip, hvorfor ikke lave den kollektive ordning, som gør, at arbejdsgiverne også får en incitamentsstruktur?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg skylder hr. Bjarne Laustsen et svar på, hvordan økonomien hænger sammen i dette forslag; er det et besparelsesforslag, er det kun for erhvervslivets sparede håndører, at vi laver det her lovforslag?

Faktum er, at i det samlede lovforslag er erhvervslivets udgifter til kollektive ordninger status quo, og det vil sige, at de hverken skal indbetale mere eller mindre til AER, men vi laver en omlægning af finansieringen, som er hensigtsmæssig af en række grunde.

Med hensyn til statens økonomi i det her er der besparelser forbundet med at reducere skolepraktikken, og det er jo så lykkeligt, at lovforslaget lægger op til uddannelsespolitiske forbedringer. Netop det, at vi kan øge vekselud-

dannelsesprincippet for en række af eleverne, samtidig med at der afsættes midler til andre gode tiltag inden for samfundsøkonomien, ser vi i Venstre ikke noget kontroversielt i.

Så er jeg altså simpelt hen nødt til igen at præcisere, hvad det er, der sker i forhold til virksomhederne før og efter dette lovforslags vedtagelse.

Vi stopper for den trafik, der gør, at virksomhederne ganske gratis kan have eleverne en masse ude i virksomhederne og forny det, når det passer dem. Vi synes, at eleverne skal afprøves i prøveperioden, når de har en uddannelsesaftale.

Det er også slut med at få gratis uddannet arbejdskraft inden for de brancher, hvor man ikke har gidet at hive sig selv op ved håret og uddanne folk selv.

Vi gør op med, at det kan svare sig at vente med at ansætte eleven, til vedkommende lige har været lidt omkring karenperioden og været omkring skolepraktik. Ergo: Fremover kan det simpelt hen svare sig for virksomhederne økonomisk set i forhold til tidligere at ansætte eleverne.

Jeg vil gerne holde fast i én ting, som jeg tror, at samtlige politiske ordførere herinde på denne her sag er enige om og i hvert fald har kendskab til, og det er, at skolepraktikeleverne i vidt omfang er ude i virksomhederne i dag. Problemet er imidlertid, at de har ikke nogen retssikkerhed derude. Der er ikke nogen garanti for, at deres arbejdsfunktioner bliver varieret, der er ikke en kontrol fra de faglige udvalg på samme vis, som hvis man har en uddannelsesaftaleelev ude i virksomhederne, så ergo er dette også en forbedring for eleven.

Kl. 19.10

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu kan jeg høre, at man er godt i gang med at afvise fakta heroppe, bl.a. fra de økonomiske vismænd og deres analyse, som jo falder godt i tråd med den analyse, som erhvervsskolerne laver, og som en række partier i Folketinget også har lavet med baggrund i det lovforslag.

Når nu vi ikke kan få svar på, hvordan regeringens forholder sig til fakta, ud over at man afviser det, så lad mig da stille et meget konkret spørgsmål til partiet Venstre, som hævder at have gode kontakter til erhvervslivet: Hvordan tror Venstres ordfører, at en virksomhedsleder vil vælge, hvis han står med to unge mennesker

– den ene, der har gennemført en hel erhvervsuddannelse, og den anden, der har gennemført en halv erhvervsuddannelse efter de nye regler – hvad for en lønmodtager vil virksomheden vælge, vil det være den med den halve eller den hele uddannelse?

Det næste spørgsmål kunne være: Hvis de nu begge to skulle være så heldige at blive ansat, hvem tror fru Tina Nedergaard så bliver fyret først, når det begynder at kradse lidt i virksomheden?

Vi taler alle herinde om, at vi vil gøre en masse for at bryde den negative sociale arv. Hvem er det, fru Tina Nedergaard tror vil kunne gå ud og finde sig selv praktikpladser? Er det de unge, som er socialt udsatte, eller er det de unge med stærke netværk og stærke forældre?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Tina Nedergaard har flere gange forklaret os om nogle positive ændringer, så jeg vil godt lige sige, at dem behøver jeg ikke at få noget at vide om en gang mere, for det er forklaret et par gange. Jeg er ikke voldsomt tungnem, måske nok ikke så klog, men alligevel ikke så tungnem. Det vil jeg sige.

Men jeg vil godt spørge: Hvad vil Venstre gøre, hvis nu det viser sig, at det her ikke helt virker? Vil man så bare sige igen til arbejdsgivere, at man håber, at de vil opføre sig fornuftigt, og sådan noget? Det, der er afgørende i det her, i forhold til om der overhovedet er noget, der lykkes, er, at arbejdsgiverne pludselig skulle være mere fornuftige, end de har været hidtil.

Hvad vil man gøre, hvis ikke der er flere regulære, almindelige praktikpladser? Hvad nu, hvis det viser sig om 1 år, 2 år, at vi står ikke bare i den nuværende situation, men måske ligefrem i en værre situation? Der er i hvert fald nogle mennesker, som siger, at vi kan risikere at stå i en værre situation; det er nogle, som kaldes økonomiske vismænd, og dem behøver man ikke at falde på halen for, men jeg har egentlig indtryk af, at de giver et uafhængigt bud på, hvordan de bedømmer udviklingen, og at de ikke er så dumme endda.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det var meget flot af et folketingsmedlem fra Vendsyssel at svare i anden runde. Jeg troede slet ikke, jeg fik svar på mine spørgsmål, og der-

for var jeg selvfølgelig glad for det. Jeg var ikke helt tilfreds med svaret, skal jeg hilse og sige.

Men nu siger fru Tina Nedergaard, at det her jo bare er en omlægning. I alle andre sager er regeringen meget imod omlægning eller omfordeling, for så er det jo sådan – og det gælder også i Vendsyssel – at så er der nogle, der kommer til at betale noget, som andre skulle have betalt. Derfor spurgte jeg helt præcis til, hvem det var, der kom til at betale gildet i forhold til det, Venstre nu laver her.

Det er jo ret interessant, for regeringens politik er, at man vil være gode ved de gode og onde ved de onde; der er belønningsordninger for alle mulige ting, og derfor drejer det sig om, at de onde skal straffes, og at man skal belønne de gode. Er man helt sikker på, at man gør det med det lovforslag her? Der bliver jo en restregning, der skal betales. Er det samfundet, der skal betale den restregning, i form af at folk kommer på kontanthjælp, hvis det her ikke virker?

Og hvad vil man gøre ved de unge? Har Venstre ikke et måltal og et succeskriterium for, at det er godt, at folk får en uddannelse, i stedet for at de går på passiv forsørgelse?

Venstre ved vel ikke noget om, om det her virker, det er jo det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Nu ved jeg jo af erfaring, at folketingsmedlemmer fra Vendsyssel ikke bryder sig om at blive overset, så nu vil jeg svare hr. Bjarne Laustsen først.

Tak for den meget sympatiske bekymring for statens finanser under denne regerings tid. Jeg er nødt til at fastslå, at der ikke er nogen, der betaler gildet. Det, der fremgår af lovforslaget, er, at det giver nogle statsfinansielle besparelser. Men for detaljer i økonomien vil jeg være nødt til at bede om, at vi kan tage dem under udvalgsbehandlingen hen ad vejen.

Kl. 19.15

Men der er da besparelser i det her, og det synes jeg faktisk bestemt er en sidegevinst, fordi nogle af midlerne kunne man jo forestille sig at bringe i anvendelse til vokseneruddannelse, fordi det er en og samme målgruppe. En tredjedel af de elever, der går i erhvervsuddannelserne i dag, er jo over 25 år, og der er nu åbnet.

Der blev spurgt fra hr. Aage Frandsen, hvad vi vil gøre for de grupper, som ikke finder en praktikplads nu. Ja, der vil vi gøre det, som ligger i EUD+, at de kan tage en kortere uddannel-

se – altså ikke halve uddannelser, som det blev fremført af hr. Thomas Adelskov, men nye korte uddannelser – eller en trinopdelt uddannelse, hvor man tager første trin, så kan man komme ud og få erfaring, og så kan man komme tilbage og f.eks. supplere med AMU-kurser, hvilket faktisk udløser godtgørelse; altså en helt klar forbedring også forsørgelsesmæssigt i forhold til i dag.

Hr. Aage Frandsen stiller et særdeles relevant spørgsmål om, hvad Venstre vil gøre, hvis dette ikke helt virker. Der vil jeg sige, at så vil vi være nødt til at gribe endnu dybere ned i vores kreativitet i Venstre, fordi det skal virke.

Vi tror på effekten af det her. Vi laver ikke disse tiltag for at genere nogen, gøre nogen kede af det eller på nogen måde skræmme nogen bort fra uddannelserne. Tværtimod er vi jo medvirkende til at tage de her initiativer, fordi vi har konstateret, at udviklingen har været så skræmmende negativ gennem mange år, at vi er nødt til at bringe nye værktøjer i anvendelse. Vi tror på effekten. Virker det ikke, så kan jeg garantere hr. Aage Frandsen, at jeg selv meget gerne vil tage initiativ til, at der bliver fulgt op på aftalen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Carsten Hansen og fru Bodil Kornbek og hr. Thomas Adelskov.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Fru Tina Nedergaard sagde, at man måtte analysere økonomien under udvalgsarbejdet. Jeg skal oplyse, at bilag 11 klargør det forhold.

Forholdet er jo sådan, at man ved at overflytte pengene fra de unge til de ældre ved at afskaffe garantien for over 6.000 unge mennesker om året sparer 489 mio. kr., endeligt indfaset i 2007. Det er et generationstyveri, der vil noget. Det er virkelig det, vi har brug for, mener Venstre og flertallet af det her parlaments medlemmer. En halv milliard kroner sparer man altså og putter ned i statens kasser.

Så spurgte jeg før: Hvor går de 6.000 unge mennesker hen, fordi man skal spare den halve milliard i den her kortsynede uddannelsespolitik? Jeg fik ikke noget svar, men alle høringssvarene peger jo på, at vi taler om revalidender, vi taler om kvinder, vi taler om unge mennesker med anden etnisk baggrund. Hvor skal de gå hen, fordi man skal lave en kortsynet besparelse,

når uddannelsesgarantien forsvinder? Jeg håber, jeg får svar denne gang.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Virksomhederne skal vedkende sig, at de har et ansvar. Hvis nu det ikke ligesom frembringer nogle flere praktikpladser, hvis nu den aktivitet, de studerende eller eleverne ligesom viser for virkelig at få de her praktikpladser, som de jo sådan set også gør i dag – der er jo ikke nogen, der ligefrem er helt vilde efter at sidde i skolepraktikordningen, man vil gerne ud i virksomhederne – hvis nu der ikke kommer de praktikpladser, og man skønner jo, at det er flere tusinde, man skal skaffe, så er der jo et reelt problem. Hvad gør de unge så? De får ingen uddannelsesaftaler, de kommer heller ikke i skolepraktikordning, og så bliver det sagt af fru Tina Nedergaard, at de kan få en af de her kortere erhvervsuddannelser.

Så er det, jeg spørger: Er der efterspørgsel på dem? Er det noget sådant, arbejdsmarkedets parter har sagt: at vi virkelig har brug for at få unge med korte erhvervsuddannelser? Ikke noget med halve og sådan noget, for de har fået nogle delkvalifikationer, eller hvordan man nu vil udtrykke det. Jamen altså, er det dét, eller hvad er det, de bliver lukket ud til?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Man skal åbenbart være fra Vendsyssel for at få et svar, for det kan et folketingsmedlem fra Vestsjælland åbenbart ikke få.

Jeg synes egentlig, jeg spurgte meget enkelt og meget præcist, for det er jo interessant at vide, hvordan Venstre vurderer mulighederne for de unge fremover i erhvervsuddannelserne, hvad de har af muligheder, så jeg prøver lige at spørge igen: Hvordan tror fru Tina Nedergaard, at en arbejdsgiver vil agere, hvis arbejdsgiveren står med to unge mennesker, den ene med en fuld erhvervsuddannelse og den anden med en sådan halv uddannelse, som man kan få efter det her forslag? Hvem vil den arbejdsgiver vælge? Vil arbejdsgiveren vælge den med den hele uddannelse eller den med den halve uddannelse?

Spørgsmål nr. 2: Hvis nu det var sådan, at begge blev ansat, hvem tror fru Tina Nedergaard så først blev fyret, når krisen begynder at kradse, og det står dårligt til på arbejdsmarkedet?

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er det fru Tina Nedergaard og efter hende er det hr. Aage Frandsen som den første spørger.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Hr. Thomas Adelskov stiller to spørgsmål, han vistnok også har stillet tidligere, så nu skal jeg svare.

Altså hvilken person vil arbejdsgiveren tage, hvis han har muligheden for at tage en med en fuld erhvervsuddannelse og en anden med en fuld uddannelse? Sådan vil jeg jo være nødt til at formulere spørgsmålet, for der er ikke tale om fulde erhvervsuddannelser versus halve uddannelser. Der er tale om lange uddannelser og korte uddannelser.

Så vi stiller spørgsmålet på den måde, som det vil tage sig ud efter lovforslagets vedtagelse. Ville arbejdsgiveren vælge vedkommende med den lange erhvervsuddannelse eller ham med den korte erhvervsuddannelse? Dertil vil svaret nok være, at arbejdsgiveren vil ansætte den, som er uddannet til netop den funktion, som han eller hun ønsker udfyldt. F.eks. er der jo mangel på elever inden for struktøruddannelsen, mens der er for mange på tømreruddannelsen i et faktisk meget kønt område oppe nordpå. Så der kunne arbejdsgiveren faktisk godt tænkes at efterspørge den med den korte uddannelse, men har altså kun den med den lange uddannelse til rådighed.

Med hensyn til hvem der først ville blive fyret, så er det nok lidt samme diskussion. Man kan tage det på den måde, at man spørger, hvem vil først blive fyret vedkommende med en ph.d. eller vedkommende nede i receptionen, som har en meget kort uddannelse bag sig sammenlignet med ph.d.'eren? Jamen det afhænger jo fuldt ud af, hvad det er for en arbejdsfunktion, man ønsker at nedlægge i virksomheden. Så jeg bliver svar skyldig sådan i mere konkrete led.

Så spørger fru Bodil Kornbek, hvordan vi sikrer de her praktikpladser, hvordan vi får tingene i gang, og hvad vi vil gøre, hvis de ikke kommer i gang.

Der er jeg nødt til at henvise til ikke alene alle de andre ting, som hr. Aage Frandsen ikke ønsker gentaget, men derudover øger vi også forventningerne til, at skolerne nu vil udfordre eleverne i deres uddannelsesvalg og i deres søgning efter valg. Faktisk har det været et problem

efter reformen tidligere, at de små uddannelser blev presset, og derfor er der et marked for de praktikpladser, der også er forsvundet.

Så der er faktisk nok at tage fat på. Vi fortsætter.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er den første spørger nu hr. Aage Frandsen, og efter ham er det hr. Bjarne Laustsen og hr. Thomas Adelskov.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det var en interessant sammenligning, som fru Tina Nedergaard foretog, med at sammenholde normale erhvervsuddannelser og de korte uddannelser på den ene side og så en ph.d.'er og en receptionist på den anden side. Jeg tror nok, at forskellen er lidt større, og muligheden for ligesom at erstatte hinanden er det nok også. Så jeg synes egentlig, at der kunne være anvendt et bedre billede på virkeligheden, som kunne have understøttet fru Tina Nedergaards dårlige argumenter lidt bedre.

Det, jeg godt vil vende tilbage til, var en formulering, som fru Tina Nedergaard brugte, nemlig at der var nogle unge mennesker, der havde påtaget sig en uddannelsesaftale, og derfor var det rimeligt, at de fik en højere aflønning end dem, der jo så ikke har påtaget sig en uddannelsesaftale og dermed i dag benytter sig af skolepraktikken.

Mener fru Tina Nedergaard, at der er nogen, der påtager sig det, og at når andre ikke får en plads, er det, fordi de ikke vil påtage sig det? Er det ikke, fordi de ikke har kunnet, fordi pladsen ikke var der? Det er det ene.

Hvorfor er det så kun eleverne, der skal have det der økonomiske incitament, noget for noget? Hvorfor er det ikke sådan, at arbejdsgiverne også kunne være påvirket af den slags? Min erfaring med folk, som er inden for erhvervslivet, er egentlig, at pengene spiller en væsentlig rolle. Det er et væsentligt incitament. Man er sådan set erhvervsleder, fordi man godt vil tjene penge, og det er måske sådan set det drivende. Hvorfor skal der være forskel på elevens incitamenter og arbejdsgiverens?

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er det hr. Bjarne Laustsens tid, og efter ham er det hr. Thomas Adelskov. Goddag hr.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Goddag.

Fru Tina Nedergaard sagde, det var en lille detalje, jeg spurgte til omkring økonomien i det her. Jeg ville så gerne have, at fru Tina Nedergaard bekræftede, at det drejede sig om en lille halv milliard kroner, der er i det her lovforslag. Det er selvfølgelig en detalje, og jeg indrømmer gerne, at vi kan snakke om det i udvalget.

Normalt er det mindre tal, der gør, at man trækker lovforslag tilbage. Herregud, dagpengeforslaget var jo kun på 170 mio. kr. Det blev trukket tilbage og pengene lånt i Hypotekbanken. Men alle de store tal om hvor mange tusinde osv.

Kl. 19.25

Men jeg går ud fra, at fru Tina Nedergaard med posten har modtaget et brev fra Aalborg Handelsskole, en dejlig skole oppe i vores amt. Der er jo også en historie i avisen om, at skolepraktikken virker, og nu har vi jo tallene, og dem har fru Tina Nedergaard sikkert også: 884 elever har været i skolepraktik på skolen, og der er kun 168, der er blevet udlært på skolepraktikken.

Det vil sige, at hvis man afskaffer skolepraktikken, hvor skal de 884 elever så gå hen? Hvem er det, der skal betale for det? Hvorfor skal de her mennesker ikke have en uddannelse? De har jo fået den, og det viser sig, at 80 pct. af eleverne, efter at de har været i restlære, er kommet ud i erhvervslivet, som fru Tina Nedergaard så gerne vil have. Hvad er problemet?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg kan forstå på fru Tina Nedergaard, at en tømrermester, som skal ansætte en ny tømrer, går ud, så kigger han, og så ser han: Her er en med en hel tømreruddannelse, og her er der en med en halv, de er lige gode, de kan bruges til lige nøjagtig det samme, så kører virksomheden videre, og det går alt sammen godt.

Spørgsmålet er faktisk tidligere stillet af fru Bodil Kornbek: Hvem er det, der efterspørger de her halve uddannelser? Det er der ikke nogen, der gør, og hele problemet er sådan set, at fordi man skal spare en lille halv milliard kroner, så laver man nogle halve uddannelser, som de unge ikke har nogen gavn af, og som erhvervslivet ikke har nogen gavn af. Der er simpelt hen ikke brug for den halve uddannelse. Der er til gengæld brug for hele uddannelser, og det er

også lige nøjagtig det, som de økonomiske vismænd har sagt til regeringen i dag.

Et lille håb kunne det være, at regeringspartierne og forligspartierne satte sig sammen og genovervejede deres forslag og deres handlinger, for så kunne det jo være, at vi kunne mødes her om reelle løsninger frem for halve.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Altså nu er jeg nødt til at slå det fast endnu en gang: Der er ikke tale om halve uddannelser og hele uddannelser, der er tale om forskellige hele uddannelser. Det er velkendt i erhvervsuddannelsessystemet i dag, at nogle er lange uddannelser, nogle er korte uddannelser. De retter sig mod forskellige funktioner m.v.

Til spørgsmålet stillet af fru Bodil Kornbek om, hvem der efterspørger disse uddannelser, vil jeg sige, at det går jeg sådan set sandelig ud fra, at erhvervslivet gør, eftersom det er DA og LO, der i skøn forening har foreslået, at man indfører disse korte uddannelser, først i det merkantile udvalg og derefter i det tekniske udvalg. Så vi har en vis begrundet forventning om, at erhvervslivet også er interesseret i at aftage dem, ellers ved jeg ikke rigtig, hvad meningen var med det fælles stykke papir.

Med hensyn til de udmærkede tal fra Aalborg Handelsskole kan jeg sige det på den måde, at når nu eleverne alligevel ikke uddannes i skolepraktikken, hvilket jo lidt er hr. Bjarne Laustsens pointe, jamen hvorfor så opretholde skolepraktikken med denne volumen? Altså jeg må da sige, at jeg undrer mig da en lille smule over, at en skole åbenbart har så mange praktikelever, som den dårligt nok ser, fordi de er ude i virksomhederne.

Så mit spørgsmål til dem, der ikke støtter dette lovforslag, er faktisk: Hvorfor går man ikke ind og spørger, hvorfor det ikke er ordentlige uddannelsesaftaler med retssikkerhed og med løn og hele baduljen, man sørger for at sikre eleverne, i stedet for sådan nogle midlertidige erhvervsophold ude i virksomhederne, når de alligevel ikke er inde på skolen?

Så jeg synes faktisk, at artiklen understøtter det, vi foretager os med at støtte det her lovforslag.

Hr. Carsten Hansen har jeg skyldt et svar længe, det skulle gerne komme her. Han spurgte: Hvor går disse 6.000 hen, som vi nu sådan ligesom skubber ud af skolepraktikken?

Ja, først og fremmest går de ud i uddannelsesaftaler, som nu skabes ved, at vi aktiverer de hvilende uddannelsesaftaler. Vi skaber en bedre match mellem det, eleverne søger, og det, virksomhederne efterspørger. Vi har skabt en EUD+, som gør det muligt at gå ind og ud af uddannelsessystemet og erhverve sig kompetencer, som man kan bruge på arbejdsmarkedet, endog med godtgørelse.

Derudover skaber vi jo altså nye korte uddannelser, som skal rettes mod særlige funktioner på arbejdsmarkedet, således som det er aftalt og anbefalet af DA og LO.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Bodil Kornbek, og hr. Torben Hansen også, ellers var jeg lige ved at sige, at vi nærmer os tiden, hvor hr. Torben Hansen skulle være ordfører. Hr. Bodil Kornbek, fru Bodil Kornbek. Jaja, det er jo så spændende en debat, at man kan...

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Ja, det er helt i orden, det er helt i orden.

Nu fik jeg faktisk lidt svar på noget af det, jeg netop havde efterspurgt. Er der en stor efterspørgsel efter dem med en kortere erhvervsuddannelse? Jeg har med vilje hele tiden sagt en kort erhvervsuddannelse, for det er det, der sådan set også står i forslaget, og derfor prøver jeg også at forholde mig til det på den måde.

Det går man så ud fra at det er der brug for. Nu taler man jo meget om, og det gør vi alle sammen, at det er vigtigt at sikre et højt fagligt niveau i det danske uddannelsessystem. Hvordan vil man så sikre, at kortere uddannelser inden for en række områder ikke fører til et lavere uddannelsesniveau? Man må jo have gjort sig nogle forestillinger, når man ligesom indfører noget nyt, nogle kortere erhvervsuddannelser, om, at der må være brug for dem, at der må være en efterspørgsel, og at man hele tiden også ønsker at få et højt fagligt niveau og ikke det modsatte.

Så det må altså også få konsekvenser for arbejdsstyrkens faglige evner, at man indfører det her. Hvordan ser man på det?

Kl. 19.30

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg har et helt konkret spørgsmål til Venstres ordfører, fru Tina Nedergaard: Nu her i februar-

marts måned tager de forskellige studievejledere fra de tekniske skoler og handelsskoler rundt. De tager rundt på folkeskolerne. Så på en ganske almindelig folkeskole – vi kan jo endda tage en i Nordjylland, for jeg har fundet ud af, at man jo får svar, hvis man spørger om noget med Nordjylland – der sidder lille Peter, og der sidder lille Trine. Den ene vil gerne være elektriker, og den anden vil gerne være tømrer. Der er skolepraktik i dag.

De har så læst om den her aftale. Så spørger de studievejlederne: Nu har vi jo læst om den her aftale, og vi har gennemgået grundforløbet, flotte karakterer, vi opfylder alle EMMA-kriterierne. Kan du så garantere os, at vi får en praktikplads som tømrer eller elektriker enten i en virksomhedspraktik eller i en skolepraktik? Kan studievejlederen svare klart på det? Det vil jeg gerne have Venstres svar på.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Tina Nedergaard refererede til, at de korte uddannelser var noget, som var vokset i DA's og LO's have. Det er mine ord, min poetiske udlægning af fru Tina Nedergaards ord.

Det er rigtigt, at der var to rapporter, hvor man lægger op til, at der godt kan være tale om, at der er behov for det. Men er det nu rimeligt at sige, at det så nærmest er LO's forslag, som regeringen er kommet med? Det kunne man næsten få indtryk af.

Jeg vil lige citere, hvad LO skriver i høringsvaret:

»Aftalen giver ministeren mulighed for at presse de faglige udvalg til at oprette nye, korte erhvervsuddannelser, uden at der er dokumenteret et behov herfor på arbejdsmarkedet. Det er overordentlig vigtigt, at nye korte erhvervsuddannelser modsvarer et reelt behov på arbejdsmarkedet, og erfaringer med de nuværende korte uddannelser tyder på en meget begrænset efterspørgsel efter korte uddannelser.«

Fru Tina Nedergaard mente, at vismændene havde misforstået noget. Har LO nu også misforstået noget?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg er altså nødt til at fastholde, at vismændene da må have misforstået noget, når de kan komme frem til en konklusion, der adskiller sig så kraftigt fra ministerens, for jeg har stor tiltro til

ministerens vurdering: Det er bare lige for at fastslå, at det må de jo altså have.

Så skriver LO, at ministeren nu vil presse de faglige udvalg til at skabe de her uddannelser. Altså på et eller andet tidspunkt, along the way havde jeg nær sagt, altså hen ad vejen sker der det, at fra at man er kommet med en fælles anbefaling, som vi faktisk har taget alvorligt, så vil man i LO ikke rigtig støtte den, fordi de følte sig presset til at lave de her nye uddannelser. Jeg håber da, at LO siden gerne vil være med til at lave de nye uddannelser, men jeg vil da på ingen måde tage dem til indtægt for alle de gode ideer, der er i det her lovforslag.

Så spurgte hr. Aage Frandsen i et tidligere spørgsmål, når vi og regeringen nu er så glade for det her noget for noget-princip, om det så ikke også var en tankegang, der kunne overføres til virksomheders incitament til at tage elever. Der vil jeg bare sige, at i den tid, som jeg har arbejdet med det her område og kigget på det, er ER-bidraget, altså den kollektive afgiftsordning, steget år for år, og år for år er antallet af praktikpladser faldet. Man kunne måske lave et skarpe incitament, så ER-bidraget kunne være steget endnu mere, men så tør jeg slet ikke tænke på, at hvad der så var sket med antallet af praktikpladser. Det var måske faldet tilsvarende.

Jeg forstår godt, hvad det er, hr. Aage Frandsen efterspørger, men jeg er nødt til at slå fast igen: I Venstre tror vi ikke på, at det, at virksomhederne kan få billig arbejdskraft, er løsningen i erhvervsuddannelsessystemet, og det er jo altså det, man får, hvis man får et tilskud, så er det billig arbejdskraft, men vi vil gerne have gode uddannelsesaftaler.

Kl. 19.35

Så spørger fru Bodil Kornbek, om vi ikke er bange for, at lovforslaget som sådan fører til et lavere uddannelsesniveau. Nej, faktisk er det min klare forventning, at det fører til et højere uddannelsesniveau, og det hænger således sammen, at noget af det, der fuldstændig er glemt i den her diskussion generelt, er det store antal af frafaldne i erhvervsuddannelsessystemet, hvor omkring en tredjedel, afhængig af hvordan man gør det op, falder fra uddannelserne. Dem har vi en forventning om nu at kunne tilbyde nogle reelle, gode uddannelser, således at de kan klare sig på arbejdsmarkedet.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det hr. Torben Hansen som ordfører.

Torben Hansen (S):

Socialdemokratiet kan under ingen omstændigheder støtte det her lovforslag. Forslaget udhuler uddannelsesgarantien, fjerner næsten 5.000 nødvendige skolepraktikpladser, vender den tunge ende nedad i forhold til etniske unge, gennemfører halve, jeg vil da gerne i hvert fald i dag kalde dem korte uddannelser af hensyn til Vestres ordførers blodtryk, altså gennemfører korte uddannelser, som ingen har bedt om, straffer eleverne for andres forsømmelser, giver et lavere uddannelsesniveau, og så indføres det også med tilbagevirkende kraft for de elever, der er startet på grundforløbet her efter sommerferien.

Vi kan også se, at virksomhederne uddanner færre unge. Det viser helt friske tal fra Socialforskningsinstituttet, som bliver offentliggjort her i weekenden, og det faldende antal lære- og praktikpladser kommer også i en tid, hvor der er næsten 12.000 unge, der ikke kan få den ønskede praktikplads, og hvor regeringen med det her lovforslag vil reducere antallet af skolepraktikpladser for dem, der er inde i systemet, fra de nuværende 7.000 til 1.200.

Det hænger ganske simpelt ikke sammen, og det er også den gennemgående røde tråd i høringssvarene til det her lovforslag.

Socialdemokratiet vender sig stærkt mod den her beskæring af skolepraktikken, og man kunne jo også sige til arbejdsgiverne, at hvis de er så stærkt imod skolepraktikordningen, så kunne problemet jo løses ved, at de oprettede det tilstrækkelige antal praktikpladser, kort sagt var med til at leve op til ansvaret.

I aftalen retter man også bager for smed. I aftalen påpeges, at branchers uhensigtsmæssige brug af skolepraktikken skal imødegås, og det vil man imødegå ved at straffe eleverne gennem nedsættelse af lønnen i skolepraktik, skærpe kravene til elevernes faglige og geografiske mobilitet og en generel nedskæring på antallet af skolepraktikpladser.

Man mener arbejdsgiverne ikke gør det rigtige, udnytter systemet, og derfor går man efter eleverne. Den logik er meget svær at få øje på. Der er ingen krav til arbejdsgiverne i det her lovforslag, der er ingen incitament, der er kun krav til eleverne.

Regeringens forslag om nye korte uddannelser løser ikke nogen problemer, tværtimod. Ikke alene har erhvervslivet jo ikke ligefrem stået og råbt på de her halve uddannelser, og man kan jo spørge, hvad der skulle ligge til grund for, at ar-

bejdsmarkedet lige pludselig vil efterspørge dem.

De hidtidige erfaringer er der også redegjort for i høringssvarene, bl.a. fra HK, som jo var med i det merkantile udvalg, men HK siger nu, hvis Venstres ordfører, hvis andre vil læse høringssvaret, at de halve uddannelser ikke er løsningen, men tværtimod snart bliver en del af problemet. I bedste fald virker det en smule naivt at tro, at delkompetencer, øget brug af kortere erhvervsuddannelser kan løse problemerne og skaffe flere praktikpladser. Danske virksomheder, dansk konkurrenceevne og danske unge efterspørger et højere kompetenceniveau og ikke et lavere.

Med dette lovforslag kan ministeren også nedsætte ad hoc-udvalg – eventuelt imod parternes anbefaling, imod de faglige udvalg – til at lave korte uddannelser, som arbejdsmarkedet ikke efterspørger. Reelle beskæftigelsesmuligheder inden for brancherne kan ikke beskrives uden parternes medvirken. Det vil også være interessant, om man kunne give eksempler på nogle faglige udvalg, som har sovet i timen.

At lovforslaget skal træde i kraft allerede 1. januar er i klar modstrid med gældende praksis. De nuværende elever på grundforløbet har påbegyndt deres uddannelse med en forventning om, at de kan færdiggøre den enten i virksomhedspraktik eller skolepraktik, og at de får løn i praktikken. De må nu se, at nogle af deres vilkår er blevet ændret.

Det er ikke praksis i andre ungdomsuddannelser, og Socialdemokratiet tolker det som en klar markering af regeringens manglende interesse for og prioritering af erhvervsuddannelserne.

Kl. 19.40

Uddannelsesgarantien har vi jo også set er meget vigtig for de unge. En gallupundersøgelse her fra august måned viser, at uden uddannelsesgarantien vil 20 pct. fravælge erhvervsuddannelserne. Med regeringens forslag lægges der op til en udhuling af uddannelsesgarantien og dermed færre unge, der tør gå i gang med de faglige uddannelser, som alle, når der holdes festtaler, mener er vigtige, men virkeligheden er åbenbart noget andet.

Vi mangler også svar på, hvad regeringen vil gøre, hvis de ekstra praktikpladser ikke bliver fundet, og hvor er det nye incitament til oprettelse, som ikke var der tidligere?

Det her lovforslag er Socialdemokratiet stærkt imod, og dem, der kommer til at betale

den højeste pris for det her forslag, er de mange tusinde unge, der må se drømmen om en bred velfunderet, anerkendt, fagligt hel uddannelse forsvinde i tågerne.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er foreløbig to, der har meldt sig. Den første er fru Gitte Lillelund Bech. Efter hende er det fru Marianne Jelved for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu tror jeg nok, hr. Torben Hansen fik utallige svar af Venstres ordfører lige før, så det, vi sådan set mangler svar på, er, hvad Socialdemokratiet faktisk mener helt konkret om forslaget andet end bare at være imod og sige, at vi mangler svar, vi mangler svar, vi mangler svar.

Så jeg vil gerne stille hr. Torben Hansen to konkrete spørgsmål: Hvorledes forholder Socialdemokratiet sig til indførelsen af et praktikpladstaxameter på 3.150 kr. pr. funden praktikplads, en reel uddannelsesaftale? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Er det fuldstændig rigtigt forstået, at Socialdemokratiet faktisk er imod, at man kan have kortere erhvervsuddannelser, og at man kan have længere erhvervsuddannelser? Altså uddannelser, som kan være på forskellige niveauer, fordi man må formode, at hvis folk har en erhvervsuddannelse på næsten 4 år, så når de altså at komme igennem flere ting, end hvis de har en erhvervsuddannelse på kun 2 år.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg gør mig meget umage for at beherske mig. Vil hr. Torben Hansen oplyse Folketinget om, hvad det var, der skilte Socialdemokratiet fra Det Radikale Venstre sidste år, da vi indgik flerårsaftalen med regeringen og Dansk Folkeparti? Hvad var årsagen til, at Socialdemokratiet dengang valgte at lægge ansvaret for de faglige uddannelser fra sig og overlade det til Det Radikale Venstre? Tak for det.

Spørgsmål 2: Vil hr. Torben Hansen være venlig at forklare, hvorfor Socialdemokratiet var med i reformen om erhvervsuddannelserne, som vedtoges her i Folketinget i år 2000, hvor man gik ind for, at man kan have kortere uddannelsesforløb, at man kan opbygge uddannelsen i moduler, som man kan gå fra og til? Har Socialdemokratiet fuldstændig skiftet mening, siden

det indgik den aftale med et flertal i det daværende Folketing?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg har nogle borte spørgsmål her. Jeg vil gerne bede hr. Torben Hansen forklare, hvad Socialdemokraterne mener, der skal ske med f.eks. de mange hundrede, der går i skolepraktik inden for kontoruddannelsen. Mener hr. Torben Hansen, at det er en god uddannelse, og at det ikke betyder noget, at de efterfølgende ikke får beskæftigelse?

Jeg vil også gerne spørge hr. Torben Hansen om, hvordan Socialdemokraterne mener, at man kan skabe en bedre match mellem antallet af de praktikpladser, der stilles til rådighed, og så elevernes valg af uddannelse.

Så et sidste spørgsmål: Hvordan vil Socialdemokraterne straffe f.eks. tømrermestrene? Tømrermestrene må jo skulle straffes for ikke at tage alle tømrerelever, for der er jo en del tømrerelever i skolepraktik. Så jeg vil gerne høre, hvordan Socialdemokraterne påtænker at straffe tømrermestrene over det ganske land, fordi de kun tager 20 pct. elever?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Først til fru Tina Nedergaard om lige præcis HK-området. Der synes jeg, at hvis man bl.a. læser HK's hørings svar til L 84, kan man se, at antallet af skolepraktikanter inden for det her område er faldet fra 1.200 til 400.

Kl. 19.45

Hr. Bjarne Laustsen har tidligere på dagen, tidligere på aftenen om man vil, for 10-15 minutter siden, fortalt om og gennemgået et eksempel fra Nordjylland, som jo også er tilgået Folketingets Uddannelsesudvalg nu, på, at man netop inden for det handelsområde har gode resultater. Så det ser ud til, at det problem, man havde omkring handelsskoleleverne, handelsskolerne og skolepraktikken for 3-4 år siden, rent faktisk er ved at blive løst nu. Det kan man se på tallene, og det synes jeg man skulle tage at glæde sig over.

Til fru Marianne Jelved, som spørger, hvorfor vi ikke var med dengang. Nu var det ikke mig, der forhandlede, men det står i hvert fald klart, at det, vi syntes var for dårligt og for ringe i den,

simpelt hen var de økonomiske aspekter også generelt for hele erhvervsskoleområdet i 2004 og 2005. Der kommer jo en smertegrænse for alle, og vores smertegrænse blev overskredet der.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg er altså nødt til igen at spørge, hvordan Socialdemokraterne vil sikre, at der skabes et match mellem elevernes uddannelsesønske og så de praktikpladser, som virksomhederne stiller til rådighed.

Jeg er også nødt til at gentage spørgsmålet om, hvordan det er, at Socialdemokraterne vil straffe virksomheder, f.eks. tømrervirksomheder over det ganske land, fordi de ikke tager samtlige tømrerlærlinge, der stilles til rådighed.

Sluttelig skal jeg høre, om hr. Torben Hansen mener, at det er skolepraktikken i sig selv, der har løst problemet på HK-uddannelsen, eller om det måske netop er, at der har været fokus på en uddannelse, at der er blevet taget hånd om det. Faktisk i forlængelse af den tidligere regerings eget merkantile arbejde har denne her regering taget hånd om at få skaffet nogle løsninger om praktikpladsformidlingen og skærpede EMMA-kriterier.

Så hr. Torben Hansen skylder måske en forklaring på, om ikke det er denne regerings initiativer, der startede sidste år og forrige år, der har ført til, at der en opløsning af HK-problemet.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan forstå, at Socialdemokratiets smertegrænse ligger mere eller mindre omkring 35 mio. kr., sådan husker jeg tallene; det er vigtige med Socialdemokratiets smertegrænse end hele erhvervsuddannelseskompleksets fremtid. For 35 mio. kr. holder Socialdemokratiet sig udenfor, og så laver vi andre en aftale, som indeholder alle de kendte instrumenter, som Socialdemokratiet igennem årenes løb selv har været med til at introducere og stemme for undtagen et, og det ene er en helt ny uddannelse, vi kalder EUD+.

Men jeg fik ikke noget svar på, om Socialdemokratiet er gået bort fra deres egen indstilling om, at det er rigtigt at have flere forskellige typer uddannelser og længder på uddannelser, sådan som Reform 2000 blev gennemført med.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu tager jeg chancen, og så er jeg nummer tre, der stiller spørgsmålet, så kan det være, jeg er den første, der får svar.

Jeg vil gerne vide, hvad Socialdemokratiet mener om, at vi, det er så Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Venstre og Konservative, ønsker at indføre et praktikpladstaxameter på 3.150 kr. Man kan sige, at det er sådan noget for noget, for skolernes ledelse belønnes for, at de laver en målrettet indsats for at øge antallet af praktikpladser. Hvad mener Socialdemokratiet helt konkret om det forslag?

Så kan jeg bare bifalde fru Marianne Jelveds spørgsmål, det var jo også det, jeg stillede: Hvad mener Socialdemokratiet med hensyn til at have kortere uddannelsesforløb i forhold til længere uddannelsesforløb? Er man for, eller er man lodret imod?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Reform 2000, som vi var med i, og som vi rent faktisk også synes er en god reform, lægger netop op til, at der også er mulighed for at erhverve sig de delkompetencer; men det er netop et frivilligt instrument, som ligger ude i de faglige udvalg. Så vi har i princippet ikke noget imod de frivillige instrumenter, der ligger der og har heller ikke noget imod nogle af delkompetencerne. Men det, vi også kan se, er, at de delkompetencer ikke er svaret på alle bønnerne i det her praktikpladsproblem.

Kl. 19.50

Uden at jeg kan huske alle tallene, vil jeg tro, at der er maks. 1.000 ud af de 20.000, der er på de tekniske skoler, der går på de uddannelser, der har delkompetencer, så er det ikke træfagenes bygningsuddannelser, så er det i stedet for drejere. Det kan jo være, at det netop siger noget om, hvor interesserede både de unge og erhvervslivet er i den form for delkompetence.

Men nu er instrumentet der fra Reform 2000, og det synes vi er fint nok, det er bare ikke svaret på alle de her bønner. Og så nytter det altså ikke noget at gøre det til en tvangsforanstaltning, som man jo rent faktisk kan gøre med den ministerbemyndigelse, der også ligger i det her.

Nu taler fru Marianne Jelved meget om det tal, jeg kan ikke huske, om det er 35 eller 80 mio. kr., det kan vi nu tage rimelig afslappet. Men jeg vil sige, at når man ser på det, der ligger i dag, så er vi glade for, at vi ikke var med dengang. Vi

havde heller ikke været med til at fjerne uddannelsesgarantien, som reelt er det, man er i gang med med det her lovforslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der tredje og for de deltagende sidste runde. Fru Tina Nedergaard, fru Marianne Jelved og fru Gitte Lillelund Bech og derefter svarer hr. Torben Hansen, og så går vi videre i ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Nu koncentrerer jeg min taletid om et eneste spørgsmål, for jeg har ikke fået svar på mere end et ud af fire hidtil. Vil hr. Torben Hansen ikke godt gøre det klart for mig, hvordan man vil straffe danske tømrerfirmaer over det ganske land for, at de ikke tager alle de elever, der lige netop søger tømreruddannelsen.

Jeg synes jo, det er relevant ikke bare for virksomhedslederne, men også for de andre ansatte på tømrervirksomhederne, hvordan deres virksomhed skal straffes, fordi de måske kun har en elev ud af hver femte medarbejder. Altså en ret høj frekvens kan jeg oplyse om. Men hvordan vil man straffe tømrerfirmaerne? Jeg synes, det er relevant.

Vi kunne også bruge murerfirmaerne eller den lille bagermester, som i København ikke kan skaffe en elev, men faktisk gerne vil have en. Jeg vil bare gerne høre helt præcist, hvilken størrelsesorden i kroner og øre vi taler om, og hvordan man helt præcist vil udmønte denne straf over for de små danske virksomheder?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Torben Hansen vil måske være så venlig at fortælle mig, hvor i lovforslaget det fremgår, at nogle er tvunget til at »nøjes med« en delkompetence, som det bliver kaldt. Hvoraf fremgår det? Tværtimod er der lavet flere nye muligheder, som ikke var opfundet, dengang Socialdemokratiet endnu deltog i uddannelsespolitikken på erhvervsuddannelserne.

Men jeg kan forstå, at Socialdemokratiet er glad for ikke at være med og skulle have stemt for det, der ligger på bordet, hvilket jo er en fantastisk erkendelse fra Socialdemokratiets side. Socialdemokratiet mener ikke, at de kunne have gjort det bedre ved at sidde med ved bordet. Det giver virkelig stof til eftertanke. Så havde Socialdemokratiet også været nødt til at tage det her.

Så havde der ikke været et komma, der havde været anderledes. Det synes jeg alle i erhvervsuddannelseskredse skal notere sig.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sådan set bare konstatere, at hr. Torben Hansen ikke kender sit eget partis uddannelsespolitik. Ja, det er sådan, at Socialdemokratiet i september 2002, det er godt et år siden, kom med et meget fint oplæg, der hed »Vi er alle egnede – Socialdemokratiets bud på fremtidens uddannelsespolitik«. Nu da hr. Torben Hansen ikke kan svare på det med praktikpladstaxametret, så kan jeg hjælpe hr. Torben Hansen. I dag bliver skolerne belønnet, hvis eleverne kommer i skolepraktik i stedet for i et praktikforløb i virksomhederne. Det skal selvfølgelig være omvendt, så derfor må jeg formode, at Socialdemokratiet går ind for et praktikpladstaxameter på 3.150 kr.

Det fremgår også fuldstændig klokkeklart af Socialdemokratiets oplæg, at det skal være muligt at kombinere erhvervsuddannelser på tværs af vante skel og fag og på forskellige faglige niveauer. Jeg vil sådan set bare opfordre til, at hr. Torben Hansen sætter sig ind i, hvad Socialdemokratiets uddannelsespolitik tilsyneladende er.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Torben Hansen, og efter ham går vi videre i ordførerrækken. Nå, o.k. så fortsætter vi de korte bemærkninger.

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg beklager, hvis fru Tina Nedergaard ikke føler, hun har fået noget svar, men det kan være svært at nå at svare på alle spørgsmål.

Ordet straffe tror jeg er noget, der er opfundet af fru Tina Nedergaard. Det er ikke noget, der ligger i nogen af de ting, som jeg har sagt her i dag. Der er ikke nogen, der er ude på at straffe nogen som helst. Det, jeg til gengæld kan se, hvis man taler om straffeforanstaltninger, er, at der vel med det her forslag i forbindelse med nogle af de elever, der kommer i klemme, rent faktisk er tale om straffeforanstaltninger.

Jeg synes, det er vigtigt, hvad Det Økonomiske Råd siger i dag, og det har jo været nævnt tidligere, at man får lagt nogle incitamentter ind i det her, også for arbejdsgiverne. Men der er ikke

tale om straffeforanstaltninger. De eneste, der bliver straffet med det her forslag i dag, er eleverne, og det mener vi ikke er rimeligt.

Så til fru Marianne Jelved: Man kan sige, om vi ikke mener, at vi kunne have fået indflydelse ved forhandlingsbordet. Det ved jeg i hvert fald ikke. Det kan jeg af gode grunde ikke sige noget som helst om, for jeg kender ikke de betingelser, man har forhandlet under i fase II-gruppen, men jeg kan i hvert fald konstatere, at de ting, der ligger på bordet her, ville vi ikke under nogen omstændigheder have været med til, hverken hvis vi havde siddet med ved bordet, eller hvis vi havde siddet uden for døren.

I forhold til praktikpladstaxametret kender jeg udmærket godt »Vi er alle egnede« fra september 2002. Der taler vi også om en reel finansiering af erhvervsskoleområdet. Det, man er i gang med nu, er, at man fodrer hunden med dens egen hale. Det er taxametrene for erhvervsskolerne, der kommer til at betale praktikpladstaxametret, og det synes vi altså ikke er rimeligt. Det synes vi simpelt hen ikke er rimeligt. Man må tilføre de midler, der er nødvendige til erhvervsskoleområdet, ikke flytte rundt og så kalde det incitamentter og alle mulige andre ting i forhold til at skaffe praktikpladser, samtidig med at man skærer ned på den basale ydelse på undervisningen. Det er ikke rimeligt.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Så må jeg prøve en gang til. Helt konkret, hvordan vil hr. Torben Hansen og dermed Socialdemokraterne måske ikke ligefrem straffe, men så få de små virksomheder op af starthullerne? Der må jo ligesom være nogle sanktioner, som hr. Torben Hansen har udtænkt, for vi kan jo ikke bare lade stå til på det her område. Derfor må hr. Torben Hansen have en idé til, hvad man kan gøre.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg vil sige til fru Louise Frevert, at man får dem ikke op af starthullerne med det forslag, der ligger på bordet her. Der sker absolut ingenting. Det er også det, Det Økonomiske Råd siger, at hvis det her bliver gennemført, så sker der absolut ingenting; man får faktisk færre praktikpladser. De siger så til gengæld også, at der er nogle incitamentter, som man kan gå ind og kigge på også i forhold til de små, og det synes jeg så man må gøre i fællesskab. Men hele tiden at tale om,

at vi skal straffe og straffe og straffe, det er ikke en retorik, der er opfundet hos os. Beklager, det må jeg så sige til Dansk Folkepartis ordfører.

Men jeg vil bestemt ikke afvise, og det har vi også haft i nogle tidligere forslag om praktikpladser, at man gik ind og gav en økonomisk præmiering, men det må jeg konstatere at der vist heller ikke var flertal for dengang. Men det kunne netop være det, der fik noget af det til at glide ned hos nogle af de små mestre.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg er sådan set ligeglad med, hvem der har sagt hvad hvornår og hvorfor og hvordan og alt det der; det er jeg helt ligeglad med. Jeg vil bare have et fuldstændig konkret bud på, hvad Socialdemokraterne vil, for alle de der ord er bare fine ord. Vi kommer da i det mindste med et forslag. Så kan man bryde sig om det eller ej, men vi kommer med et forslag. Så hvad har Socialdemokraterne i lommen? Er der noget, som vi nu kan få løftet sløret for?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg mener rent faktisk, at jeg svarede fru Louise Frevert i sidste runde, men jeg vil så sige, at eksempelvis i 1998 var der en praktikpladspræmiering, og på daværende tidspunkt var der 35.000 praktikpladser. I dag er der 28.000 eller 29.000. Det kunne jo rent faktisk være et glimrende instrument, som man også kunne bruge i denne her forbindelse. Men det har man åbenbart ikke ønsket at gøre. Man gør rent faktisk ikke noget som helst.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Louise Frevert som ordfører.

Kl. 20.00

Louise Frevert (DF):

Lad os starte med at slå fast, at vi alle sammen er klar over, at erhvervsuddannelser er et område, der skal gøres en hel del ud af, idet der alt for længe har været en, hvad jeg vil kalde akademisering af de unge mennesker, hvor det har været mere comme il faut at tage en gymnasial uddannelse end en erhvervsuddannelse.

Det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti har været blandt dem, som har talt varmt for, at man skulle optimere kendskabet til hhx og htx, for man skal være opmærksom på, at der er mange i det gymnasiale

uddannelsessystem, som i virkeligheden ikke hører til der, men ville kunne bruge deres evner meget bedre – ti-fold mere – hvis de tog en erhvervsuddannelse.

Vi er med i denne aftale om erhvervsskolerne i den faste overbevisning, at det er ved at være på tide at få ryddet op.

Der har været en rumlen over, at man vil, hvad jeg vil kalde omlægge en del af skolepraktikken, men jeg anser det for at være en helt ansvarlig disposition, idet hele problemstillingen omkring skolepraktikken jo »kun« uden at forklejne nogen drejer sig om 10 pct. af alle unge, der bliver uddannet i erhvervsskolesystemet. Sådan er det jo altid, når man laver ting om: Menneskets natur bryder sig ikke om forandring, vi føler os mest trygge ved det kendte.

En af intentionerne i dette forslag har været, at eleverne, der bliver uddannet i skolepraktikordningen, skal kunne opnå samme beskæftigelsesfrekvens som elever, der er uddannet i en ordinær uddannelsesaftale. Det har jo ikke været tilfældet hidtil.

Der har været uddannelser, hvor der har været en høj beskæftigelse, selv om det har været unge mennesker i skolepraktik, men der har så sandelig også været uddannelser, hvor man efter min bedste overbevisning har brugt skolepraktikken som en form for opbevaring, fordi man ikke har vidst, hvad man skulle gøre ved de unge mennesker.

Dette tror jeg at der bliver dæmmet op for nu ved at få arbejdsgiverne bedre på banen. Det næste spørgsmål vil så blive: Hvordan får man det?

Det er et spørgsmål om holdningsændring.

Hvis erhvervslederne vil have unge mennesker, der er gearet til lige netop deres firma, er de også nødt til selv at være aktive medspillere. Desuden skal det jo ikke kun gå ud over arbejdsgiverne. Tværtimod skal de unge mennesker vænne sig til, at det kræver mobilitet både fagligt og geografisk at få en uddannelse nu om stunder.

EMMA-kriterierne er et væsentligt punkt i denne aftale, og vi skal væk fra tanken om, at uddannelsesstedet skal ligge lige rundt om hjørnet. Eleverne skal derfor reagere aktivt på tilbudte praktikpladser, som eleverne har adgang til med det gennemførte grundforløb, uanset hvor praktikpladsen findes.

Hvis dette ikke fører til indgåelse af uddannelsesaftale, skal det unge menneske reagere på tilbudte praktikpladser, som eleven har adgang

til efter supplerende undervisning i et tilstøden- de fagligt område efter højst 10 uger, ca. 2 månede- rs supplerende undervisning på grundforlø- bet. Det er jo positivt, for man kan jo blive sporet ind på et område, som man egentlig ikke i første omgang havde troet kunne have interesse, men fordi det har været et modefag.

Hvis det heller ikke virker, så er sidste mulig- hed, at eleven skal modtage vejledning med til- hørende tilbud om en anden relevant og beslæg- tet grundlæggende erhvervsrettet uddannelse, herunder f.eks. SOSU, landbrug eller eventuelt egu og agere aktivt herpå. Når man siger aktivt, menes der, at der selvfølgelig kan siges nej, men så vil man jo heller ikke positivt og aktivt gå ind i et uddannelsesforløb.

Skolerne skal gives bedre muligheder for at kunne bistå elever og virksomheder med at ind- gå uddannelsesaftaler og give skolerne bedre muligheder for at bidrage til opdyrkningen af nye praktikpladsområder, når man tænker på, at der jo sker en brancheudvikling, som det så mo- derne hedder.

Der bliver jo udviklet mange nye teknologier, der er nye områder, hvor man ikke har haft ud- dannelser før, men som eksempelvis er opstået gennem de sidste 5-10 år, og den udvikling vil fortsætte.

Det er også første gang, at man har stillet krav om, at de unge mennesker skal melde sig til praktikpladser, for at man kan se, at de er prak- tikpladssøgende. Jeg må indrømme, at jeg per- sonlig er meget begejstret for www.praktikplad- sen.dk, og den venter jeg mig en hel del af.

Man har desuden besluttet, at skolen vil få et praktikpladstaxameter på 3.150 kr. for hver ind- gået ordinær uddannelsesaftale.

Alt i alt tror jeg på, at dette vil give bedre mu- ligheder for de unge mennesker, der trods alt er vores fremtid.

Kl. 20.05

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Fru Louise Frevert stillede selv det helt centrale spørgsmål – det er fantastisk, når ordføreren gør det: Men hvordan får man arbejdsgiverne til at spille med? Og jeg må konstatere af fru Louise Freverts egen tale, at der har hun kun troen at falde tilbage på. Min gamle far sagde altid: Du skal vide, du skal ikke tro. Men det er ikke det, der gør sig gældende her.

Jeg vil spørge fru Louise Frevert: Hvor skal de 6.000 unge mennesker, som ikke vil få en sko- lepraktikplads, gå hen? Vi har flere gange hørt i Uddannelsesudvalget – jeg er vidende om, at fru Louise Frevert har været der – at det drejer sig om kvinder, det drejer sig om voksne, det drejer sig om revalidender, som Dansk Folkeparti nor- malt ellers taler så højt og flot om i festlige taler, og så drejer det sig om unge med en anden bag- grund end dansk.

Jeg vil spørge fru Louise Frevert: Hvor skal de gå hen? Der er kun kontanthjælpssystemet tilbage, for der er nemlig kvoter på vores pro- duktionsskoler.

Det var interessant, om vi kunne få arbejds- giverne med her. Hvilke krav skal man stille, og hvor går de 6.000 unge mennesker hen, som ikke vil kunne komme ind på en erhvervsud- dannelse?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Dansk Folkepartis ordfører talte om, at der skul- le flere unge på erhvervsuddannelserne frem for i gymnasiet. Det kan jo være et meget fornuftigt synspunkt. Men det er godt nok mærkværdigt at se Dansk Folkeparti være med blandt forligs- partierne om det her forslag, hvis sigtet er, at fle- re unge skal tage en erhvervsuddannelse.

Der skæres ned på uddannelsespladserne, der skæres ned på skolepraktikken, der laves adgangsbegrænsning, der laves halve uddan- nelser.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at fru Louise Frevert prøvede at skitsere for os andre, hvad det er, der er incitamentet. Hvad er gulero- den, så flere unge skulle vælge erhvervsuddan- nelser med den omgang, som man udsætter dem for nu?

Så vil jeg spørge fru Louise Frevert: Hvem er det, som Dansk Folkeparti tror får praktikplad- serne i fremtiden? Er fru Louise Frevert ikke enig med mig i, at det er børnene, døtrene og sønnerne, af tømrermesteren, af den lille er- hvervsdrivende, af den store erhvervsdrivende, som har et netværk og kan skaffe sine børn nog- le praktikpladser, på linje med dengang vi hav- de den gamle mesterlæreuddannelse?

Det er altså ikke de ganske almindelige løn- modtageres ganske almindelige børn, der får gavn af det her eller får mulighed for at få prak- tikpladser.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Sagt til hr. Carsten Hansen: Hvordan får vi de unge til at komme i arbejde, og hvordan får de en uddannelse? Det er jo lige præcis det, hele lovforslaget går ud på. Det er jo det, det går ud på. Det er EUD+, som er den nye opfindelse, som jeg synes er strålende, og der er de korte uddannelser, som ikke er halve uddannelser.

Nu bliver jeg nødt til at pointere det én gang til: De korte uddannelser, der her er tale om, er kompetencegivende uddannelser, som er selvstændige, og det er lige præcis det, der er hele fidusen i det her, nemlig at man kan se en overskuelighed i uddannelsesforløbet og komme tilbage igen, altså af- og påstigning. Efter 6 måneders erhvervs erfaring kan man komme tilbage igen.

Men de uddannelser, som Socialdemokraterne ynder at kalde halve uddannelser, er hele og kompetencegivende uddannelser, som bare er kortere. Desuden vil det også være sådan med uddannelsesaftalerne. Det er jo lige præcis det, der er hele formålet med det her.

Det er faktisk også samme svar, som jeg er nødt til at give hr. Thomas Adelskov. Det er den samme beskrivelse, for det er lige præcis det, der skal til.

Og så kommer en anden væsentlig del af det: Man har været vant til, at arbejdsgiverne bare har kunnet læne sig tilbage. Hvis arbejdsgiverne vil have den rigtige arbejdskraft, de rigtige, der skal ind på det marked, som man har brug for, så er man også selv nødt til at være aktiv medspiller på banen. Derfor er vi simpelt hen nødt til at få dem med.

Som jeg sagde i min ordførertale, er det et spørgsmål om holdningsændring og ikke noget som helst andet. Det er et spørgsmål om at få dem med. Hvis det virkelig er så dårligt, som det er på nuværende tidspunkt, hvad mange også mener det er, så er det jo en af grundene til, at vi også er gået med ind i det for at få ryddet op.

Så vil jeg bare spørge: Hvis systemet er så ringe, som hr. Carsten Hansen nu siger, hvordan kan det så være, at han ikke selv har gjort noget ved det på det tidspunkt, hvor hr. Carsten Hansen selv havde mulighed for det?

Kl. 20.10

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er selvfølgelig i orden, at fru Louise Frevert synes, at det er et godt forslag. Men mener fru Louise Frevert selv, at der er givet et svar på, hvad der er i det her forslag, som gør, at arbejdsgiverne opper sig noget mere end hidtil? Så siger fru Louise Frevert: Nu skal de jo gøre en hel masse for at få den bedst mulige arbejdskraft. Men er der noget nyt i det?

Hvad er der i det her forslag, der gør, at flere unge mennesker siger til sig selv: Jeg skal have en erhvervsuddannelse, det er lige noget for mig. Og så fravælger man f.eks. det almene gymnasium på baggrund af det her forslag? Jeg forstår det ikke, og derfor synes jeg, også af hensyn til fru Louise Freverts argumentation andre steder eventuelt, at det ville være værd at prøve på at bruge argumenterne i stedet for nogle slagord.

Så jeg beder om, at vi får svar på de to meget simple spørgsmål, jeg nu har stillet, og jeg tror, at hvis ikke der bliver svaret på dem nu, så gentages de spørgsmål, for det er en metode til lige som at nå frem til det rigtige resultat på på et tidspunkt, altså at man ligesom arbejder med det.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg fik i hvert fald ikke noget svar på, hvordan man mener, man kan sige til de unge ude i landet: Nu skal I bare vælge de faglige uddannelser i stedet for at vælge gymnasiet, fordi vi har skåret i mulighederne for at få praktikpladser og skolepraktik, vi har lavet noget adgangsbe-grænsning og sat kvoter op, og vi har lavet nogle halve uddannelser, som betyder, at I ikke har de samme muligheder på arbejdsmarkedet, hvis I skulle ryge ind i dem. Jubiii og tak for det!

Jeg stillede også et andet spørgsmål – det vil jeg godt prøve at gentage: Hvem er det, der får praktikpladser? Er det de ganske almindelige unge, hvis forældre ikke har et netværk, og som kan gå ud og skaffe dem pladserne, altså menneskene fra de sociale boligmiljøer; dem, hvis forældre måske er arbejdsløse, har været det gennem nogle år eller er på kontanthjælp eller på førtidspension; dem, som vi taler om herinde vi gerne vil have til at bryde den negative sociale arv? Er det dem, der går ud og så lige finder en praktikplads? Eller er det datteren og sønnen af tømremesteren, af købmanden, af virksomhedsejeren, den lille eller den store, som har et

netværk, og som kan skaffe praktikpladser til sine børn?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

For at følge op på den sidste ærede taler, kan man vel sige, at under Schlüter var det sådan, at da kendte alle en, der var arbejdsløs. Under hr. Poul Nyrup Rasmussen kendte alle en, der havde fået arbejde. Nu skal alle kende en for at få en praktikplads, når det er Dansk Folkeparti og statsministeren, der laver uddannelsespolitik. Det er da lidt betænkeligt, eller hvad siger fru Louise Frevert?

Fru Louise Frevert går så voldsomt op i den der EUD+. Ungdomsarbejdsløsheden er efterhånden ved at være temmelig voldsom. På HK-området er den oppe på over 14 pct. De unge mennesker, som får den her halve uddannelse, skal altså ud at konkurrere med deres kammerater, der har fået den hele uddannelse, fordi de ikke kendte den rigtige.

Hvor er det, de skal skaffe sig 6 måneders arbejde med en halv uddannelse? Kunne vi ikke få det at vide? Hvor skal de skaffe sig 6 måneders arbejde – og det skal jo være relevant arbejde i forhold til uddannelsen – når de nu skal konkurrere med de 14 pct. andre af den samme ungdomsårgang, der er ledige?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu er det jo ikke sådan, at det her starter fra dag et. Som der står i lovforslaget, hvis hr. Carsten Hansen har set det, vil det tage 2-3 år, før det er implementeret. Derfor vil de personer, som er i ordningen nu, den nuværende ordning, jo fuldstændig fortsætte på samme konditioner, som der er nu.

Der vil være dem, der er i grundforløbet. De kommer så ind i den nye praktikordning. Så ellers vil de, der vil være her, være i fuldstændig samme situation, som dem, der er der på nuværende tidspunkt, så man får en ordentlig glidende overgang, så både elever og skoler kan omstille sig. Og så er vi jo i den heldige situation, selv om det kun er en bibemærkning, at konjunktoren gudskelov er stigende.

Kl. 20.15

Men for lige at vende tilbage til det med EUD: Det er jo ikke et spørgsmål om, hvor de skal gå hen – det har jeg lige svaret på – det her er jo simpelt hen et spørgsmål om, hvad de kan blive uddannet til. Det er en af grundene til, at vi har

lavet denne her EUD+, vi har simpelt hen sagt, at der er et grundforløb, der er en delkompetenceuddannelse, der er en erhvervspraktik, erhvervs erfaring, i 6 måneder, og man kan komme tilbage igen, og det kræver ikke, at man har en uddannelsesplads at komme tilbage igen på trin 2.

Til hr. Aage Frandsen: I dag kan arbejdsgiveren jo ganske gratis hente arbejdskraft på skolerne. Jeg har været privat erhvervsdrivende, og der er man altså nødt til at stille op, og der bliver også stillet nogle krav.

Men det er jo klart, at de fleste herinde overhovedet ikke ved, hvad det vil sige at være ude på det private arbejdsmarked og ikke kender de præmisser, man har som privat arbejdsgiver. Derfor er det klart, at man godt kan tillade sig at sige, som vi også gør, at det er en holdningsændring, og at arbejdsgiverne må se at komme til at få de elever.

Hvis de gerne vil have nogle bestemte elever, må de også selv komme ud med, hvad det er for nogle elever, de vil have, og hvilke uddannelser de skal satse på. Hvis virksomhederne skal have elever, må de jo også selv være oppe på mærkerne. Alting skal jo ikke overlades til skolerne eller til eleverne. Det er et spørgsmål om samspil. Man kan ikke bare fralægge sig ansvaret. Det er en triangel.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Vismændenes rapport i dag har jo været klar, det har været klar tale. Jeg er fuld af forståelse for, at det måske vil være svært for regeringen at bede forligspartnerne om at genforhandle aftalen. Men så vil jeg da gerne stille fru Louise Frevert et spørgsmål. Nu er vismændene jo normalt relativt besindige folk, men det er store ord, der bliver brugt her. Man siger, at det ikke kommer til at virke, og at der mangler incitamenter. Kunne man ikke forestille sig, at Dansk Folkeparti som aftalepartner i det her går til regeringen og ministeren og siger: Det her bliver vi nødt til at få lavet om, for vi kan allerede nu se, inden vi overhovedet har vedtaget det i Folketinget, at man fra Det Økonomiske Råds side siger, at det her ikke kommer til at virke? Kunne det ikke være muligt at tage det op til forhandling?

I forhold til EUD+, som nu bliver fremhævet flere gange som løsningen på det hele: Er det ikke korrekt, at ifølge aftalen regner man med 500 pladser årligt på EUD+, og at man lige nu

har 7.700 i skolepraktik? Hvor skal de sidste gå hen?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg har to gange her været oppe at stille to spørgsmål til fru Louise Frevert, og ingen af gangene har jeg fået bare antydningen af et svar.

Dansk Folkeparti bliver nødt til at indse, at man altså ikke klarer det her lands problemer ved at lade være med at svare på de ubehagelige spørgsmål. De ubehagelige spørgsmål til fru Louise Frevert er: Hvordan hænger virkeligheden sammen med det, som fru Louise Frevert stod heroppe og sagde var Dansk Folkepartis politik?

Hvordan får man flere unge til at vælge erhvervsuddannelser, når man skærer på erhvervsuddannelserne; når man skærer på mulighederne for at få praktikpladser og for at gennemføre en ordentlig faglig uddannelse; når man laver adgangsbegrænsning; når man laver halve uddannelser? Hvordan tror man så, man får de unge til at stå i kø for at vælte ind på erhvervsuddannelserne, frem for at vælge gymnasiet? Det er ikke så svært at svare på. Det gør man ikke.

Jeg spurgte også: Hvor er det fru Louise Frevert tror, at de unge mennesker, som får praktikplads, kommer fra? Svaret er også enkelt. Det er de unge, som har forældre, der har netværk, der kan hjælpe dem til en praktikplads. Alle de andre, som vi også gerne vil have til at bryde den negative sociale arv, kommer til at stå ude på sidelinjen med det forslag, som Dansk Folkeparti, regeringen og De Radikale gennemfører.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er utroligt, at Dansk Folkeparti vil stå sammen med den her regering og De Radikale som dem, der afskaffede uddannelsesgarantien i det erhvervsfaglige uddannelsessystem uden at have et svar på, hvor 6.000 unge mennesker skal gå hen. De kan gå i EUD+-klassen. Det kan 500 af de 7.700. De 1.200 kan så få lov til at få skolepraktik på nedsat ydelse.

Kl. 20.20

Det er jo ikke de samme grupper, man kereder sig så meget om i dagpengesagen. Nu snakker vi altså om revalidenderne, de voksne, der ikke kan gennemføre, fordi man sætter dem ned i løn. De under 18 år får skåret to tredjedele af deres løn, de over 18 år i skolepraktik får skåret

mellem en tredjedel og halvdelen af deres skoleydelse. De skal altså straffes med halve uddannelser, halv løn, og i øvrigt kan resten ende ovre i kontanthjælpssystemet. Det er det eneste svar, man giver.

Fru Louise Frevert vil gå over i historien som den mest historiske uddannelsesordfører i Dansk Folkeparti: hun har været med til en afskaffelse af uddannelsesgarantien.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes snart, vi kører lidt i ring her, men det skal jo ikke afholde mig fra at svare ordførerne fra Socialdemokraterne.

Jeg vil godt lige spørge hr. Carsten Hansen: Hvornår er det blevet kutyme for Socialdemokraterne at bruge den økonomiske vismandsrapport? Plejer Socialdemokraterne at gøre det? Så vil jeg gerne have at vide, hvornår de sidst har gjort det, for nu bliver den lige pludselig hevet op af posen, og nu er det altså meget apropos de vises ord. Men det er utroligt, at man så ikke har gjort brug af den under Socialdemokraternes regime. Så det vil jeg godt lige have et svar på her.

Så vil jeg lige gøre opmærksom på, at det jo er en overordnet vurdering af rapporten, som vismændene er kommet med her.

Til hr. Thomas Adelskov: Vi taler stadig væk om denne her lille 10-procents del, men vi hører aldrig om solskinshistorierne. Selv om vi skal varetage interesserne for de svage og de små – og det gør vi også i fuld udstrækning – er det stadig væk 90 pct., der har en uddannelsesaftale. Den uddannelsesgaranti, som har været for dem, der har en uddannelsesaftale, er jo stadig væk den samme. Det vil stadig væk være på samme måde, at har man en uddannelsesaftale, så har man også en uddannelsesgaranti.

Desuden kan man jo med denne EUD+, som jeg er meget, meget glad for, det skal jeg ærligt indrømme, få en kompetencegivende uddannelse på trin 1, som er en færdig, kort kompetencegivende uddannelse, hvor man oven i købet kan få dagpenge bagefter. Det synes jeg også er en væsentlig pointe, for det vil sige, at den er kompetencegivende, når man kan komme på understøttelse – selvfølgelig efter de givne regler, men det behøver jeg ikke indgå i en diskussion om.

Hr. Torben Hansen spørger om de 500 på EUD+, og det er korrekt. Der vil være 3.800, det er også korrekt, men vi har så til gengæld de nye uddannelser, og der vil stadig væk være nogle

skolepraktikpladser. Det er heller ikke blevet nævnt i denne diskussion, at der stadig væk vil blive opretholdt 1.200 skolepraktikpladser. Så det der sortsyn, som Socialdemokraterne lægger for dagen, giver jeg ikke fem potter noget som helst for.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg går ud fra, at fru Louise Frevert er klar over, at der ikke er svaret på spørgsmålet om, hvad det er, som skulle gøre, at arbejdsgiverne nu skulle oppe sig noget mere. Den enkelte arbejdsgiver har jo hidtil tænkt: Det gør naboen, og så behøver jeg måske ikke tage en. Hvad er det, der er det nye i det, som skulle give arbejdsgiverne incitamentet til at tage en elev mere?

Det andet spørgsmål er: Hvad er det, der gør, at vi i fremtiden kan regne med, at flere unge i virkelig begejstring siger, at nu vil jeg vælge en erhvervsfaglig uddannelse, nu vil jeg være håndværker, frem for at vedkommende vil vælge en almen gymnasial uddannelse?

Begge dele har fru Louise Frevert sagt var noget af hendes målsætning, men hvor er det, det er opfyldt? Jeg går ud fra, at vi er enige om, at der ikke er svaret på spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Man kan jo se, at der er god gang i sagerne ved ordførerbordet, og fru Tina Nedergaard kan jo så supporte Dansk Folkeparti lidt. Det kan også godt være, der er behov for det, for jeg ville så inderlig gerne have svar på det der spørgsmål omkring økonomidelene. Jeg forstår, at det er et besparelsesforslag det her. Er Dansk Folkeparti optaget af, at det er for at lempe vilkårene for arbejdsgiverne?

Kl. 20.25

De besparelser, som man har opnået her, skal de gå til pensionisterne, eller skal de gå til noget andet, eller hvad er meningen med det her? Det, der er interessant i den her sag, er jo, om de unge mennesker, der nu ikke får en uddannelse eller kun får halve uddannelser, som kommer på dagpenge eller på kontanthjælp, fordi de ikke får en uddannelse, er indregnet i det her, sådan at det er et nulsumsspil, eller bliver det til, at der er nogle besparelser i det her? Og i givet fald, hvad skal pengene så bruges til? Det mangler vi at få helt klart at vide. Det er så væsentlig en detalje, at vi godt kan drøfte det her i Folketingssa-

len. Vi behøver ikke at udskyde det hele til udvalget, vi kan godt klare den detalje her.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror, jeg kan svare meget kort og koncist på hr. Bjarne Laustsens spørgsmål. Vi har fundet ud af, hvordan det skal gøres. Vi har forbedret uddannelserne og reduceret udgifterne. Så er der ikke mere at sige til det, resten af tallene står altså i lovforslaget, der er på 54 sider. Så hvis hr. Bjarne Laustsen er i tvivl om noget, så synes jeg, at han skal kigge i lovforslaget og i vores uddannelsesaftale.

Til hr. Aage Frandsen: Skolepraktikken har jo bare været et åbent tagselvbord for arbejdsgiverne, så de gratis har kunnet gå ind og tage de her unge mennesker. Hvis arbejdsgiverne virkelig mener noget med det, de siger, og hvis de virkelig vil have en kvalificeret arbejdskraft, må de da også give de unge en uddannelsesaftale.

Det er da et problem, men problemet skal jo ikke bare læsses over på det offentlige. Hele den der med, at det er det offentliges skyld, er fra 1968-oprøret, og det giver jeg ikke fem potter noget som helst for, de tider er forbi. Man må tage et ansvar, og det må vi også få arbejdsgiverne til at gøre. Det er derfor, jeg bliver ved med – til forskel fra Venstres ordfører – at henholde mig til, at det er en holdningsændring, der skal til. Men vi bryder os til gengæld ikke om sanktioner, vi hylder frihedsprincippet. Så det kunne jo godt være, at med lidt god vilje og lidt fornuft – for jeg ved nemlig, at arbejdsgivere er et meget, meget fornuftigt folkefærd – kunne arbejdsgiverne forstå, at hvis de skal have den arbejdskraft inden for det bestemte område, som de gerne vil have, så er de altså selv nødt til at komme op af starthullerne. Og nu bruger jeg det samme udtryk igen, for det er lige præcis det, de skal: op af starthullerne for at give de unge nogle uddannelsespladser.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er ikke sikker på, at det altid hjælper at sige en hel masse til dem om, at nu skal de op af starthullerne. Jeg tror nok, der skal ligge lidt andre incitamenter til arbejdsgiverne, og det skal der af gode grunde, for arbejdsgiverne er sådan set meget opmærksomme på økonomien i det.

Men i øvrigt vil jeg lige henvise til bemærkningerne til lovforslaget, hvor der i et i øvrigt glimrende regnestykke er opført det beløb, som

er i 2007, på 489 mio. kr. Så nu er det oplyst til hr. Laustsen, når nu fru Louise Frevert ikke svarede på spørgsmålet. Det svarer vel til det beløb, som de gamle har fået, så man kan sige, at det virkelig er at tage fra de unge og give til de gamle.

Men det, der ikke er svaret på på noget tidspunkt fra fru Louise Freverts side, er: Hvordan er det, at arbejdsgiverne i forhold til i dag får nogle incitamenter? Der er ikke tvivl om, at det der, som fru Louise Frevert og også Venstres ordfører var inde på, nemlig at der er nogle, der tager turen omkring skolepraktikken i stedet for direkte at komme ud, er fornuftigt at få ændret. Men hvis det er det eneste, man dybest set har som en positiv ting, så er det sandelig ikke meget. Det håber jeg også at fru Louise Frevert regner med og ved, for ellers er der en, der ikke har fået det, som vedkommende troede man skulle have ved at sidde i en forhandling.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ellers, at min tale var helt klar før, men måske ikke for hr. Aage Frandsen. Det er jo et spørgsmål om, at arbejdsgiverne selv må medvirke til at få de elever, de skal have og skal bruge. Det er jo det, der er hele pointen. Selvfølgelig kan man da ikke tvinge en elev ind på en arbejdsplads eller påtvinge en arbejdsgiver en elev. Det ville være fuldstændigt uhørt, fordi det ville være en meget dårlig idé for begge parter. Så selvfølgelig kan man ikke det. Men incitamentet, hvis hr. Aage Frandsen absolut vil bruge det ord, er, at arbejdsgiverne jo lige præcis kan få den arbejdskraft, de gerne vil have, ved selv at give dem en uddannelsesplads, og det er jo lige præcis det, der skal til.

Kl. 20.30

Det har været et skråplan i 4 år, hvor antallet af praktikpladser har været dalende. Men man får altså ikke et arbejde ved at komme i skolepraktik, og det er jo lige præcis derfor, vi er gået ind og har lavet denne nye ordning, fordi vi vil væk fra, at de bare skal overvintre i skolepraktikken. Vi vil væk fra, at det bare er et opbevaringssted. Vi vil væk fra, at de kommer ud til arbejdsløshed. Der har været alt for mange unge mennesker, der bare har set sig selv som nogle, der blev opbevaret i skolepraktikken.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det tilkommer ikke mig at takke hr. Aage Frandsen for den ganske udmærkede økonomiske re-

degørelse, som fru Louise Frevert burde have givet i sit svar, men den takker jeg for. Jeg havde godt set det, men det ville jo være rart at få at vide, hvad det var for nogle ting, der spillede en rolle i forhandlingerne, for det er vel ikke sådan, at selv om man er støtteparti for en regering, sidder man med bind for øjnene og forhandler. Det er vel væsentlige spørgsmål: Hvad er økonomien i det? Hvad sker der med de unge mennesker? Kan vi få arbejdsgiverne til at gøre noget?

Til fru Louise Frevert: Det er sådan, at i 10 år har vi faktisk haft et opsving under den tidligere regering, og der var det sådan, at der kom flere i arbejde. Arbejdsløshedstallet faldt, og alligevel var det i den situation svært at få arbejdsgiverne til at opfylde deres uddannelsesforpligtelse. Hvad er det, der får fru Louise Frevert til at tro, at nogle incitamenter, som slet ikke er til stede, lige pludselig skulle virke nu?

Har man nogen erfaring for, at hvis man spurgte, om folk havde lyst til at betale skat i dag, så betalte de? Hvad er det for incitamenter, der ligger heri? Der er ikke nogen økonomiske.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

I fru Louise Freverts seneste indlæg sagde fru Louise Frevert, at hun hyldede frihedsbegrebet. Det håber jeg da sandelig at en stor del af Folketinget gør. Men hvordan hænger det så sammen med, at lige netop eleverne – vi skal hele tiden huske på, at det, det i sidste ende drejer sig om, er unge mennesker af kød og blod – bliver omfattet af skærpede EMMA-kriterier, de bliver skåret ned, der bliver færre antal skolepraktikpladser? Harmonerer det med et normalt frihedsbegreb, at det er dem, der kommer til at bøde for hele det her?

Det næste er jo så, hvis vi tænker et halvt, et helt eller halvandet år frem, at der sker det, at man kan se, at der stadig væk er et færre antal lære- og praktikpladser, der er en masse unge mennesker, der går over i andre dele af systemet, fordi de ikke kan finde noget – det kan være, det er produktionsskoler, alle mulige andre steder, der har fået kvoter, men skidt nu med det – hvilke krav vil Dansk Folkeparti så stille? Hvilke krav vil Dansk Folkeparti så stille i forhold til sin forligspartner, i forhold til at få arbejdsgiverne til at tage det ansvar, som man mener de er moralsk forpligtede til? Det mener alle herinde, men der er ikke lagt incitamenter ind.

Hvilke krav vil Dansk Folkeparti stille for, at man så tager det antal lærlinge ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er taletiden meget overskredet. Værsgo, fru Louise Frevert.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror, det er bedst at lave et fællessvar til de herrer hr. Bjarne Laustsen og hr. Torben Hansen.

Det er trods alt arbejdsgiverne, der skal ansætte elever. Det er arbejdsgiverne, der frivilligt skal have de elever, de har brug for.

Hvis man f.eks. tager bagerne her i København, så er det sådan, at de ikke kan få nogen elever, og så kan det jo ikke nytte noget, at vi siger, hvor er det synd for de stakkels elever, der ikke kan få nogen pladser. Nej, det, vi simpelt hen skal, er at bruge EMMA-kriterierne i fuld udstrækning, og det er lige præcis en af hovedhjørnestenene i lovforslaget, det er mobiliteten både geografisk og fysisk.

Den anden del af det er: Der bliver sagt her, at der ikke er nogen praktikpladser. Jeg har ikke ført det på banen før nu, men det er faktisk en torn i øjet på mig. Der er 855 praktikpladser inden for jordbrugsområdet, som er blevet optaget af østeuropæere, der er kommet hertil, elever fra Ukraine, Polen og Rusland. Det er nøjagtig 855 pladser, vi taler om her.

Kl. 20.35

Det vil sige, at der rent faktisk er praktikpladser i Danmark, men der er altså bare nogle andre, der har taget lige præcis de her. Så er der nogle, der vil sige, at der skal være plads til alle. Ja, det kan da godt være, men primært er vi her for at varetage praktikpladserne for vores egne, der går på erhvervsskolerne. Derfor er det et af de problemer, som vi altså må se at få ordnet i første omgang. Men der er altså praktikpladser.

Men så vil jeg omvendt også gerne lige nævne for de herrer, at det da ikke kan være rigtigt, at man bare tror, at man kan tvinge arbejdsgiverne til at tage nogle unge mennesker. De unge mennesker har altså også pligt til at flytte sig, og det er det, det hele går ud på med EMMA-kriterierne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Bjarne Laustsen for sin tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Nu drejer debatten sig jo derhen, hvor det er ret interessant at få vide, om Dansk Folkeparti har stillet det krav, at nogle lærepladser i Danmark ikke må besættes af andre end danskere. Er det sådan, at Dansk Folkeparti nu vil straffe de arbejdsgivere, som går ind og ansætter folk fra østlandene? Er det trods alt ikke bedre, at de får en uddannelse? Er det sådan, at Dansk Folkeparti ikke støtter den del?

Det, der er interessant i den her sag, er jo, hvad der skal ske med de mennesker, der ikke kommer i uddannelse. Dansk Folkeparti må da forholde sig til, at her har vi et reelt problem med nogle mennesker, der ikke får et tilbud. Så kan man da godt diskutere, hvordan og hvorledes man kan dele det, men man vil altså ikke stille et eneste krav til arbejdsgiverne.

Jeg spurgte før, om det også skulle være frivilligt, om man ville betale skat osv. Det er da rimeligt, at de, der skal høste frugten efterfølgende af den uddannede arbejdskraft, der er, også er med til at klare opgaven og løse det uddannelsespolitiske opdrag, de nu har som arbejdsgivere.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg gentager det en gang til: I Dansk Folkeparti hylder vi frihedsprincippet, og vi vil ikke øge sanktioner imod arbejdsgiverne. Vi henstiller til dem at bruge deres sunde fornuft, og det ved jeg eksempelvis som forhenværende privat arbejdsgiver, at de har ude i det virkelige liv uden for Christiansborgs mure.

Men så vil jeg gerne stille Socialdemokraterne et spørgsmål, for det var jo i princippet Socialdemokraterne, der indførte de her EMMA-kriterier. De har jo egentlig ikke rigtig virket efter hensigten. Jeg synes personlig, at det er vældig godt; det er et incitament både for arbejdsgivere og for elever. Det er faktisk en socialdemokratisk opfindelse. Ja, jeg kan dårligt få mig selv til at sige det, men den er faktisk god. Så hvorfor i alverden har den ikke virket før? Det, vi gør med det her lovforslag, er i princippet bare at effektuere det, som Socialdemokraterne ikke selv kunne finde ud af.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti har vi stærkt fokus på, at alle mennesker skal have adgang til en uddannelse af høj kvalitet. For os bidrager uddannelse til livskvalitet og selv værd, men det er i høj grad også betingelsen for at kunne klare sig i et samfund, hvor mange fag og brancher kræver stadig mere viden og en større kunnen. Der er således en vekselvirkning mellem de faglige kompetencer, det enkelte menneske ønsker at opnå på grund af personlig interesse, og behovet for netop de kompetencer på arbejdsmarkedet.

I den sammenhæng må vi erkende, at det er vigtigt, at der bliver skabt balance mellem, hvad samfundet har brug for, og hvad den enkelte ønsker uddannelse til. Skabelsen af en sådan balance er et væsentligt element i den aftale, som blev indgået mellem regeringspartierne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den 5. november 2003 om erhvervsskolerne, og som det her lovforslag så følger op på.

Udmøntningen af aftalen indebærer for det første, at der sker en fornyelse af vekseluddannelsesprincippet, og at der findes nye løsninger på skolepraktikken. Målet er, at mulighederne for at få en uddannelse forbedres, og at der skal skabes flere og mere målrettede praktikpladser.

I praksis skulle de gerne medføre, at flere elever gennemfører deres erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale, og at der er færre elever, der bliver henvist til skolepraktikken. Der er en forventning om, at elever og virksomheder vil indgå flere uddannelsesaftaler end i dag.

Kl. 20.40

Det andet element i udmøntningen af aftalen indebærer en finansieringsomlægning, som ændrer på statens og arbejdsgivernes finansieringsansvar. Fremover skal staten finansiere driftstilskuddet til uddannelserne samt godtgørelsen til unge og voksne uden uddannelsesaftale, mens arbejdsgiverne finansierer godtgørelsen til unge beskæftigede og bidrager til finansiering af godtgørelse til voksne beskæftigede. Det er en mere logisk og klar fordeling end tidligere af selve finansieringsansvaret, hvor staten bidrager til dem uden for arbejdsmarkedet og arbejdsgiverne til dem, der er i beskæftigelse.

Endelig indebærer aftalen også, at produktionskolerne skal reducere i produktionsskoleydelsen i tilfælde af, at eleverne har fravær uden lovlig grund, hvilket vi synes er ganske fornuftigt.

Der skal således ikke være tvivl om, at Det Konservative Folkeparti støtter det her lovforslag.

slag. Vi håber, det kan være med til at skabe nogle bedre muligheder for, at så mange mennesker som muligt dels kan få deres uddannelsesønsker opfyldt, dels kan omsætte de opnåede kompetencer i en relevant beskæftigelse.

Aage Frandsen (SF):

Når der er problemer på et område, må man jo først finde ud af, hvori de egentlig består, og derefter analysere, hvad man kan gøre ved det, og så have nogle forslag til at løse de problemer, der er.

Man kan sige, at på det her område har der været et problem i, at der var for få praktikpladser, regulære praktikpladser, som vi klart foretrækker frem for skolepraktik. Vi må dog sige, at på en række områder kan skolepraktik være en fuldgyltig erstatning i forhold til ordinær praktik, men det ideelle er selvfølgelig ordinær praktik, fordi det giver en klarere fornemmelse af, hvad det vil sige at være på en arbejdsplads.

For det andet mangler vi rent faktisk uddannet arbejdskraft, og det forventes, at man om nogle år i højere grad kommer til at mangle uddannet arbejdskraft inden for nogle af de områder, som vi her taler om.

For det tredje kan man fremhæve, at der har været et alt for stort frafald inden for området, et frafald, som jo så betyder, at der er nogle unge mennesker, der spilder deres tid i en periode, hvilket kunne være undgået, hvis de havde fået en bedre vejledning. Men under alle omstændigheder er det også et problem i forhold til, at de måske falder helt ud af uddannelsessystemet.

En fjerde ting, som man også må sige er et problem inden for erhvervsuddannelsesområdet, er, at der er for lav status inden for området. Der er en tilbøjelighed til, at de boglige uddannelser vurderes højere; det er, som om de er finere end de erhvervsfaglige uddannelser. Vi, der har gennemgået en boglig uddannelse på et eller andet tidspunkt, ved godt, at det der med bogen sådan set er nemt nok at finde ud af, men at det der med at kunne et godt håndværk sandelig er svært at finde ud af. Derfor er det i virkeligheden meget svært at være en god håndværker, det kræver megen kompetence, og det var lykkeligt, hvis man i højere grad kunne værdsætte den form for faglighed på disse områder. Men der er altså desværre mange grunde til, at det ikke er sådan.

Med hensyn til det foreliggende lovforslag er der nogle få ting, hvor jeg med det samme vil nævne, at jeg synes, det er godt, at de er med. Vi

synes, det er fint nok, at man præmierer skolerne i forhold til, at de gør en indsats. Vi synes, det er godt, at man ikke tilskynder til, at man tager omvejen omkring skolepraktik, inden man kommer ud i ordinær praktik. Vi mener også, man sagtens med fornuft kan diskutere adgangsreguleringen til yderligere uddannelser. Der er jo adgangsregulering til en masse uddannelser i øjeblikket, og at det sker i dag yderligere, kan det også være fornuftigt at se på, for hvis man vil lave en regulering, skal det selvfølgelig være i forbindelse med indgangen, i stedet for at det er, når de er et stykke henne i forløbet.

Korte uddannelser kan også være rimelige, ikke mindst i forhold til de unge, som måske er mindre bogligt orienteret, og som måske i højere grad vil arbejde sig ind gennem praktikken; der kan det også være fornuftigt.

Så der er nogle ting, som sådan set godt kunne være fornuftige. Men det helt grundlæggende, som er i det her forslag, er helt uacceptabelt; alene at fokusere på eleverne og sige til eleverne: Der skal være en række incitamenter til, at I nu gør noget helt bestemt. Hvis ikke I får en praktikplads, så er det jeres problem, og så får I lave ydelse, hvis I er så heldige at komme i skolepraktik, og hvis ikke I kommer i skolepraktik, ja, så er det en usikker vej efterfølgende.

Kl. 20.45

Vi mente i langt højere grad, at man skulle bruge økonomiske incitamenter over for arbejdsgiverne. Og for os er det et nulsumsregnestykke, der skal laves, forstået på den måde, at de arbejdsgivere, som tager elever, selvfølgelig får en tilskyndelse til det. Vi så, da vi havde tilskudsordningen, gulerod-pisk-ordningen i 1980'erne, at det havde en virkning.

Det er derfor ikke noget med, at arbejdsgiverne generelt skal straffes. De arbejdsgivere, som vil tage elever på hele arbejdsgiverområdets vegne, skal have en tilskyndelse, og så må arbejdsgiverne som helhed selvfølgelig betale.

Hvem er det så, der bliver ramt af det her? Er det sådan alle unge? Nej, der er givetvis nogle unge, der bliver ramt mere end andre. Og det hænger sammen med, at vi i dag har nogle unge, der i højere grad end andre unge søger skolepraktik. Det er ikke kun, fordi der ikke er pladser inden for bestemte områder. Vi ved også, at det er nogle unge, som har svært ved at få pladser. Det er ikke, fordi de ikke er kvalificerede, men fordi arbejdsgiverne foretrækker nogle andre.

Derfor er det i højere grad de lidt ældre voksne, der bliver ramt. Det viser statistikken. Det kan også være dem, der har lidt sværere ved det, som er revalidender, og så er det helt klart dem, som har en anden etnisk baggrund eller sågar bare et andet efternavn, som i højere grad bliver ramt. Det er dem, der benytter sig af skolepraktikken, og hvis der er færre skolepraktikpladser, er det jo logisk, at det i højere grad er dem, der bliver ramt.

Derfor er hele grundtanken i det her ikke acceptabel, og derfor afviste vi også forslaget, som det lå sidste år, hvor det var en del af noget andet. Og derfor siger vi også nej i år. I modsætning til det, som blev stillet som spørgsmål til Socialdemokratiet, vil jeg sige, at vores modstand sandelig ikke kun var på grund af nogle håndører. Vores modstand var betydelig mere. Jeg tror nu heller ikke, at Socialdemokraternes modstand i dag specielt skyldes nogle håndører.

Så vil jeg til allersidst sige, at det er noget af det, vi lægger meget vægt på bliver ændret, når der kommer et andet flertal efter et folketingsvalg. Jeg har lagt mærke til, at der er ordførere her i Folketinget, der ved andre lejligheder nævner, at der er noget, de lægger særlig vægt på bliver ændret efter et folketingsvalg. Her er et område, som vi lægger særlig vægt på.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg kan forstå, at SF lægger vægt på, at der også er nogle klare incitamenter for virksomhederne til at tage elever – altså jeg forestiller mig sådan en incitamentsmodel, der går i retning af, at virksomheder, der ikke tager elever, skal betale til dem, der tager elever. Vil hr. Aage Frandsen ikke prøve at skitsere en sådan model og måske også sige lidt om, hvilken størrelsesorden det beløb, som skal pålægges den lille tømrermester, når han nu ikke kan tage flere elever, end han nu har taget, ligger i?

Og så undrer jeg mig lidt. Jeg studser i hvert fald over, at SF's ordfører nævner en lang række af de her tiltag i lovforslag, som de tilsyneladende er meget tilfredse med, men helt grundlæggende er de uenige i forslaget. Jeg savner sådan set at se det helt grundlæggende strukturelle problem i lovforslaget, som hr. Aage Frandsen tager afstand fra, så en præcisering heraf er interessant.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg noterede mig med glæde, at SF og hr. Aage Frandsen ikke var imod at se på u hensigtsmæssigheder i erhvervsuddannelsessystemet. Men jeg vil godt have uddybet et spørgsmål om adgangsregulering: Hvad er det for nogle erfaringer, hr. Aage Frandsen i sit mangeårige virke har fået omkring adgangsregulering af uddannelser?

Så vil jeg kombinere det med det krav, som ligger i EMMA-kriteriet. Hvad mener hr. Aage Frandsen, at det kommer til at betyde, når man adgangsregulerer kraftigt? Vi kan jo forudse, at det bliver på tømreruddannelsen, HK-området, datafagteknik osv. Hvad mener hr. Aage Frandsen bliver konsekvensen af regeringens, Det Radikale Venstres og Dansk Folkepartis forslag her?

Kl. 20.50

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne kvittere for en meget nuanceret ordførertale fra hr. Aage Frandsen, som faktisk peger på en lang række problemer og redskaber og muligheder for at løse nogle af problemerne. Men jeg mangler lige et svar på, hvordan hr. Aage Frandsen egentlig vil nedbringe antallet af skolepraktikpladser, for jeg går ud fra efter den tale, hr. Aage Frandsen holdt, at antallet af skolepraktikpladser ikke i sig selv er et succeskriterium for SF.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

SF er meget stærk tilhænger af, at når man siger til unge mennesker, at de skal gå i gang med en uddannelse, så ved de unge mennesker, at denne uddannelse kan gennemføres i sin helhed. Det er ikke på grund af, at pladserne forsvinder, at den ikke gennemføres, men det kan være, at vedkommende ikke kan gennemføre den af faglige grunde. Men de unge ved, at det, de går i gang med, kan de gennemføre. Det er ikke noget med, at de skal så ud i nogle sidegrene. Derfor lægger vi meget vægt på, at der er en uddannelsesaftale. Det er også derfor, at vi lægger vægt på, at der er skolepraktikpladser nok.

Så er der metoden. Det er så også et svar til fru Tina Nedergaard om, hvilke instrumenter man skal benytte sig af. Man anvender det, som vi havde i 1990'erne, som jo i første omgang var noget, der blev trukket ned over hovedet på

dem af Bertel Haarder, hvor man siger, at der er en afgift, som selvfølgelig pålægges alle arbejdsgivere, som vi i øjeblikket kender det fra AER, den hæver man selvfølgelig, og så får de arbejdsgivere, der tager elever, hvilket mange heldigvis gør, så nogle penge for det.

Det er sådan set det, man kan kalde et styret marked. Det bruger vi masser af steder. Når man bruger afgifter eller tilskud, er det simpelt hen, fordi man ikke tror, at markedet klarer det selv. For os er markedet en glimrende tjener, men en forfærdelig herre. Derfor skal det tjene os i den her forbindelse, og vi vil gerne give det vores tilskyndelse. Det er jo netop, fordi vi har at gøre med et statsligt system, at jeg benytter mig af det og ikke friheden for arbejdsgiverne i forhold til den diskussion, vi havde før.

Til hr. Carsten Hansens spørgsmål: Når jeg taler for, at der er nogle steder, hvor man godt kan regulere, så gør vi det jo i dag. Der er jo grænser for, hvor mange skorstensfejere vi skal have, og derfor er det reguleret. Derfor er det nogle steder fornuftigt, at man har det. Men når man ikke giver de unge mennesker en sikkerhed for, hvordan de kan komme igennem systemet, og så siger til dem, at nu strammer vi EMMA-kriteriet, er det jo, at man overlader problemet til de unge mennesker, hvor jeg siger, at der er tre, der har ansvaret: Det er staten som repræsentant for os alle sammen, det er arbejdsgiverne, og så er det selvfølgelig også de unge mennesker. Så kan man tilføje, at skolen måske også er en mulig repræsentant, men ellers er det de tre.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg kan forstå, at hr. Aage Frandsen tillægger det stor betydning, at når man starter på en erhvervsuddannelse, har man sikkerhed for at kunne gennemføre den. Jeg skal derfor i den anledning spørge, at hvis det sker – jeg håber sandelig ikke, at det sker – at der kommer et alternativt flertal her i salen efter det næste valg, vil det så betyde, at hr. Aage Frandsen vil arbejde aktivt for at fjerne negativlisten, således at der bliver fri adgang til skolepraktik f.eks. i frisørforaget eller i andre meget populære uddannelser, som meget vel vil kunne tiltrække meget store andele af ungdomsårgangene?

Når hr. Aage Frandsen foreslår halvfemsermodellen, vil jeg spørge hr. Aage Frandsen, om han har gjort sig overvejelser om den fortrængning, der vil ske fra det at ansætte andre medarbejdergrupper, altså allerede uddannede eller

ufaglærte, til at ansætte elever. For der sker en fortrængning, når man har tilskudsordninger. Det er et faktum.

Og vil hr. Aage Frandsen løfte sløret lidt for, hvad det er for en straf, vi skal pålægge store og små virksomheder, for så vidt de ikke tager tilstrækkeligt mange elever efter SF's opfattelse?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Fru Tina Nedergaard stillede faktisk spørgsmålet om straf. Jeg ville have brugt ordet sanktioner. Så jeg behøver ikke at stille det spørgsmål.

Kl. 20.55

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Aage Frandsen om én ting, og svaret kan være meget konkret og præcist: Mener hr. Aage Frandsen, at det er bedre at have skolepraktikordning og bruge skolepraktikordningen som en opbevaring end at have nogle helt klare uddannelsesaftaler med arbejdsgiverne, hvor man ved, at de unge kan komme ud i arbejde? I skolepraktikordningen vil det være sådan, at de ikke kommer ud på arbejdsmarkedet, det vil være en ren opbevaring. Mener hr. Aage Frandsen, at det vil være bedre, for så ved vi jo, hvor de unge er, i stedet for at give dem et ordentligt uddannelsesstilbud?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg kunne ikke rigtig høre, om der var et svar til mig.

Jeg går ud fra, at SF mener, at vekselluddannelsesprincippet er et meget vigtigt karakteristikum ved en faglig uddannelse.

Når nu der er et stigende antal skolepraktikpladser, hvordan skal jeg så forstå hr. Aage Frandsens svar, når der bliver sagt, at der skal være skolepraktikpladser nok? På hvilke uddannelser skal der være skolepraktikpladser nok, og hvorfor netop på de uddannelser, der i dag har skolepraktik? Det forekommer mig at være lidt af en tilfældighed, at vi har det system, som vi har i dag.

Hvis vekselluddannelsesprincippet er centralt for SF, og sådan har jeg hørt det med det meget nuancerede indlæg, hr. Aage Frandsen havde, hvordan vil SF så sikre, at vekselluddannelsesprincippet også er det, der bliver karakteristisk fremover, og sikre, at det ikke går den modsatte vej?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg kan godt starte med svaret til fru Louise Frevert, som stiller det op på en sådan måde, at jeg vil svare på samme måde, som jeg ved fru Louise Frevert ville svare. Når man stiller det op på den måde, hvor man spørger om, hvad der er bedst, om de unge er i en skolepraktik, hvor de bliver opbevaret, eller om de får en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver, er jeg ikke i skygge af tvivl om, hvad jeg vælger. Jeg ved også, at det unge menneske ikke er i skygge af tvivl om, hvad vedkommende vælger. Problemet er bare, at det er ikke sikkert, at det unge menneske har valget. Det kan være, at det unge menneske ikke kan få uddannelsesaftalerne, fordi de ikke eksisterer.

Vi går varmt ind for vekselluddannelsessystemet, og vi tror endda, at man nogle steder skulle veksle mere i retning af, at der skulle være lidt mere praktik som indgang til uddannelsen, fordi der er mange mennesker, som i deres måde at tænke og tilegne sig viden på er mere til hånden, end de er til hovedet, og derfor er det glimrende at tage udgangspunkt i det.

Derfor er vi tilhængere af, at man bruger det, og vi er også tilhængere af, at man tager konsekvensen af, at der er uddannelser, der er mere behov for end andre. Derfor kan det være fornuftigt, at der er en vis adgangsregulering ved indgangen til uddannelsen, hvilket vi allerede har til mange uddannelser. Det er vi tilhængere af. Så kan man diskutere, hvor meget regulering der skal være.

Det er ved indgangen til uddannelsen, man skal lave reguleringen, og ikke, når de unge kommer hen til skolepraktikken. Det er det, der er pointen for os, for det er at sætte de unge mennesker i en forfærdelig situation at sige: Nu er du jo godt nok kommet ind på en uddannelse, samfundet har sagt, at du kan begynde, men du kan ikke gennemføre den. Det er det, der er pointen for os.

Derfor er det sådan, at når vi kommer til magten om nogle år – vi skal lige have Det Radikale Venstre over på den rigtige side til den tid – skal det laves om. Her kommer vi så til, hvad det er for en tilskyndelse – det, som man kalder en straf – der skal til.

Det er svært at sige, hvad beløbet er, men hvis vi så tager et tal – tænk på et tal – kunne det være 20.000 kr. som afgift for hver eneste arbejdsgiver i forhold til hver eneste lønmodtager, der er ansat. Det kunne være 20.000 kr. – tænk på

et tal som et pædagogisk hjælpemiddel! Hvis det så viser sig, at det ikke hjælper, kan man jo som økonomisk incitament sige, at det er 25.000 kr., for det betyder jo så, at der kommer flere penge ind, som kan bruges til de arbejdsgivere, der tager elever. Det var jo det, man gjorde dér i 1980'erne.

Så siger fru Tina Nedergaard, at det fortrænger nogle. Ja, en lille smule, det gør det da selvfølgelig. I øjeblikket fortrænger det på den måde, at de er røget ud. Det er jo det, der er problemet. De får ikke pladserne.

Til det, jeg sagde før om frisøren: Jeg vil ikke have, at der er så mange, der har frisørfaget som indgang, hvis man konstaterer, at der ikke er brug for dem, og jeg vil da også på baggrund af egen erfaring sige, at så mange frisører er der vel heller ikke brug for.

Kl. 21.00

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gitte Lillelund Bech, fru Marianne Jelved og fru Tina Nedergaard. Dem har jeg noteret op.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu har vi gennem debatten kunnet konstatere, at hr. Aage Frandsen interesserer sig voldsomt meget for, hvorledes man får aktiveret flere praktikpladser ude i virksomhederne. Derfor vil jeg bede hr. Aage Frandsen om at forholde sig til lige præcis den del af aftalen, som handler om, at vi i meget højere grad skal have fleksible virksomhedsgodkendelser. Vi skal lave kortere uddannelsesaftaler og sikre, at det er muligt at have disse kortere uddannelsesaftaler, så vi faktisk kan aktivere det praktikpladspotentiale, som findes i virksomheder, der ikke tør binde sig for 3-4 år, eller som er så specialiserede, at de faktisk ikke kan godkendes som praktiksted, fordi de ikke kan dække den fulde praktikdel.

Jeg vil bare gerne have hr. Aage Frandsens kommentar til, om ikke også hr. Aage Frandsen mener, at der faktisk er et uudnyttet praktikpladspotentiale lige præcis på grund af den manglende fleksibilitet, og at man ved at skaffe en større fleksibilitet ad den vej kunne skaffe de ekstra praktikpladser, der er behov for.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Marianne Jelved for sin tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

O.k., nu har jeg forstået, at SF vil lave begrænsningen ved indgangen til en uddannelse, for hvis man først er kommet ind, så skal man også være garanteret.

Men der er syv grundforløb, og der er ca. 90 erhvervsuddannelser. Og når man kommer ind i bygge- og anlægsbranchen, er det jo først i slutningen af grundforløbet, man begynder at finde ud af, hvor man skal være inden for bygge- og anlægsbranchen.

Så vidt jeg ved, er der ikke nogen, der har garanti for at kunne blive orgelbygger, hvis det hedder sådan, selv om man er startet i bygge- og anlægsbranchen, heller ikke i dag. Så hvor er det i indgangsforløbet, hvis ikke man har en uddannelsesaftale?

Det er det, vi prøver at finde nogle svar på.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Ja, mine spørgsmål ligger faktisk i forlængelse af fru Marianne Jelveds. Da de brede indgange blev etableret på erhvervsuddannelserne, var det med henblik på at sikre, at eleven havde mulighed for at komme til afklaring gennem et forløb for derefter at vælge specialiseringen i den enkelte uddannelse. Det vil man jo ødelægge, hvis man skulle vælge uddannelse forud for grundforløbet.

Så jeg skal spørge hr. Aage Frandsen, om man ønsker at gå tilbage til den gamle model, hvor man forud for indskrivningen på en teknisk skole skal have besluttet sig for, nøjagtig hvilken uddannelse man vil have?

Jeg vil også gerne spørge hr. Aage Frandsen, om ikke det er korrekt, at eleven jo heller ikke i dag har nogen sikkerhed for at kunne gennemføre en speciel uddannelse på et specielt sted på et specielt tidspunkt, det afhænger fortsat af, om man overholder EMMA-kriterierne.

Så overrasker det mig lidt, at hr. Aage Frandsen mener, at andre medarbejdergrupper i dag fortrænger eleverne fra virksomhederne. Skal jeg forstå det på den måde, at hr. Aage Frandsen opfatter eleverne fra erhvervsuddannelsessystemet som værende for dyre i forhold til de andre medarbejdergrupper, der fortrænger dem fra arbejdspladserne?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil lige tage det sidste først, for enten har jeg ikke udtrykt mig klart, og/eller fru Tina Nedergaard forstod ikke, hvad jeg sagde, eller i hvert fald hvad jeg ville give udtryk for.

Det med fortrængningen skulle forstås på den måde, at i dag er det eleven, der fortrænges, fordi vedkommende ikke får en plads. Der er ikke tale om, at det billede holder i den situation, som fru Tina Nedergaard beskrev. Det er eleven, der skubbes ud, når vedkommende ikke får en plads.

Fru Tina Nedergaards eksempel var jo, at med et tilskudssystem kunne man risikere, at de unge mennesker fortrænger en almindelig lønmodtager. Det anerkender jeg. Indimellem har jeg det sådan, og det er en meget stor svaghed, at jeg en gang imellem anerkender en virkelighed, som også andre ser. Det lider jeg under.

Med hensyn til kombinationsaftalen, som fru Gitte Lillelund Bech spørger til, og forskellige fleksible ordninger, så er det udmærket. Kombinationsaftalen blev bl.a. udbygget i finanslovaftalen i 2000, som jeg var med til at lave sammen med daværende undervisningsminister fru Margrethe Vestager; den indeholdt de ting. Og man skal da i høj grad tage hensyn til, at der er arbejdsgivere, der ikke kan klare et helt forløb. Det er helt oplagt.

Kl. 21.05

Så med hensyn til, hvordan man kan sørge for, at man, når man kommer ind i en uddannelse, også kan gennemføre det, man vil. Nu kender jeg ikke det eksempel, fru Marianne Jelved kommer med, og jeg har ikke meget begreb om orgelbyggeri, men hvis pludselig 1.000 mennesker vil være orgelbyggere, efter at de er kommet ind på en håndværkeruddannelse, så vil jeg sige, at det må vi se at få reguleret. Det er vel nok også et lidt ekstremt eksempel.

Men med nogle af de andre ting er det alligevel sådan, at de ret hurtigt bliver sporet ind, og det er der, jeg siger, at de, når de er i gang med et forløb, ikke får at vide, at de alligevel ikke kan gennemføre det. Når man tænker på unge mennesker, der tager en boglig uddannelse, så har de jo muligheder for at gå videre gennem forløbet. Man får ikke at vide, f.eks. når man er blevet bachelor, at nu kan man ikke gå længere, fordi der ikke er flere pladser.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg var glad for det svar, jeg fik fra hr. Aage Frandsen, men jeg noterede mig også, at hr. Aage Frandsen ikke svarede på det spørgsmål, som både fru Marianne Jelved og fru Tina Nedergaard stillede. Derfor vil jeg prøve at stille deres spørgsmål endnu en gang, for de har jo desværre har opbrugt deres tre korte bemærkninger.

Hvornår i forløbet skal den adgangsbegrænsning ligge? Det er jo det, hr. Aage Frandsen taler om. Skal den ligge ved indgangen til grundforløbet, eller hvor skal den ligge? Og hvis den ikke skal ligge ved indgangen til grundforløbet, hvornår i løbet af grundforløbet skal man så lægge den? Eller hvis man lægger den ved indgangen til grundforløbet, er det så ikke fuldstændig det samme som at sige, at hr. Aage Frandsen faktisk ønsker, at man går tilbage til den gamle model, hvor man havde mange flere indgange til grundforløbet? Man havde ikke alle de ni brede, som vi har i dag. Det vil jeg da meget gerne høre hr. Aage Frandsen om.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg ønsker ikke, at vi skal tilbage til det gamle system, og jeg ønsker, at reguleringen skal ske så tidligt som overhovedet muligt, så man gør så lidt skade i forhold til den pågældendes ønsker om uddannelsesforløbet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gitte Lillelund Bech for den sidste korte bemærkning til hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Hvor tidligt er »så tidligt som muligt«, må jeg spørge hr. Aage Frandsen. Er det, når man er 5 uger inde i sit grundforløb? Er det, når man er 10 uger inde i sit grundforløb? Eller er det, når man er 15 uger inde i sit grundforløb? Hvor tidligt er så tidligt som muligt? Jeg forstår jo på hr. Aage Frandsen, at han ikke ønsker, at eleverne får startet på noget, som de ikke kan fuldføre. Jeg bliver nødt til at vide, og det tror jeg også de få elever, der måtte interessere sig for det her, sikkert også gerne vil vide, hvornår så tidligt som muligt er. Hvornår vil hr. Aage Frandsen sætte adgangsbegrænsningen ind?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

»Så tidligt som muligt« afhænger af, hvad det er for en uddannelse, vi taler om. Der kan der ikke gives et generelt svar, hvor man siger, at det er efter det ene eller det andet tidsforløb, man skal gøre det. Det afhænger af, hvilken uddannelse der er tale om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Erhvervsuddannelserne er jo en meget, meget central del af vores uddannelsessystem, og derfor er det selvfølgelig også relevant, at der er så stor opmærksomhed og interesse for uddannelsens udvikling og deres vilkår og deres muligheder af hensyn til de unge og af hensyn til det samfund, der har brug for en veluddannet arbejdskraft.

Vi har særlige kvalifikationer i det danske, faglige uddannelsessystem, nemlig det vi kalder vekseluddannelsesprincippet, som alle partier er enige om er helt centralt. Ingen kan jo heller forestille sig, at man ikke skulle have lærere og pædagoger og sygeplejersker ude på rigtige arbejdspladser, hvor de børn og andre mennesker, som har brug for deres profession, når de er færdiguddannede, indgår i en del af den pågældende professions uddannelse.

Sådan er det også meningen med de faglige uddannelser. Men det er svært med de praktikpladser, og det er også svært at skabe konsekvens omkring ønsket om mobilitet. Vi har i øvrigt krav om mobilitet i en lang række andre uddannelser end de faglige, for man kan ikke regne med at kunne blive lærer på det seminarium, der ligger tættest på en, eller at man kan få sin universitetsuddannelse på det universitet, man bor tættest ved. Så der er mange unge, der må flytte efter deres uddannelser.

Kl. 21.10

Vi har så i tidernes løb forsøgt at imødegå problemet med manglende praktikpladser. Folketinget har lavet forskellige ordninger. De er afprøvet med større eller mindre held, og for tiden har vi en nødløsning, der hedder skolepraktik. Det findes i visse af de faglige uddannelser, men også kun i visse af dem.

Nu har jeg forstået, og det synes jeg næsten er surrealistisk at opleve, at antallet af skolepraktikpladser er blevet et succeskriterium i sig selv.

For Det Radikale Venstre er skolepraktikpladser et nødvendigt onde. Det vi er bekymrede over, sådan som det har udviklet sig med skolepraktikpladser, er, at det er blevet en sovepude for virksomheder.

Når man kan se, at ca. 5.000 elever kan starte på skolepraktik et år, og man følger dem, så viser det sig, at under 1.000 af dem gør deres uddannelse færdig i skolepraktik, og det vil sige, at langt, langt de fleste af de elever, der starter i skolepraktik, kommer ud i restaftaler. Altså er praktikpladserne der.

Så er det jo en kæmpe stor opgave for de faglige udvalg, som jeg har et meget ambivalent forhold til for at indrømme det, for de faglige udvalg har et kæmpe ansvar for at tilrettelægge uddannelserne, således at de matcher med de behov og kan honorere de krav, som virksomhederne stiller.

Efter min opfattelse er restpraktikpladsaftalerne en dokumentation for, at der er praktikpladser. Så må vi se på uddannelsens struktur for at finde ud af, hvad de unge skal kunne, inden de kommer ud i praktik. Det er en af de muligheder, lovforslaget lægger op til. Det synes jeg er interessant at lade de faglige udvalg arbejde med. Der er givet mulighed for at ændre struktur i hovedforløbet.

Vi har også givet en helt ny mulighed, som jeg forventer mig utrolig meget af, og det er den, der hedder EUD+, som andre ordførere har været optaget af, og derfor vil jeg ikke gennemgå den her. Jeg tror, at det vil give en række elever nogle muligheder, som de ikke har i dag, og jeg forventer mig som sagt temmelig meget af den.

Så er det også fuldstændig givet, at der er brug for, og det har været erkendt her i Folketinget gennem adskillige år, en større fleksibilitet i de faglige uddannelser. Det er meget, meget vigtigt, at der er muligheder for unge, som ikke kan overskue at skulle igennem en 4-årig uddannelse, selv om det er en faglig uddannelse, at de har mulighed for at komme ud med en kompetence, der er beskrevet, med en klar jobprofil og med jobmuligheder på arbejdsmarkedet.

Til at skabe det har vi de faglige udvalg. Det er faktisk deres opgave at gøre det her. Det har været et stærkt ønske fra Det Radikale Venstre at have de muligheder, også muligheden for, at man senere, når man har været ude på arbejdsmarkedet, kan gå tilbage igen og gøre uddannelsen færdig til et ordinært svendebrev. De muligheder er blevet bedre med det forslag, der ligger her. De er blevet meget bedre.

Jeg anerkender, at det er en omstilling for skolerne, for de unge inde i deres hoveder, om jeg så må sige, det de ser for sig, at der kommer nogle andre muligheder. Men der er flere muligheder her i det her lovforslag, end der har været før.

Det Radikale Venstre er meget, meget kede af at skulle bruge økonomiske tilskudsordninger til virksomhederne for at få dem til at lave praktikpladser. Vi tror ikke på den mulighed. De gange, det har været forsøgt, kan man se, at det virker en kort overgang, og så virker det ikke længere. Derfor må vi gå nogle andre veje, og det er det, vi kan se, at forslaget her efter vore opfattelse kommer til at gøre.

Kl. 21.15

Der har været meget diskussion om praktikydelsen, og jeg synes godt, jeg vil gøre opmærksom på, at besparelsen på produktionsskoleydelsen er taget af bordet, og at den skolepraktikydelse, som har været kendt hidtil, og som i realiteten har været et bedre nettoresultat for de unge mennesker end den lærlingeløn, man får ude i virksomhederne, nu bliver mere reel, set i lyset af at man ikke betaler arbejdsmarkedsbidrag og SP-opsparring. I øvrigt er det jo ikke meningen, at de unge skal i den skolepraktik, som de stadig har mulighed for at gå i, hele perioden igennem, hvis de overhovedet kan undgå det.

Jeg er fuldstændig klar over, at der er gået stærk politik i forslaget, men jeg er glad for, at Det Radikale Venstre har været med i forliget og har præget det temmelig meget, synes vi selv. Vi er tilfredse med resultatet, men vi er også meget, meget glade over den aftale, der er lavet med ministeren og de andre partier, nemlig at vi hvert halve år følger elevstrømmene. Vi kan selvfølgelig ikke garantere, at alting går helt, som vi har set det for os. Det kan måske være, at der kræves nogle omstillinger. De halvårlige evalueringer, hvor vi gør status og ser, hvor de unge mennesker er gået hen, skal netop bruges til at justere de regler, vi vedtager med dette lovforslag, så det kommer til at fungere, og det tror vi også kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har et spørgsmål til fru Marianne Jelved, som har været en central aktør i forhandlingerne, selv om jeg måske kender svaret allerede.

I hvilken retning har Det Radikale Venstre trukket dette forlig? Vi har jo tidligere lavet for-

lig sammen, og ved forliget om »Flere i arbejde« var det eneste radikale hovedkrav faktisk, at kunne der spares nogle penge ved at lave et forlig, skulle de bruges til skattelettelser. Hvordan er status med hensyn til disse forhandlinger og dette forlig? Hvad skal de penge, der spares i systemet, bruges til?

For det andet vil jeg godt vide: Hvis vi ikke havde lavet »Flere i arbejde«, hvad skulle skoleydelsen så have været? Hvis vi ikke havde haft forhandlingen om »Flere i arbejde« og ikke havde fastsat en ramme for satserne, hvad skulle skoleydelsessatsen så have været?

Det er jo helt tydeligt, at man er landet på et eller andet, som ikke var regeringens ønske, og jeg går ud fra, at fru Marianne Jelved vil sige, at det er De Radikales fortjeneste. Men hvad er helt præcist årsagen til, at det ikke er blevet det, som regeringen foreslog, nemlig at alle, der uddanner sig, skal være på SU? Her har man jo fundet en mellemløsning, og jeg vil godt høre, hvor De Radikale står på de to helt centrale punkter.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Der er ingen tvivl om, at den radikale selvforståelse altid har været stor – det er vi flere der kan bevidne – og der er heller ingen tvivl om, at lovforslaget på en række områder er blevet bedre, end det ville have været, hvis regeringen kun havde lavet det sammen med Dansk Folkeparti.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Marianne Jelved: Når vismændene siger, at det ikke vil få virksomhederne til at oprette flere praktikpladser og ikke løser det grundlæggende problem, giver det så ikke anledning til overvejelser hos De Radikale, der jo oprettede vismandsinstitutionen i sin tid?

Det andet er, at de siger, at der skal nogle økonomiske incitamenter til, og så vil jeg spørge fru Marianne Jelved: Hvor findes de økonomiske incitamenter for arbejdsgiverne i denne ordning, ud over at fru Marianne Jelved har lovet, at hun vil kigge på den hvert halve år?

Jeg skulle hilse og sige, at der er en stor frygt i uddannelsesverdenen, både på skolerne og blandt de faglige organisationer og andre steder. Man spørger: Bliver det nogle uvildige, der får lov til at kigge på ordningen og ikke kun ministeriet? Man afskaffer jo de reelle tal, fordi AER forsvinder.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at jeg synes, at der er lige lovlig mange fugle på taget og lidt for få i hånden, når vi taler om de fremtidige praktikpladser, som man forventer vil blive skabt.

Lad os se på den løn, man får i skolepraktik, i forhold til den løn, man får, når man ikke er i skolepraktik, men i virksomhedspraktik. Hvis vi tager CO-Industri-overenskomsten, får man i første lønperiode knap 7.200 kr. om måneden, og i fremtiden vil man som løngodtgørelse få 5.300 kr. i skp, så når vi trækker ATP og SP fra, er der fortsat en forskel på omkring 1.000 kr. om måneden før skat, alt efter hvor man er.

Kl. 21.20

Jeg siger det bare for at slå det så fast, at der ikke er nogen, der er i tvivl om det: Det, som regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre laver, betyder en lønnedgang for alle – for alle! Det synes jeg lige vi skal have fuldstændig klarhed over.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi tager lige hr. Aage Frandsen med for en kort bemærkning, og så får fru Marianne Jelved lidt længere taletid.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg går ud fra, at fru Marianne Jelved er enig i, at nogle af de unge mennesker, som i fremtiden ikke kan få en skolepraktikplads, fordi man skærer antallet af pladser ned, rent umiddelbart bliver vanskeligere stillet. Det kan godt være, at nogle tror, at det kan blive bedre, fordi arbejdsgiverne bliver sødere i fremtiden eller sådan noget, men jeg er godt klar over, at fru Marianne Jelved ikke er noget naivt menneske, så det tror fru Marianne Jelved nok ikke.

Men hvis vi er enige om, at de bliver ringere stillet, går jeg også ud fra, at fru Marianne Jelved er opmærksom på, hvad det er for nogle unge mennesker, vi taler om. I hvert fald vil en uforholdsmæssig stor andel være unge af en anden etnisk baggrund, og det er ikke nødvendigvis, fordi de ikke er lige så gode som de danske unge; de er i hvert fald erklæret for egnede, siden de har kunnet komme i en skolepraktikordning i dag. Men de har en anden etnisk baggrund, og arbejdsgiverne har hidtil ikke ment, at de var så gode som de andre. Ligger der noget i lovforslaget, som skulle tilskynde til, at arbejdsgiverne i

fremtiden siger: Alle tiders, vi tager den ene, vi tager den anden, og vi tager den tredje, som vi ikke tog før?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Marianne Jelved, og der bliver en lille smule ekstra taletid.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til hr. Bjarne Laustsen: Jeg synes ikke, jeg skal stå her og sige, i hvilken retning specielt Det Radikale Venstre har trukket. De fire partier, der sad omkring bordet, har lavet en aftale, og de har hjulpet hinanden. Sådan er det jo, når man indgår en aftale.

Men det er rigtigt, at produktionsskoleydelsen blev lidt af et kardinalpunkt, fordi man skulle finde et svar på det problem, som jeg synes er relevant: Når man ikke betaler arbejdsmarkedsbidrag, når man ikke betaler SP, og når man ikke deltager i en egentlig produktion i en virksomhed, hvor man selvfølgelig arbejder på overenskomstmæssige vilkår, er skolepraktik en som om-virksomhed, der ikke kan sammenlignes præcist med det at være fastansat på en virksomhed, for så kan man lige så godt lave hele uddannelsen om. Derfor syntes jeg, det var rimeligt, at man fandt et andet niveau, og det blev altså produktionsskoleydelseniveauet.

Jeg er ikke sikker på, at jeg helt forstod resten af spørgsmålet, men det vil jeg meget gerne have uddybet.

Til hr. Carsten Hansen: Jeg har i sinde at spørge vismændene, hvad det er, de mener, og om de støtter sig på nogle erfaringer. Men jeg undrer mig over, at hr. Carsten Hansen ikke tager resten af vismændenes udtalelse med. De undrer sig jo over, at der er tomme praktikpladser i nogle uddannelser og for få i andre, og de foreslår, at man laver en friere løndannelse de forskellige slags praktikpladser imellem, så man imødegår det, der bliver kaldt mismatchproblemet. Det kunne vi da snakke om, men det har jeg indtil nu afstået fra at stille forslag om.

Så vil jeg sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at det er fuldstændig korrekt, at i fremtiden får alle, som ikke er i skolepraktik i dag, ændrede økonomiske vilkår. Det er fuldstændig korrekt, og det har jeg vist aldrig lagt skjul på.

Til allersidst til hr. Aage Frandsen: Det er klart, at der vil være nogle, som vil blive vejledt anderledes undervejs i uddannelsessystemet, men det er jo ikke sådan, at alle står helt uforbe-

redt, når lovforslaget træder i kraft. Når man starter i sit grundforløb, får man vejledning, og når man er nået til slutningen af grundforløbet, er der indlagt en ny mulighed, hvor man i op til 10 uger kan forøge sine kompetencer, hvis man ikke blev snedker, men tømrer, eller hvis man ikke blev møbelsnedker, men snedker, osv.

Kl. 21.25

Så har man sagt fra skolerne, at det kræver længere tid at finde praktikpladser til de unge af en anden etnisk baggrund. Man vil gerne undgå særbehandling eller særordninger, men vi har skabt længere tid med lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I fru Marianne Jelveds ordførertale kom til at lyde lidt, som om det, at man ikke skal betale ATP og SP, går nogenlunde lige op med forskellen mellem det ene og det andet. Men jeg vil blot slå fast, at der er altså en forskel, så der ikke er nogen misforståelser.

Så vil jeg gerne spørge: Hvad er ideen bag at lave en lovgivning, der fuldstændig klokkeklart signalerer, at nogle er mere værd end andre?

Altså at de, der tager deres uddannelse i en virksomhed, er mere værd, end dem, der tager deres uddannelse i skolepraktik? Hvad er det, forligspartierne ønsker at opnå ved at sende det signal ud i æteren? Uanset hvad intentionerne er, kunne jeg godt frygte, at i hvert fald nogle ville opfatte det sådan: De, der kommer fra skolepraktik, er ikke lige så god arbejdskraft at ansætte efterfølgende som de andre.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det, jeg spurgte fru Marianne Jelved om, og som jeg gerne vil have et svar på, var: I forbindelse med »Flere i arbejde« var det sådan, at det var De Radikales krav, at hvis der var besparelser i at lægge ordningerne om, var det helt klart, at pengene skulle bruges til skattelettelser. Det fik De Radikale alle andre partier end Socialdemokratiet med på.

Jeg ved godt, at den radikale ordfører, hr. Anders Samuelsen, har hævdet over for regeringen, at man er blevet snydt, fordi de penge, som rent faktisk blev i overskud, ikke er blevet brugt. Det er måske derfor, man ikke har fremsat det samme krav her, men jeg synes, det ville være interessant at vide. Vi har jo hørt, at det passer meget godt med, at Dansk Folkeparti vil give penge til de ældre osv., så det ville være rart at få be-

kræftet, at man ikke bare forhandler ud i det blå, og at pengene går andre steder hen end tilsigtet.

Så er jeg glad for, at fru Marianne Jelved bekræfter, at det, der er årsagen til, at det ikke lykkes for regeringen at komme igennem med SU til alle uddannelser, er det, som lå i »Flere i arbejde«, nemlig at vi slog ring omkring produktionsskoleydelsen og lavede det ydelsesniveau, vi gjorde.

Vi kan vel være fuldstændig enige om, at det ikke er et succeskriterium bare at oprette så mange skp-pladser som overhovedet muligt. Men det, der er problemet, er jo, hvad man gør med resten, hvis forslaget ikke virker. Hvis det ikke giver de tilstrækkelige pladser, hvor er så garantien for, at de unge kan få en uddannelse?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg ved ikke, om formanden skal hjem, siden der skal fire på ad gangen, men o.k., det skal jeg jo ikke blande mig i.

Det korte af det lange er jo, at man afskaffer garantien for at kunne gennemføre en uddannelse i erhvervsuddannelsessystemet. I dag har vi 7.400 unge i skolepraktik, og over 12.000 venter på at komme i praktik, men man nedsætter antallet til 1.200, hvoraf de 400 nok vil blive forbeholdt de steder, hvor man mister uddannelsespladser. Det vil sige, at der er 800, der skal fordeles landet over, og heraf udgør eksempelvis det merkantile område ca. 40 pct. Altså skal 340-350 fordeles over hele landet.

Hvordan vil fru Marianne Jelved sikre, at den smule skolepraktik, der bliver tilbage, ikke bliver et spørgsmål om, hvorvidt man overhovedet kan finde en praktikplads? De få unge i Hjørring, bare for at tage et helt tilfældigt valg, der kan få en skolepraktikplads, skal rejse meget, meget langt for overhovedet at finde en plads, for de kan kun findes ganske få steder i landet.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Den 24. oktober er fru Marianne Jelved citeret i Politiken for en udtalelse om de tosprogede elever, og hun siger følgende:

»Jeg er opmærksom på, at det kræver en større indsats og længere tid at skaffe læreplads til dem, desværre. Det er vi også nødt til at finde et svar på, men vi kan ikke indrette systemet, så tosprogede elever skal i praktik.«

Nøjagtig det samme svar hører jeg nu, og jeg er helt enig. Man kan selvfølgelig ikke indrette

et system efter, at tosprogede absolut skal i skolepraktik. Fint nok.

Kl. 21.30

Så spørger hr. Aage Frandsen fru Marianne Jelved om, hvor den større indsats er, når man nu skaffer længere tid, 10 uger. Der mangler en større indsats ud over den længere tid, for længere tid alene giver jo ikke nødvendigvis nogen uddannelsesaftale for disse unge. Så der må vel skulle mere til end det. Er det så eventuelt de her kortere uddannelser, eller hvilken større indsats er det, fru Marianne Jelved har i tankerne?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil: Der er ikke nogen, der er mere værd end andre i virksomhedens skolepraktik. Ens værd gøres ikke op i, om man får en bestemt løn, sådan tæller det i hvert fald ikke i de radikale hjerner eller hoveder eller sind. Det handler udelukkende om, at der er en overenskomstmæssig aflønning i en virksomhed. Det er der ikke, når man går i skole. Det er en værkstedsundervisning, som ikke indgår i en egentlig produktion i en virksomhed.

Det tillader jeg mig at skelne imellem, og jeg må indrømme, at det har jeg ingen problemer med. Jeg er fuldstændig på det rene med, at der er kommende skolepraktikelever, som vil få mindre i rådighedsbeløb, end de får, hvis de er i en virksomhedspraktik.

Til hr. Bjarne Laustsen: Altså hvis man kigger på økonomien, så er det jo i virkeligheden ikke et besparelsesforslag. Jeg ved godt, at det bliver læst sådan af Socialdemokraterne, men det må Socialdemokraterne leve med. Jeg lever fint med det.

Hvis man ser på den økonomiopstilling, der er i lovforslaget, så viser den jo ganske tydeligt, at det er skolepraktikken, der bliver mindre i omfang, og derfor bliver der mindre brug for de penge, som hidtil har været brugt til skolepraktik.

Men ellers er der en række merudgifter. Hvis ikke der var lavet en finansieringsomlægning, hvor var de penge så gået hen? De var gået tilbage til arbejdsgiverne. Men nu bliver der en finansieringsomlægning, og derfor er der et merprovenu, kan man sige, fordi der ikke er det træk på skolepraktikordningen mere, regner vi med. Det er så gået hen til noget andet i uddannelsessystemet.

Hvad med resten, som ikke kan komme i skolepraktik? Jamen sagen er, at de når ikke dertil,

hvor de står og mangler skolepraktik, fordi der er givet nogle andre muligheder undervejs. Der er en anden vejledning, fordi de ikke kommer ind på det hovedforløb med et antal skolepraktikpladser, hvor der hidtil har været et eller andet mægtigt antal, men hvor der nu kun er et mindre.

De har en uddannelsesgaranti, hvis de starter i et hovedforløb, som vi kender det i dag, men de bliver vejledt i nogle andre retninger, hvis ikke de har en uddannelsesaftale. Så er der også nogle frivillige muligheder, som de kan benytte sig af.

Til hr. Carsten Hansen: Uddannelsesgarantien er ikke afskaffet. Den er fastholdt, for man kan godt have uddannelsesgaranti, selv om der ikke er nogen skolepraktikpladser. Så kan folk bare ikke starte på et hovedforløb på et område, hvis ikke de har en uddannelsesaftale.

Men de, der starter i et hovedforløb, kan gøre det færdigt, de kan gøre uddannelsen fuldstændig færdig, og de kan endda gøre det på forskellige måder; det har de ikke kunnet før, men det kan de nu.

Så til fru Bodil Kornbek: I dag gøres der en kæmpe indsats for dem med en anden etnisk baggrund. Det, der er brug for, er, at der er tid til, at man gør den indsats. Der er ikke efter min opfattelse – sådan har jeg ikke forstået det, heller ikke fra skolerne – brug for, at skolerne kan gøre en endnu større indsats, fordi der gøres allerede i dag en kæmpe indsats.

Det, der er brug for, er, at der er tid til at finde de skolepraktikpladser, og det mener jeg der er skabt mulighed for her, men vi følger det meget, meget tæt.

Kl. 21.35

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Selv om fru Marianne Jelved taler meget varmt, nærmest begejstret for det lovforslag, der ligger her, så er der alligevel nogle gange, det må høres sådan, at fru Marianne Jelved er klar over, at det alligevel ikke er så sikkert endda, og det er specielt i forhold til, hvordan vi sikrer, at unge med en anden etnisk baggrund også får en uddannelse.

Det kan godt være, der skal lidt mere tid til at finde det, men er det ikke her, man må sige, at der er et kæmpe holdningsproblem hos mange arbejdsgivere? I hvert fald er der en række eksempler, man har kunnet drage frem, hvor unge mennesker kunne sige, at de har de og de kvali-

fikationer, men de havde et »forkert« navn. I nogle tilfælde har de endda skiftet navn, men da arbejdsgiveren så dem, duede de alligevel ikke.

Derfor vil jeg spørge fru Marianne Jelved: Tror fru Marianne Jelved virkelig, at det her betyder det store skift?

Og så har jeg et andet spørgsmål: Hvis det nu viser sig, at det her ikke rigtig virker, så er det selvfølgelig, at det skal følges op osv., osv. Hvis vi så samtidig forestiller os, at der er kommet et folketingsvalg, der giver et andet resultat end det nuværende Folketing, betragter fru Marianne Jelved sig så som bundet af en forligsaftale, der gælder for 2003, 2004, 2005 og 2006? Hvis nu valget sker i 2004 eller i 2005, er man så også bundet af det i en anden flertalssituation og må sige, at man ikke kan lave om på det her, man har en aftale med sine gamle legekammerater om?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo interessante ordførere, vi har for de fire partier, der har lavet det her. Fru Tina Nørgaard sagde, at der var nogle detaljer med økonomien, vi burde kigge på. Fru Marianne Jelved sagde, at det, der står her på side 12, stort set ingen betydning har. Det er et nulsumsspil. Sådan kan jeg ikke se det. Jeg mener, der står, at det er 489 mio. kr. i 2007. Det tror jeg vi er nødt til at kigge lidt på under udvalgsarbejdet.

Virksomhedspraktik: Vi får nu A- og B-elever. Jeg har forelagt fru Marianne Jelved problemstillingen tidligere, og jeg tror, at svaret dengang var: Nå, har du fundet et hår i suppen. Dertil tror jeg nok, jeg svarede: Nej, det er vist hele parykken, der er røget derned.

Når man kommer ud i en virksomhed i restlæreforhold, så kommer man til at gå sammen med elever, der har en virksomhedsløn. Med det her forslag kommer man til at gribe ind i, at folk, der er ude på virksomheden, får en anden løn end dem, de andre går sammen med, der har den overenskomstmæssige løn, som fru Marianne Jelved er så stolt af. Derfor skal man selvfølgelig give det svar her, at det er et arbejde, det er en uddannelse, man får, og derfor skal man slet ikke ind på SU osv.

Jeg ville egentlig have spurgt til sidst, om ikke det var muligt også at sikre, at der var regionale tilbud i områder, hvor det er meget svært at finde lærepraktikpladser.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal spørge fru Marianne Jelved, om fru Marianne Jelved mener, at det er billigere at købe ind nede i Brugsen, bare fordi man ikke fik en praktikplads, om det er sådan, at der er specielle rabatordninger for den gruppe, der har været ude og hamre på hver evig eneste dør, på hver evig eneste virksomhed for at få en praktikplads, om det er sådan, at der bliver udleveret et eller andet rabatkort ned til Brugsen.

I virkeligheden synes jeg, at det, der er kernen i problemet med, at man skærer i lønnen, er, at der er nogle folk, der får svært ved at få tingen til at hænge sammen. Det synes jeg er kernen.

Til det her med, at der er en uddannelsesgaranti, når først man er startet på et hovedforløb: Jeg vil gerne spørge fru Marianne Jelved, om denne her aftale vil medføre en stigning eller et fald i antallet af elever, der er garanteret at påbegynde et hovedforløb.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Aage Frandsen spørger, om man med det lovforslag, der ligger her, har sikret unge med en anden etnisk baggrund, at holdningerne hos arbejdsgiverne har ændret sig. Nej, det har man ikke sikret. Det kan man jo ikke sikre med en lovgivning. Der må stadig gøres det kæmpe store arbejde, som man i dag gør på skolerne. Det har jeg ingen forventning om at man ikke fortsat vil gøre. Nu har man så endda skabt, kan man sige, en belønning i form af praktikpladstaxametre. Teknologisk Institut har undersøgt de forskellige forsøg, der er gjort, og anbefaler stærkt, at man bruger den metode. Det prøver vi så. Men at ændre holdning hos arbejdsgivere kræver jo bl.a., at vi politikere taler på en måde, som gør, at arbejdsgiverne forstår, at holdningerne bør ændres. Det kan loven ikke gøre i sig selv.

KL 21.40

Vi er bundet af den aftale til og med 2006. Vi har indgået en 4-årig aftale. Det gjorde vi sidste år. Det har vi ikke i sinde at løbe fra, men vi er også overbeviste om, at dem, vi har indgået aftale med, er interesseret i, at de uddannelser er så gode som overhovedet muligt, og derfor er der jo heller intet, der skulle gøre, at man ikke kan arbejde med lovgivningen. Det kan da også være, at SF kan tilslutte sig den på et givet tidspunkt, hvis de gerne vil det af forskellige årsager. Det er jo heller ikke forbudt at finde flere penge til en uddannelse, som man har indgået

en aftale om, hvis det f.eks. var det, det handlede om.

Til hr. Bjarne Laustsen: Økonomien er ikke et nulsumsspil. Det var ikke det, jeg sagde. Faktisk er der flere penge til erhvervsuddannelserne nu, fordi der er nogle flere muligheder, end der var før. Skolepraktikken som sådan er jo ikke en del af erhvervsuddannelserne – altså forstå mig nu ret – og skolepraktikken er finansieret på en ganske bestemt måde. Det er jo logisk, at hvis der ikke er 5.000 pladser, men 1.200, så er der færre penge til skolepraktik. Derfor holder jeg skolepraktikregnskabet for sig selv, og så ser jeg, hvad der så i øvrigt er sket, og der er lagt flere penge til erhvervsuddannelsen, fordi de flere muligheder, lovforslaget giver, koster flere penge. Så det er sådan set meget enkelt.

Og så med A- og B- eleverne: De, der er i praktik på almindelig vis, de, der kommer i restaftalepraktik, får selvfølgelig den samme lærerløn som dem, der er i almindelig praktik. Det er kun den virksomhedsforlagte undervisning, som er virksomhedernes mulighed for at have en gratis arbejdskraft, som man skal passe på ikke bliver misbrugt, vil jeg gerne lige sige. Så den kigger vi ekstra meget på.

Så må jeg komme op til fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Carsten Hansen for sin tredje og sidste korte bemærkning. Og så har jeg noteret fru Bodil Kornbek op også for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Niels Hausgaard synger jo en sang på jysk, som jeg måske ikke burde citere, men det er sådan lidt om atomkraftværker: Hvordan er de dog kommet så tosset af sted? Det kunne man næsten også spørge Det Radikale Venstre om her.

Der forsvinder 6.200. Hvor skal de hen, hvis ikke de kan finde en praktikplads i deres hovedforløb? De er væk. De er væk. De 489 mio. kr., der bliver sparet, hvor forsvinder de hen? De er i hvert fald som indtægt hvert eneste år. Man fjerner 489 mio. kr. fra erhvervsuddannelserne hvert eneste år. Så er det da rigtigt, at arbejdsgiverne ikke får dem. Hvorfor har man ikke brugt dem på at forbedre erhvervsuddannelserne frem for at forære dem til finansministerens kasse? Det forstår jeg ikke en pind af.

Må jeg så ikke sige til det praktikpladstaxameter: Det praler man så meget af, men hvem er

det, der kommer til at betale halvdelen af det? Det er ude på skolerne. De mister nemlig undervisningstaxameteret, og de skal så betale det halve af det. Hvem kommer så til at betale? Det er undervisningsfri timer ude på erhvervsskolerne, hvor man i forvejen kun underviser 25 timer ud af de 37 i gennemsnit. Det er en køn aftale. Det synes jeg jeg må have lov at sige.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Ca. en tredjedel af unge med en anden etnisk baggrund gennemfører dele af uddannelsen i skolepraktik. Knap en femtedel afslutter hele uddannelsen kun med skolepraktik. Så der er reelt her en gruppe unge, som man bliver nødt til at have fokus på for at sikre, at de også i fremtiden kan være en del af arbejdsmarkedet på lige fod med andre.

At de nu kan få 10 uger forlænget tid i uddannelsen, det er fint. Det er én ting. Men hvad så efterfølgende? Jeg er helt med på, at man ikke kan ændre arbejdsgivernes holdning bare lige sådan. Det kunne ellers være skønt på mange områder, men det kan man altså ikke. Hvis nu de ikke får en uddannelsesaftale, og der heller ikke er nogen skolepraktik, hvad skal der så gøres, for at man kan fastholde disse unge i uddannelsessystemet, at de kan blive en del af arbejdsmarkedet, at de kan få et arbejde, kan være på lige fod med andre unge? Hvordan skal det gøres? Det kan jeg simpelt hen ikke se i det her lovforslag. Jeg ville meget gerne kunne se, hvordan det skulle løses, men jeg kan simpelt hen ikke.

KL 21.45

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg tror, jeg skal slå mit svar på hr. Carsten Hansens første spørgsmål og på fru Bodil Kornbeks spørgsmål sammen.

I dag siger hr. Carsten Hansen, at 6.200 pladser forsvinder. Der er 5.000 indgangspladser nu. Der er 7.000 og et eller andet antal i skolepraktik lige nu, fordi de er på forskellige steder. Men fremover er det 5.000 indgangspladser, der bliver forringet – nu taler jeg socialdemokratisk – til 1.200.

Hvor bliver de unge af? Jamen de er gået nogle helt andre veje. De står slet ikke og skal have en skolepraktikplads. De er nogle helt andre steder. Jamen det er det, der er hele ideen med det. Der kommer ikke færre ind i de faglige uddannelser. Vi håber endda, at der kommer flere, men

de bliver vejledt, fordi der bliver adgangsbe- grænsninger på nogle uddannelser, der bliver adgangsbe- grænsninger på nogle skolepraktik- muligheder, og det betyder, at de slet ikke kan starte der. Så de ender jo ikke med at stå og mangle en skolepraktikplads, for de er gået nog- le andre veje.

Det er det, der er hele kernen i det her. Vi prø- ver at finde nogle andre veje for dem at gå. Der- til er der lavet en række instrumenter, som man kan læse om i lovforslaget, og som ordførerne bag aftalen har forsøgt at forklare, men det kræ- ver lidt mere tid.

Så praktikpladstaxametret: Der er taget penge fra undervisningstaxametret. Ja, det er der. Men dem kan vi jo i princippet tage væk fra praktik- pladstaxametret og lægge tilbage igen. Det kun- ne vi godt have valgt. Så bliver praktikpladsta- xametret lidt mindre. Men der er faktisk tilført ekstra 20 mio. kr. til det her.

Hvis hr. Carsten Hansen synes, at det er kar- dinalpunktet og Socialdemokratiet vil stemme for forslaget, hvis vi kan ændre den der lille må- nœuvre, så tror jeg, at forligspartierne vil være in- teresseret i det.

Til fru Bodil Kornbek: Det kan godt være, at de 10 uger ikke er nok, men vi vil følge det me- get nøje. Vi har gjort et forsøg på at finde en lø- sning, et svar på det, vi er blevet opfordret til af de mennesker, der arbejder med det, at der skal være tid, mere tid end normalt, og derfor har vi lagt den mulighed ind. Så må vi se, hvordan det går.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Aage Frandsen for den tredje og sidste korte bemærkning, og jeg tror, at vi er tæt på at gå vi- dere i ordførerrækken nu.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

En pædagogisk tilgang, når man skal forklare noget, er jo meget vigtig. Men en gang imellem tror jeg nok, det alligevel ikke lykkes, ikke fordi pædagogen ikke vil det bedste, og heller ikke fordi lytterne ikke vil det bedste, men fordi det, der ligger i det, ikke er så godt, som det skal fremstilles.

Så har jeg et supplerende spørgsmål til det der med, hvad nu efter et valg, hvor vi får et an- det flertal. Jeg har lagt mærke til, at fru Marian- ne Jelved i en helt anden sammenhæng, men al- ligevel omkring et lovforslag, hvor der kunne være uenighed om, hvad man skulle gøre efter

et valg, sagde følgende i Jyllands-Posten den 20. november:

»Vi har lært af den siddende regering, at man godt kan opsig et forlig.«

Det vil sige, man kunne altså godt, hvis man konstaterer, at det ikke er godt nok, f.eks. i 2004 til 2005 sige, at det her går slet ikke, som vi hav- de håbet på. Så kunne man vel følge fru Marian- ne Jelveds opskrift til nogle andre og sige, at når situationen er en anden efter et valg, så er der en mulighed, hvis viljen er til stede. Så det der med, at man er bundet af et forlig, kan jeg forstå, at man gerne vil være i nogle situationer, men i an- dre situationer siger man til andre, at de jo bare kan gøre, ligesom regeringen gør i dag, nemlig opsig et forlig.

Jeg håber, som fru Marianne Jelved har sagt her, at hvis det viser sig, at forudsætningerne er anderledes, så kan man altså godt opsig et forli- get, og så kan man altså gøre det, som jeg tror fru Marianne Jelved gerne vil, nemlig gøre det endnu bedre sammen med nogle bedre lege- kammerater.

Kl. 21.50

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg fik ikke svaret fru Pernille Rosenkrantz-Theil for et par gange siden på det der med, at mæl- ken koster det samme, uanset hvem der går ind i Brugsen, men man har ikke det samme i løn- ningsposen: Nej, sådan er livet, sådan er virke- ligheden.

De, der jo er i almindelig praktik hos CO-Me- tal, får én hyre, de, der er et andet sted i et helt andet overenskomstsyst, får en anden hyre. Der er jo i forvejen op til 1.000 kr.s forskel mel- lem elevlønningerne, det er livets barske vilkår.

Så til hr. Aage Frandsen om det der med, at pædagogikken ikke helt kan overstråle indhol- det: Hr. Aage Frandsen kom alligevel med en meget velindpakket indrømmelse. Det er faktisk slet ikke så dårligt det, vi laver, jeg er lige ved at overbevise hr. Aage Frandsen om, at det er gan- ske fornuftigt langt hen ad vejen, jo, jo, jo, det var sådan set det, der blev sagt. Nå?

Hvis der bliver et folketingsvalg inden længe, så har jeg jo ikke nogen som helst grund til at si- ge, at forudsætningerne for denne aftale ikke holder. Altså hvis vi skal opsig aftaler, mener jeg, at man kan gøre det ved et valg. Det var f.eks. noget, den tidligere statsminister Poul Schlüter jo annoncerede, den nuværende rege- ring har gjort det, og det er vi også parate til,

men der skal jo være en begrundelse for at gøre det. Hvis man indgår en aftale og forudsætnin-
gerne holder i den aftale, så mener jeg, at man
skal tænke sig grundigt om, inden man opsig-
er den. Nu skal vi jo heller ikke bidrage til, at der
går total inflation i folkestyrets kultur her. SF og
De Radikale har noget at passe på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg bliver nødt til lige at kommentere det der
med mælken først.

Nu har jeg jo grundlæggende aldrig forstået,
hvorfor det er, at der er nogle mennesker, der
skal have nogle flere penge end nogle andre.
Når folk alle sammen bidrager til samfundet,
må det også være sådan, at de får det samme ud
af det. Det er god gammeldags socialistisk tan-
kegang.

Så forsøgte jeg at bevæge mig ind på en an-
den måde at tænke tingene på – det kan godt
være, at det ikke gik så godt – men vi taler jo om
nogle mennesker, som tager den samme uddan-
nelse. Vi taler om to personer, der påbegynder
en tømreruddannelse, færdiggør en tømrerud-
dannelse, de to personer har fået forskellig løn.
Altså selv hos folk, der mener, at sådan er livet
med de meget store forskelle, der er på folks le-
vevilkår, må der da være en eller anden form for
retfærdighedssans, så de mener, at to menne-
sker, der tager den samme uddannelse, også
skal have det samme i ydelse under uddannel-
sen. Men det kan godt være, at det er at trække
min socialistiske tankegang alt for langt ind over
midten. Nok om det.

Jeg har lige et hjørne mere af det her med de
svar, vi fik fra fru Marianne Jelved. Altså jeg har
forstået den del, fru Marianne Jelved sagde med,
at man forringer fra 5.000 ned til 1.200.

Så sagde fru Marianne Jelved, at de er gået et
andet sted hen. Altså jeg har stadig væk ikke
forstået, hvor de der ekstra ting er, altså hvor det
er, de er gået hen. Så det kan være, at vi kan lave
en omvendt spørgsmål-svar-struktur om et øje-
blik, når jeg er færdig med min ordførertale.

De økonomiske vismænd siger det ret klart
set med mine briller: Med finanslovaftalen om
skolepraktik tilskyndes virksomhederne ikke til
at oprette flere praktikpladser i forhold til det
nuværende system.

Det er den klokkeklare dom, som vismændene
i dag kl. 12 kunne bekendtgøre over regerin-

gens, Dansk Folkeparti og De Radikales for-
slag.

Det behøver man sådan set ikke at være øko-
nomisk vismand for at kunne regne ud. Altså
det er sådan set det, eleverne har sagt i måneds-
vis, det er det, lærerne siger, det er det, skoleli-
rektørerne siger, og det er det, oppositionen ind-
til videre har sagt. Det er bl.a. også derfor, at ele-
verne har tænkt sig at demonstrere den 11. de-
cember. Jeg ville så bare ønske, at der var nogen,
der lyttede til alle de mennesker, der siger det
samme som vismændene.

Jeg mener, at det her lovforslag bliver gen-
nemført til fordel for arbejdsgiverne, med støtte
fra arbejdsgiverne, men at alle andre parter er
imod, og det synes jeg altså giver forligspartier-
ne et forklaringsproblem.

KL 21.55

De danske erhvervsuddannelser er kendeteg-
net ved at have en sammenhæng, en vekslen
mellem teori og praksis, undervisning og prak-
tik, og det er jo lige præcis derfor, at praktik-
pladserne er så centrale for en god erhvervsud-
dannelse.

Det store problem i mange år har været ikke
at kunne skaffe praktikpladser nok, at mange tu-
sinde unge hvert år har stået uden praktikplads.
I Enhedslisten har vi deltaget i forsøg på at skaf-
fe flere praktikpladser, og vi har støttet forskelli-
ge modeller, men alle modeller uden undtagelse
har indtil nu været kendetegnet ved ikke at gå
ind til sagens kerne, ved ikke at stille krav til ar-
bejdsgiverne om at stille praktikpladser til rå-
dighed. Derfor har de ting, der har været lavet
de senere år også af den tidligere regering, ikke
virket.

Som nødløsning på de her problemer har vi
skabt skolepraktikken, og det er en nødløsning,
og den diskussion vil jeg slet ikke tage med fru
Marianne Jelved, for det er ikke det, det handler
om. Det handler ikke om, at den ene halvdel af
salen mener, at skolepraktikken er jordens mest
fantastiske løsning, og det gør den anden ikke.
Det handler om, at vi er uenige om, hvad det er
for nogle løsninger, der skal på banen.

Jeg mener ikke, at man har fået skabt flere
praktikpladser med denne her aftale. Jeg mener,
man fjerner nogle praktikpladser, og lige præcis
der er problemet ved den løsning, forligspartier-
ne har fundet frem til.

Det vil sige, at indtil man fandt en bedre løs-
ning, man kunne være fælles om, man kunne få
90 mandater bag, ville jeg gå ind for at støtte den
nødløsning, skolepraktikken er.

Når man så spørger og har spurgt, hvor de unge skal finde praktikpladserne, så må jeg sige, at der altså kommer sådan noget magisk fe over ministeren, når man i et samrådssvar kan høre, at der kommer 3.800 praktikpladser mere om året. Altså for det første forstår jeg slet ikke, hvad den vurdering er foretaget på baggrund af. Det kan selvfølgelig være, ministeren vil oplyse mig om det. For det andet forstår jeg heller ikke, og der har stadig væk ikke været én af ordførerne bag forligspartierne, der har kunnet svare mig på det, hvor de er henne, hvor det konkret er, de unge går hen. Det mangler jeg at få et svar på.

Jeg var tidligere i dag inde på, at vismandsrapporten siger, at reduktionen i antallet af skolepraktikpladser imidlertid kan have utilsigtede effekter, eksempelvis at unge fravælger erhvervsuddannelser til fordel for gymnasialuddannelser eller slet ikke påbegynder en uddannelse. Så er alle advarselslamper tændt i mit hoved, og det synes jeg også de burde være om ikke hos andre så i hvert fald hos Det Radikale Venstre.

Jeg mener, at alle bør have ret til en uddannelse, og jeg mener det både for den enkeltes skyld, og jeg mener det også for samfundets skyld. Der er behov for kvalificeret arbejdskraft.

Det leder mig over til arbejdsgiverne. Det er jo meget fint, at vi står og slår hinanden oven i hovedet med diverse aftaler og løsningsmodeller. Vi hører arbejdsgiverne den ene gang efter den anden klynke over, at der ikke er kvalificeret arbejdskraft nok i fremtiden, og hvad skal de dog gøre, og nogle må gribe ind. Til arbejdsgiverne vil jeg bare sende det klare signal, at jeg synes sådan set, at arbejdsgiverne skal til at tørre øjnene, tage arbejdshandskerne på og oprette nogle praktikpladser, for lige nøjagtig hvad angår denne her del af arbejdsstyrken, er der én part, der kan ændre på situationen, og det er arbejdsgiverne, nemlig ved at oprette nogle flere praktikpladser.

Indtil da må vi andre lave lappeløsninger. Det vil vi i Enhedslisten gerne være medvirkende til, men jeg synes, at arbejdsgiverne skulle se at få arbejdshandskerne på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KD):
Kristendemokraterne finder de bagvedliggende intentioner for lovforslaget positive. Det ville

være klart den bedste løsning, hvis flere elever fik mulighed for at gennemføre en erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale, og ikke mindst at færre elever blev henvist til at benytte sig af skolepraktik. Det tror jeg ikke der er nogen der er uenige i.

Vi kan såmænd også tilslutte os mange af de fremlagte initiativer såsom en internetbaseret portal, der skal fungere som mødested for virksomheder og elever, samt et edb-baseret register til brug for skolernes virksomhedsopsøgende arbejde. Man kunne også håbe på, at de fleksible virksomhedsgodkendelser og kombinationsaftaler kunne være med til at forbedre situationen i forhold til status quo.

Men der er da nogle grundlæggende ting, som bekymrer mig i hele lovforslaget. For det første den omstridte reducere af skolepraktikken. Den er jo allerede blevet diskuteret intenst her og også i medierne, og den har også været oppe og vende i et samråd med ministeren. Men jeg er stadig ikke overbevist om, at den nye struktur vil skabe flere praktikpladser, og jeg har vanskeligt ved at se, hvorfor det er så bydende nødvendigt at reducere skolepraktikken uden at have reelle alternativer ved hånden. Det virker umiddelbart urealistisk at forvente, at lovforslaget skaber 3.800 ekstra praktikpladser på arbejdsmarkedet, set i forhold til hvad vi hidtil har set fra arbejdsgivernes side.

Kl. 22.00

Begrænsningerne i skolepraktikken vil ramme i forvejen udsatte grupper i erhvervsuddannelsessystemet. Regeringen har udtalt mange gange, at den selvfølgelig ønsker, at unge skal tage en uddannelse og komme i gang hurtigst muligt, og jeg ved også som ordfører på udlændingeområdet, at integrationsministeren har været meget stærkt optaget af, at flere unge med en anden etnisk baggrund end dansk påbegynder og fuldfører en uddannelse, så de får samme muligheder for at klare sig på arbejdsmarkedet som andre. Jeg synes imidlertid ikke, at det fremsatte lovforslag lever op til de intentioner.

Unge med en anden etnisk baggrund har langt sværere ved at få en praktikplads end andre, og derfor havner disse unge ofte i skolepraktik. Unge med en anden etnisk baggrund møder i deres forsøg på at få praktikpladser de samme eksklusionsmekanismer, som deres forældre møder på arbejdsmarkedet, og man kan ikke forvente, at de fremlagte initiativer såsom skærpe af mobilitet og kortere erhvervsuddannelser vil forbedre deres egne muligheder.

Fru Marianne Jelved var inde på, at systemet ikke skal indrettes, så tosprogede automatisk havner i skolepraktik. Jeg er helt enig, for skolepraktik er under ingen omstændigheder den optimale løsning; det er en nødløsning. Men fjerner man muligheden for skolepraktik uden at have en større sikkerhed for, at der bliver flere praktikpladser, vil der automatisk blive flere – ikke kun unge af anden etnisk herkomst, men også unge danskere, der måske ikke har de største ressourcer – der ufrivilligt springer fra en ungdomsuddannelse, og det er jo ikke i overensstemmelse med regeringens intentioner om at fastholde unge i en påbegyndt ungdomsuddannelse.

For det andet har jeg ledt længe og forgæves efter, at der i lovforslaget stilles nogle krav til virksomhederne og deres ansvar for, at flere unge kommer i praktik. Det eneste, jeg kan se, er, at vekseldannelser forudsætter, at virksomhederne vedkender sig ansvaret for at oprette tilstrækkelig mange praktikpladser. Men det ansvar eksisterer jo også i den nuværende struktur, så hvad er det, der gør, at virksomhederne får nemmere ved at vedkende sig det reelle ansvar med den nye struktur?

Fleksibilitet er jo et nøgleord, som regeringen ofte har brugt, og det er også et nøgleord i det, vi kalder fase 2 i arbejdet med erhvervsuddannelserne. Men for mig er fleksibilitet ikke udelukkende et plusord, hvis erhvervsuddannelsessystemet samtidig bliver mere uoverskueligt og mindre sikkert. Hvis erhvervsuddannelsernes struktur bliver vanskeligere at overskue, kan det få den uheldige konsekvens, at de unge vælger erhvervsuddannelserne fra, og samtidig betyder begrænsningen af skolepraktikken, at ved uddannelsesstarten kan den enkelte elev ikke få garanti for, at den ønskede uddannelse gennemføres. Jeg mener, at disse to faktorer er med til at skabe usikkerhed omkring erhvervsuddannelserne og kan gøre dem mindre attraktive.

Der er utrolig mange andre elementer i lovforslaget, man kunne vælge at tage fat på, og som også er meget vigtige at forholde sig til, som andre jo har gjort i løbet af aftenen. Der gælder med hensyn til de kortere uddannelser og efterspørgslen på den type uddannelser, og det gælder de 1.200 skolepraktikpladser, der bliver oprettet, også set i et geografisk perspektiv: Hvor skal de ligge, og hvilke områder vil blive styrket?

Man kan sige, at der er mange, mange lag i forslaget. Men som det fremgår af min argumen-

tation, er der altså betydelig flere ting, vi er bekymrede over, end vi er positive over for, så vi kan ikke stemme for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg kan forstå, at Kristendemokraterne har de bedste intentioner om at skaffe reelle uddannelsesaftaler frem for at øge volumen i skolepraktik.

Kl. 22.05

Jeg hæftede mig ved fru Bodil Kornbeks bemærkning om unge af anden etnisk baggrund end dansk og deres problemstillinger. Jeg vil gerne spørge fru Bodil Kornbek, om det ikke er hensigtsmæssigt, at der nu med dette lovforslag tages nogle initiativer, som ikke mindst medvirker til at håndtere denne gruppes uddannelsesvalg. Det er jo forstemmende at se, hvor koncentrerede andengenerationsindvandrere er på meget, meget få uddannelser og oven i købet desværre uddannelser, som er karakteriseret ved store praktikpladssøgekøer. Her er der altså virkelig mangel på praktikpladser, og vil fru Bodil Kornbek ikke anerkende, at dette lovforslag faktisk lægger op til en spredning af eleverne, så vi bedre kan håndtere også de problemstillinger, som denne gruppe elever står med?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg har haft fokus på netop denne gruppe unge mennesker, fordi også jeg ved, at det selvfølgelig er nogle, man generelt er meget fokuseret på.

Jeg spurgte fru Marianne Jelved, hvor de skulle gå hen, og jeg må bare gentage her, at jeg ved ikke, hvor de går hen. Jeg kan ikke se det ud af forslaget, og jeg får ikke noget direkte svar på, hvad der reelt sker. Jeg får bare at vide, at de går et eller andet sted hen, og at de nu får en forlænget mulighed på 10 ekstra uger. Det er fint nok, at de får det, men hvad så bagefter?

I bund og grund mener jeg ikke, at forslaget ændrer noget, og det er derfor, jeg er bekymret for, at der ikke sker nogen ændringer, der er til gavn for bl.a. den gruppe unge, med forslaget. Tværtimod er jeg bange for, at de rent faktisk bliver hægtet endnu hurtigere af.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg forstår på fru Bodil Kornbek, at der er ikke noget i dette lovforslag, som på en eller anden måde løser problemerne. Nu skal jeg jo ikke

gentage ordførertalen og begynde at gengive, hvad jeg sagde tidligere, men jeg forstår bare ikke, hvad det er i den nuværende ordning, fru Bodil Kornbek er så utrolig glad for med hensyn til andengenerationsindvandrere.

Punkt 1: Målet for Kristendemokraterne er at sikre uddannelsesaftaler. Det sker ikke i dag, det er skolepraktik i stedet for. Punkt 2: Målet med at få andengenerationsindvandrere i uddannelse må vel være, at de kommer i arbejde. Men det sker jo heller ikke i det nuværende system, så hvad er det i det nuværende system, Kristendemokraterne er så utrolig glade for? De får ikke nogen uddannelsesaftaler, og de får ikke beskæftigelse. Men her kommer vi med et forslag om forbedringer, som bliver afvist af Kristendemokraterne, så jeg vil gerne høre: Hvad er det i det nuværende system, man så frygtelig gerne vil bevare?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg tror ikke, at jeg har udtrykt en eller anden begejstring for det nuværende system, for som jeg netop sagde og lagde megen vægt på, er skolepraktikken en nødløsning. Men den betyder altså, at en femtedel af de unge med en anden etnisk baggrund faktisk får en fuld uddannelse, og alt andet lige er det jo trods alt en god bagage at have med, at man kan gå ud på arbejdsmarkedet og sige: Jeg har faktisk en reel uddannelse. Det er den ene ting.

Den anden ting er, som jeg også var inde på, at omkring en tredjedel af de unge med en anden etnisk baggrund rent faktisk tager dele af deres uddannelse via skolepraktikken. Jeg siger ikke, at det er perfekt, og jeg er heller ikke ovenud begejstret over det, men i det mindste ved jeg, hvad det er de får, og de ved også selv, hvad de går ind til. Men det mener jeg faktisk ikke de ved med dette nye system.

Jeg fik ikke noget svar på det, selv om jeg spurgte fru Marianne Jelved nogle gange, og alene det gør, at jeg ikke kan se, at unge med en anden etnisk baggrund eller unge, der måske ikke har så mange ressourcer, får forbedret deres situation. De kan simpelt hen ikke læse det ud af lovforslaget. Måske skyldes det, at det ikke er særlig gennemsigtigt, men det er altså heller ikke særlig godt.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg skal forsøge at runde en ganske glimrende debat om erhvervsuddannelserne og naturligvis også om skolepraktikken af.

Jeg vil gerne understrege, at samlet set er der efter min opfattelse tale om en velafbalanceret aftale, som styrker den enkelte elevs muligheder i erhvervsuddannelserne. Den er velafbalanceret, fordi den er indgået i erkendelse af, at løsningerne på praktikpladsproblemerne kræver en ny og målrettet indsats på flere planer.

Kl. 22.10

For det første har vi med aftalen ønsket at forbedre de samlede uddannelsesmuligheder ved at fremme etableringen af nye, herunder korterevarende, uddannelser og øge fleksibiliteten med hensyn til, hvordan eleverne kan opnå en erhvervsuddannelse. For det andet har vi været optaget af at sende et klart signal til både arbejdsgivere, erhvervsskoler og elever om at tage ansvar for at indgå praktikpladsaftaler, og for det tredje har vi ønsket at undgå, at unge fremover uddannes til ledighed. Derfor har vi målrettet skolepraktikken, samtidig med at vi har øget uddannelsesmulighederne.

Jeg vil i denne forbindelse godt slå fast, at målretningen af anvendelsen ikke bare er et bevidst forsøg på at begrænse skolepraktikken. Jeg mener derimod, at aftalen handler om ansvarlighed, fordi den sikrer fokus på fremtidens jobmarked, når eleven vælger uddannelse. Jeg mener, det er vigtigt at have det fremtidige jobmarked for øje, når vi tilrettelægger den samlede uddannelsesindsats, herunder adgangsbe-grænsning til enkelte uddannelser og skolepraktik, og det er det, vi har gjort med denne aftale.

Det, at flere elever fremover gennemfører uddannelsen uden skolepraktik, mener jeg samlet set er med til at styrke vekseluddannelsesprincippet og sikre, at skolepraktik ikke bliver en sovepude, som jeg tror fru Marianne Jelved var inde på. Skolepraktik må absolut ikke blive en sovepude, hverken for virksomhederne og deres evne og vilje til at tage ansvaret for sikring af vekseluddannelsesprincippet, eller for eleverne med henblik på at søge uddannelser, der på sigt har et beskæftigelsesmæssigt sigte.

Der er mange ting i debatten, jeg kunne tage fat på i mit forsøg på at runde af, men jeg skal begrænse mig til et par enkelte elementer og først Det Økonomiske Råds rapport, som har fyldt en del i debatten i dag.

Det Økonomiske Råd peger i sin rapport på, at det er nødvendigt med et større kollektivt an-

svar for finansieringen af praktikpladser. Rådet foreslår, at man i højere grad belønner virksomheder, der indgår praktikaftaler med de unge. LO er ikke overraskende enig heri, og jeg har hørt i dag, at også modstanderne af lovforslaget her i Folketinget er helt enige i Det Økonomiske Råds rapport anbefalinger på dette område.

Jeg hæfter mig ved, at der ikke ligger nogen bagvedliggende analyse til grund for Det Økonomiske Råds anbefaling på lige netop dette punkt, men at det udelukkende er en overordnet vurdering af det lovforslag, vi har til behandling i dag. Men det skal retfærdigvis nævnes, at Rådet selv gør opmærksom på, at i praksis er det ikke uproblematisk at udforme et belønningssystem. Dette kan jeg kun være fuldstændig enig i, og jeg deler fuldt ud fru Marianne Jelveds vurdering af et sådant belønningssystem, som den kom til udtryk tidligere på aftenen.

Socialdemokraterne har senest i 2002 foreslået en tilsvarende ordning, og med fare for at jeg kommer til at gentage mig selv, vil jeg alligevel for en ordens skyld gerne understrege, hvorfor jeg ikke mener, at det er et godt forslag. For det første har generelle tilskudsordninger højst en kortsigtet positiv effekt, og endvidere har tidligere erfaringer vist, at løntilskudsordninger er blevet væltet over i utilsigtede lønstigninger.

For det andet kan en tilskudsordning være med til at skævvride de reelle markedsvilkår for udbud og efterspørgsel af praktikpladser, idet antallet af praktikpladser kan blive kunstigt, fordi modellen bygger på en tilskudsordning.

For det tredje vil en tilskudsmodel være forbundet med et enormt dødvægtstab. Dette dødvægtstab skal ses i sammenhæng med, at EUD-systemet og praktikpladssituationen for 90 pct.s vedkommende virker efter hensigten, og jeg synes, det er noget, man har set bort fra undervejs i debatten i dag.

For det fjerde er mismatchproblemer og mangel på praktikpladser koncentreret om en mindre del af det samlede EUD-område. I mange uddannelser er der en fornuftig balance mellem udbud og efterspørgsel af praktikpladser, og her kan et praktikpladstilskud være direkte skadeligt for en sund udvikling.

Sidst, men ikke mindst skal det anføres, at administrativt kan en præmieringsordning blive meget tung og ressourcekrævende. En tilskudsordning kan betyde væsentlige merudgifter, som ligger over det bidrag, som arbejdsgiverne allerede giver til finansiering af den eksisterende refusionsordning, og det vil især ramme de virk-

somheder, som måske ikke har råd til eller mulighed for at ansætte elever.

Kl. 22.15

Så vil jeg gerne lige knytte et par kommentarer til diskussionen om adgangsbegrænsning og i og for sig også til diskussionen om uddannelsesaranti. Det var hr. Aage Frandsen, der var inde på en nyfortolkning af den måde, som uddannelsesaranti virker på i dag. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at for elever, der begynder på et grundforløb uden en uddannelsesaftale med en virksomhed, har man ikke i dag, og det vil man heller ikke have fremover, noget retskrav på, at de kan afslutte deres uddannelse med et bestemt hovedforløb.

Det følger i øvrigt af erhvervsuddannelsernes opbygning, at elever ikke er begyndt på en bestemt uddannelse, før de har indgået en uddannelsesaftale eller er i gang med de afsluttende uddannelsesrettede områdefag i slutningen af grundforløbet.

Ændringer i den såkaldte negativliste, dvs. bestemmelser om, hvilke uddannelser der ikke udbydes med skolepraktik, har altid været administreret sådan, at ændringerne kunne få betydning for elever, der endnu ikke har afsluttet et grundforløb, men ikke for elever, der har afsluttet et grundforløb. Der er således ingen elever, bortset fra de elever der har eller kan skaffe sig en uddannelsesaftale, der har haft et retskrav på at gennemføre en bestemt uddannelse. Der indføres således ikke med lovforslaget her indskrænkninger i de enkelte elevers rettigheder med tilbagevirkende kraft, sådan som det har været hævdet.

Jeg er derfor ikke enig med hr. Aage Frandsen i det forslag, som jeg forstod, var SF's forslag, da jeg opfatter det som et brud på de principper, der lå til grund for hele reform 2000. Jeg er derfor lidt undrende over for, at hr. Aage Frandsen undervejs i debatten her faktisk har tilkendegivet, at SF er parat til at bryde med de principper, som faktisk var helt grundlæggende for reform 2000.

Jeg vil gerne slutte af med et par generelle politiske kommentarer. Jeg hæftede mig ved, at fru Tina Nedergaard og Fru Gitte Lillelund Bech, fru Louise Frevert og også fru Marianne Jelvéd gjorde et ihærdigt forsøg på at få den socialdemokratiske ordfører til at løfte sløret for, hvad der egentlig er Socialdemokraternes bud på det, vi har drøftet her i aften. På trods af det er det stadig ganske uklart for mig, hvad det f.eks. er for incitament, Socialdemokraterne hentyder

til der er behov for at indføre over for virksomhederne. Det er fortsat – på trods af at vi nu har drøftet sagen her i op til flere timer – ganske uklart for mig.

Så vil jeg gerne benytte lejligheden til at understrege og bekræfte fru Marianne Jelved i, at aftaleparterne naturligvis er interesserede i, at de elementer, vi har indgået aftale om, kommer til at virke. Derfor kan jeg fuldt ud bekræfte, at vi jo har aftalt, at vi laver en halvårlig status for netop at følge op på de forskellige incitament, der er en del af aftalen, og nøje følger, hvordan de forskellige dele virker.

Så et par ord om diskussionen om måltal. Den årlige tilgang til skolepraktik er i dag 5.000 elever, og da der undervejs i debatten har været nævnt flere forskellige tal, vil jeg blot her understrege, hvad aftalen går på. Vi har besluttet os for, at vi med de incitament, som vi er blevet enige om og det, som vi har drøftet her i aften og det, som fremgår af lovforslaget, har et mål om at nedbringe tilgangen til skolepraktik fra de som sagt de 5.000 elever til 1.200 elever. Jeg har lyttet mig til, at modstanderne af forslaget får det til at fremstå, som om nedgangen i tilgangen betyder et tilsvarende fald i antallet af unge, der gennemfører en erhvervsuddannelse. Dette er forkert.

Jeg synes i og for sig, at fru Marianne Jelved havde nogle ganske glimrende pædagogiske evner, og at hun på ganske glimrende vis netop redegjorde for, hvorfor en sådan beskrivelse af den aftale, vi har indgået, beror på en fejlopfattelse. Jeg er helt enig i den beskrivelse, som fru Marianne Jelved gav, nemlig at den række af incitament, som hele lovkomplekset her handler om, netop betyder, at de unge mennesker ikke kommer til at stå i køen til skolepraktik, da de vil være andre steder i uddannelsessystemet.

Kl. 22.20

Så vil jeg gerne slutte af med at sige, at jeg er glad for, at fru Marianne Jelved så klart har tilkendegivet, at den her aftale naturligvis holder i den årrække, som det fremgår af aftalen, at der altså er tale om en flerårig aftale. Det synes jeg er godt for eleverne. Jeg synes, det er godt for skolerne, og i det hele taget så synes jeg, det er godt, at der hermed er skabt sikkerhed for, at det regelgrundlag, som vi drøfter her, også vil være det, man kan agere ud fra.

Endelig til sidst vil jeg endnu en gang sige mange tak for en, synes jeg, rigtig god debat om erhvervsuddannelsernes fremtid, og hvordan vi får målrettet skolepraktik, sådan at vi fremover

sikrer, at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Man skal jo ikke sige om os politikere, at vi sådan giver op, fordi det bliver lidt sent på aften. Vi holder ud.

Tak for redegørelsen, men jeg vil godt spørge, om ministeren er enig med Venstres ordfører på området, der sagde, at vismændene nok ikke havde så meget forstand på det med erhvervsuddannelser. Det kunne være interessant at høre, om ministeren er enig med fru Tina Nedergaard.

Det andet er, at ministeren efterlyste, hvordan det virker med incitamentsordninger. Er ministeren enig i, at da den sidst gældende belønningsordning eksisterede med praktikpladspræmie, hvor halvdelen var betalt af staten, altså AER, og den anden halvdel af arbejdsgiverne, da var der 35.000 praktikpladser? Det var i 1998. Og er ministeren enig i, at vi nu er nede på under 29.000?

Hvor er så incitamenterne, det er det, jeg vil spørge om, til, at arbejdsgiverne skal tage nogle flere praktikpladselever? Er der et eneste økonomisk incitament over for arbejdsgiverne i denne her aftale noget som helst sted?

Det tredje, jeg vil spørge om, er, om der er særlige titler tilknyttet EUD+ og trindelingen, de halve uddannelser til hele mennesker. Det er nemlig forudsætningen for, at man kan bruge det til noget. Er der svendepøver med? Hvordan skal de her mennesker kunne opnå at få en kompetence, som er anerkendt af erhvervslivet på det her område?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg kan forstå på den måde, undervisningsministeren kvitterede for det, fru Marianne Jelved sagde om det med forlig, at også regeringen agtede at holde det her forlig. Det er sådan set vigtigt at bemærke, at regeringen vil holde et forlig.

Så med hensyn til, hvad det er for en uddannelse, man forestiller sig. Jamen fordi der er nogle bestemte principper, der har været gældende eller er gældende, kan man da godt mene, at der også burde være andre principper, der burde gælde.

Så med hensyn til de pædagogiske evner. Der er noget, jeg endnu ikke har forstået. Det kan enten skyldes min fatteevne eller det kan skyldes

dem, der prøver at være pædagogiske over for mig, men det kan også skyldes, at det er indholdet, der er noget galt med. Jeg har ikke forstået, at der er sikkerhed for, at de unge mennesker, der ikke er sikret en praktikplads, alligevel kan få en uddannelse. Det er jo det, der er hele pointen i det her, nemlig at man tager noget væk, uden at man har nogen garanti for, at der er noget andet i stedet for.

Det er lige som at have nogle fugle på taget i stedet for i hånden eller som at sige: Vi har ganske vist en bro, der går derover, men lad os lige fjerne broen og se, om ikke du kunne gå på vandet.

Jeg synes ikke, at jeg har fået beviset, og jeg mener ikke, det hverken er fru Marianne Jelveds eller undervisningsministerens pædagogiske evner, der er noget i vejen med. Og i al ubeskedenhed heller ikke min fatteevne.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg er ikke sikker på, at jeg helt fangede svaret i hr. Aage Frandsens bemærkninger, men måske er det mine pædagogiske fatteevner, det er galt med. Det skal jeg ikke kunne sige.

Men lad mig benytte lejligheden til at understrege, hvad uddannelsesgarantien handler om, og uddannelsesgarantien er bevaret i denne her aftale, men nøjagtig som det har været gældende tidligere, så betyder uddannelsesgarantien ikke en garanti for at kunne gennemføre en hvilken som helst uddannelse, men derimod en garanti for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse.

Kl. 22.25

Sådan er det i dag, og sådan vil det også være fremover. I parentes bemærket gælder det naturligvis ikke de unge, der har en uddannelsesaftale. De har selvfølgelig et retskrav på at kunne gennemføre den uddannelse, som de har en uddannelsesaftale inden for. Hvis ikke det var det spørgsmål, hr. Aage Frandsen stillede, er hr. Aage Frandsen naturligvis velkommen til at vende tilbage.

Så spørger hr. Carsten Hansen, om jeg er enig med Venstres ordfører i, at vismændene måske ikke helt har fanget detaljerne i aftalen her. Jeg hæftede mig altså ved, at der ikke ligger nogen analyse bag det, som vismændene når frem til, at det mere er en overordnet vurdering. Det gør naturligvis, synes jeg, en meget væsentlig forskel, når vismændene ikke har været inde at

analysere på de forskellige incitamentter, som aftalen indebærer:

Så giver hr. Carsten Hansens andet spørgsmål også mig anledning til et spørgsmål. Jeg har forsøgt at redegøre for, hvad det er for incitamentter, aftalen indeholder, og i øvrigt brugte fru Tina Nedergaard også meget af sin taletid på at forklare, begrundede, hvad det er for incitamentter, aftalen indebærer. Derfor kunne jeg godt tænke mig at stille det samme spørgsmål, som fru Tina Nedergaard stillede op til flere gange uden dog at få svar på det, nemlig hvad det er for nogle incitamentter, hvad er det for krav, hvad er det for elementer, der mangler over for arbejdsgiverne, for at Socialdemokraterne kunne være glade og tilfredse. Det synes jeg Socialdemokraterne mangler at give en besvarelse af.

Så spørger hr. Carsten Hansen, hvad det så er for titler, hvad det er, der er tale om, når vi understreger, at vi ønsker kortere forløb på nogle af uddannelserne. Jamen der er titler på. Det er ikke nogen titler, jeg finder på. Det er nogle titler, som de faglige udvalg har givet de forskellige uddannelser.

Lad mig så benytte lejligheden til at nævne, at lige præcis det element faktisk er noget af det, de økonomiske vismænd er meget positive over for. De ser netop en mulighed i den fleksible tilrettelæggelse af erhvervsuddannelserne og ser de korte forløb som en mulighed for det, de kalder de bogligt svagere unge. Så hvis hr. Carsten Hansen er så begejstret for vismandsrapporten, så burde hr. Carsten Hansen også være begejstret for de trindelte erhvervsuddannelser.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er ikke, fordi jeg skal forsvare vismændene, det kan de formentlig sagtens selv gøre. Men de spørger regeringen, hvilke argumenter regeringen har for, at det er så godt. De har ikke set det. Det er jo svært for dem at analysere, hvad der mangler, når regeringen ikke selv har lagt noget frem. Det er jo egentlig regeringen, der skal bevise det.

Derfor vil jeg godt spørge undervisningsministeren, hvad det er for en analyse, der ligger bag undervisningsministerens argumentation, en punktstilling over en række problemer, der ligger i den økonomiske incitamentsordning, som Socialdemokratiet har argumenteret for, som vi selv også tidligere har foreslået, og som var gældende i en periode i 1990'erne. Hvad er det for en analyse, der ligger til grund for det, så

man kan se, at det er sådan, som ministeren siger? Den har jeg ikke set. Det er blot entydigt forklaret, at sådan er det.

Hvis man argumenterer på den måde, som ministeren gør med hensyn til Det Økonomiske Råd, så må jeg i hvert fald forvente, at ministeren har sådan en grundlæggende analyse.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil gerne for det første spørge, om den uddannelsesgaranti, man nu lægger for dagen her, kun gælder for dem, der kan finde sig en praktikplads. Uanset om vi taler om 6.200 i forhold til det eksisterende tal, eller tilgangen på de 5.000, hvad sker der så med de sidste?

Hvis de ikke efter 10 uger i grundforløbet kan finde sig en praktikplads, hvad sker der så med dem? Er alternativet ikke kontanthjælpssystemet eller produktionsskoler? Det er det ene.

Det andet er, hvordan man vil udføre den opfølgning, som partierne har lovet hinanden, når nu AER-grundlaget forsvinder. Vil man sætte andre til det? Hvem vil man sætte til det? Og er det nogle tal, som ministeren vil love at oversende til Folketinget, så vi alle sammen kan følge med i, hvad der sker her?

Jeg skal sige, at udeomkring er man meget nervøs for, om man i det hele taget, når det her grundlag forsvinder, kan følge med i, hvad der er for nogle grupper, hvad det er for nogle mennesker, og hvor de kommer fra.

Kl. 22.30

Det sidste er: Er ministeren enig i det, der er fremgået af næsten samtlige høringssvar, nemlig at de, der i dag er i skolepraktik – lad os ikke snakke om dem fremover – er de etniske unge, i mange uddannelser er det 50 pct., automekanikere osv., det er kvinder, det er revalidender, og så er det voksne. Det er først og fremmest dem, der i dag bruger skolepraktikken. Er ministeren på baggrund af de analyser, der er lavet op til lovforslaget, enig i, at det er dem, der bruger skolepraktikken?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige til hr. Carsten Hansen, at for mig er det sådan set ikke afgørende at give de unge eller den gruppe, der i dag er i skolepraktikordningerne, et stempel i nakken og sige: Du er der, fordi du har en anden etnisk baggrund, eller fordi du er revalidend eller andet. Det er ikke det, der er pointen her.

Det, der er pointen, er at sikre, at flere får gennemført en erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale, frem for at de gennemfører deres erhvervsuddannelse i skolepraktik. Så det afgørende er ikke, at de får et stempel i nakken og får at vide, at de er der, fordi de er den og den, sådan som hr. Carsten Hansen lægger op til. Det, der er pointen med hele aftalen, er jo at undgå, at unge havner i den situation, som hr. Carsten Hansen spørger til.

Jeg vil gerne understrege, at der er flere elementer i aftalen. Et af elementerne, som ikke har været til diskussion her i aften, men som jeg vil gerne benytte lejligheden til at nævne, er, at skolen bliver forpligtet til at vejlede den unge, også om uddannelsesmuligheder inden for andre uddannelser, herunder f.eks. landbrugsuddannelserne eller SOSU-uddannelserne, med henblik på at sikre, at de unge får gennemført en uddannelse med efterfølgende bedre jobmuligheder.

Til hr. Aage Frandsen: Det har jo været forsøgt med en sådan tilskudsordning, og mine bemærkninger beror på en vurdering af, hvordan det gik, da man indførte den tilskudsordning. Derfor er jeg ikke enig i, at det er en vej frem at genindføre en sådan tilskudsordning.

Derfor er vi gået en helt anden vej denne gang; en vej, som i mine øjne har et langt sundere udgangspunkt, og som jeg også tror på er en holdbar løsning. Det er ikke bare som at tisse i bukserne, sådan som en sådan tilskudsordning ville kunne karakteriseres som, altså at den har en effekt, men en meget kortvarig effekt. Det mener jeg ikke at vi kan være bekendt at gøre endnu en gang. Derfor har vi søgt holdbare og varige løsninger, og det mener jeg faktisk at vi har opnået med aftalen her.

Formanden:

Hr. Carsten Hansen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg synes faktisk, indtil ministeren kom med sit sidste svar, at vi har holdt en urban og ordentlig tone i aften, på trods af at vi er uenige. Men ligefrem at stemple hinanden som nogle, der er tilhænger af, at visse grupper skal i skolepraktik, er ganske alvorligt, synes jeg. Jeg blev faktisk meget vred.

Det, jeg spurgte ministeren om, var, om ministeren kan bekræfte, at de, der i dag ifølge udtrækkene fra AER-analyserne er i skolepraktik-

ordning, er en stor gruppe etniske unge, det er voksne, det er dem, der er under revalidering, og så er det kvinder. De udgør de fire største grupper blandt dem, der i dag er i skolepraktik. Det var ikke et spørgsmål om at give hinanden et stempel i nakken. Det er jeg faktisk meget vred over at ministeren har sagt.

Det andet, jeg spurgte til, er opfølgningen: Hvad er det for en aftale, der ligger? Det kan være, at ministeren vil sende den over. Hvordan vil vi sikre, at også Folketinget kan følge med i den opfølgning?

Det tredje, jeg spurgte til, var uddannelsesgarantien. Uddannelsesgarantien bestod ifølge ministeren af noget vejledning over til nogle andre uddannelser. Hvad sker der, hvis de ikke kan komme i uddannelse her? Hvad sker der med de 4.000-6.000 unge, som ikke vil kunne få en skolepraktikplads? Hvori består uddannelsesgarantien?

Det har vi boret i hele aftenen, men der er ingen ordførere, der har kunnet svare på det, så jeg regner med, at ministeren med hele sit embedsværk i ryggen kan svare på det. Hvad består uddannelsesgarantien i, hvis man efter et grundforløb ikke kan finde sig en praktikplads, og hvis man ikke er blandt de 1.200, som ministeren har angivet? Hvad er uddannelsesgarantien? Det må da være ganske simpelt at svare på i stedet for at beskyldte hinanden for alverdens grimme ting

Kl. 22.35

Formanden:

Hr. Aage Frandsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er selvfølgelig altid svært at lave et bevis på, at årsagen til en ændring skyldes netop det og det og kun det, for der kan også være sket andet i samfundet på det samme tidspunkt.

Men er det ikke korrekt, at da man indførte ordningen om tilskuddet, blev antallet af ordinære praktikpladser øget. Og da man afskaffede ordningen i en forventning om, at konjunkturerne var blevet bedre, faldt antallet. Der er en periode, hvor det stiger, og så bum, og så er der godt nok en stigning igen. Der er i hvert fald et tidsmæssigt sammenfald. Man kan jo sjældent sige »alt andet lige«, fordi alt andet er ikke lige. Men der er i hvert fald et tidsmæssigt sammenfald.

Man kan i hvert fald ikke på nogen som helst måde bevise, at det ikke virker.

Så kan man spørge til, hvor meget vi kan bevise. Men vi kan i hvert fald se, at det havde en virkning i den der periode. Så kan der være nogle andre negative virkninger, der også spiller ind i den forbindelse, men man kan ikke affærdige det på den måde og sige, at vi har prøvet det en gang, og det duede ikke. For det første var det i en kort tid, og for det andet var der i hvert fald tidsmæssigt et sammenfald, der gik i retning af, at det virkede.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Min bemærkning skulle bestemt ikke ses som et forsøg på at hidse hr. Carsten Hansen op her en sen aften kl. 22.30. Det var blot et udtryk for at beskrive, at de her initiativer er generelle. Vi har ikke øremærket initiativerne sådan, at nogle gælder for visse grupper, og nogle gælder for andre grupper. Det ønsker jeg sådan set at fastholde. Det er initiativer, som vedrører alle i erhvervsuddannelsessystemet, som ikke har fået en uddannelsesaftale, før de begynder i erhvervsuddannelsessystemet. Det var såmænd ikke for på nogen måde at tirre hr. Carsten Hansen.

Er der brug for, at vi ser på erhvervsuddannelsernes indhold med henblik på at sikre, at flere unge med en anden etnisk baggrund starter på en erhvervsuddannelse og også gennemfører en erhvervsuddannelse, er jeg parat til det. Det har vi i øvrigt også drøftet partierne imellem, men vi nåede ikke til en konklusion på det spørgsmål, da vi ikke fandt, at vi havde tilstrækkelig med tid til at tage fat på lige præcis den problemstilling. Det betyder ikke, at den er glemt, men at der derimod også på det område er behov for at gennemtænke hele problemstillingen frem for at lægge op til lappeløsninger.

Med hensyn til opfølgning fremgår det af den aftale, som partierne har indgået, og som er offentliggjort, at der vil blive lavet en halvårlig status, hvor vi vil følge de forskellige initiativer.

Så med hensyn til uddannelsesgarantien vil jeg blot gentage, at uddannelsesgarantien betyder ikke i dag, at man har garanti for at gennemføre en hvilken som helst uddannelse i erhvervsuddannelsessystemet. Og sådan vil det også være fremover. Vi har opstillet en række incitamenter, en række forskellige elementer, som vi er overbeviste om vil medvirke til, at de unge i

højere grad gennemfører deres erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale.

Til hr. Aage Frandsen: Jeg kan bekræfte, det er korrekt, at da man indførte et praktikpladstilskud, steg antallet af praktikpladser. Jeg erindrings ikke helt, hvordan det gik, da man fjernede det, men jeg er af den overbevisning, at det er udtryk for en usund måde at regulere det her område på, jf. det, jeg sagde i min allerførste besvarelse.

Så er jeg i øvrigt helt enig i de argumenter, som fru Tina Nedergaard bragte på banen, som jeg ikke fandt anledning til at gentage, for det skal jo ikke være sådan, at det alene er udtryk for, at arbejdsgiverne kan få billig arbejdskraft. Det, vi ønsker, er nogle gode og sunde erhvervsuddannelser. Derfor er vi ikke tilhængere af et sådan praktikpladstilskud til virksomhederne.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 3. december 2003, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 22.40